

Οι αυτοεργοδοτούμενοι

της Κύπρου

στο κατώφλι του

21^{ου} αιώνα.

προοπτικές και δυνατότητες αξιοποίησης του συστήματος κατάρτισης της ΑναΔ.
προοπτικές και δυνατότητες αξιοποίησης του συστήματος κατάρτισης της ΑναΔ.

15^{ος}

16^{ος}

17^{ος}

18^{ος}

19^{ος}

20^{ος}

21^{ος}

22^{ος}

23^{ος}

24^{ος}

**ΟΙ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΤΟ ΚΑΤΩΦΛΙ ΤΟΥ 21ου ΑΙΩΝΑ**

**Προοπτικές και δυνατότητες αξιοποίησης
του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ**

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΑΡΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2002

ISBN: 9963-43-738-9

Αναδημοσίευση μέρους ή ολόκληρης της μελέτης επιτρέπεται
νοουμένου ότι αναφέρεται η πηγή.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού έχει έγκαιρα εντοπίσει το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν οι αυτοεργοδοτούμενοι ως μια κατηγορία απασχολουμένων που συμβάλλει κατά τρόπο θετικό στην αναπτυξιακή πορεία της κυπριακής οικονομίας. Γι' αυτό έχει περιληφθεί στο Στρατηγικό Προγραμματισμό της ΑνΑΔ ειδική αναφορά σε σχέση με την εξέταση της δυνατότητας αξιοποίησης του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ από τους αυτοεργοδοτούμενους.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αναγνωρίζοντας την τεράστια σημασία αυτής της κατηγορίας απασχολουμένων ως μέσο καταπολέμησης διαφόρων σοβαρών οικονομικο-κοινωνικών στρεβλώσεων και κυρίως της ανεργίας, υιοθέτησε συγκεκριμένη πολιτική για τους αυτοεργοδοτούμενους. Η πολιτική αυτή υποβοηθά και υποστηρίζει τους αυτοεργοδοτούμενους σε ορισμένους τομείς τους οποίους αυτοί θεωρούν ως ζωτικής σημασίας, όπως είναι η ευκολότερη πρόσβαση σε δανειοδοτήσεις, η αποτελεσματική και γρήγορη παροχή υπηρεσιών πληροφόρησης και επικοινωνίας, η δημιουργία ενός σαφούς και σταθερού συνόλου εργατικών νόμων και κανονισμών, η παροχή συμβουλών και βοήθειας και η διευκόλυνση της πρόσβασης τους στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Στόχος της μελέτης είναι να δώσει μια συνολική, έγκυρη και πρόσφατη εικόνα αναφορικά με τον αριθμό των αυτοεργοδοτούμενων, τη συμμετοχή τους σε προγράμματα κατάρτισης, τις ανάγκες κατάρτισης που αντιμετωπίζουν και τις προοπτικές και δυνατότητες που υπάρχουν για αξιοποίηση του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ. Αναμένεται ότι τα στοιχεία και οι πληροφορίες που προκύπτουν από τη μελέτη καθώς και τα συμπεράσματα και τα πορίσματα που διατυπώνονται, θα τύχουν της μέγιστης δυνατής αξιοποίησης από όλους τους ενδιαφερομένους.

Στο συντάκτη της μελέτης Στέλιο Μυτίδη, Λειτουργό Ανθρώπινου Δυναμικού, στον Κυριάκο Κυριάκου Λειτουργό Ανθρώπινου Δυναμικού 1ης Τάξης που επεξεργάστηκε τα στοιχεία στον ηλεκτρονικό υπολογιστή, στους Γιώργο Σιεκκερή και Μάκη Κεραυνό, Ανώτερους Λειτουργούς Ανθρώπινου Δυναμικού που συντόνισαν τη μελέτη και στο Δρα Γιώργο Όξινο, Διευθυντή της Διεύθυνσης Έρευνας και Προγραμματισμού, εκφράζω τα θερμά μου συγχαρητήρια και τις ευχαριστίες μου.

Μιχάλης Φυσεντζίδης
Γενικός Διευθυντής

ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Με βάση τα επίσημα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού για το 2000 που διεξήγαγε η Στατιστική Υπηρεσία, **οι αυτοεργοδοτούμενοι ανέρχονται στα 59.763 άτομα** και αποτελούν το **21,4% του συνόλου των απασχολουμένων της Κύπρου**. Η σημασία αυτής της κατηγορίας των απασχολουμένων είναι τεράστια όχι μόνο λόγω του σημαντικού αριθμού τους αλλά και επειδή ανάμεσα τους εντοπίζεται ένας μεγάλος αριθμός από ιδιοκτήτες/διευθυντές επιχειρήσεων που διαδραματίζουν το δικό τους ρόλο στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων τους και κατά συνέπεια στην ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα της οικονομίας της Κύπρου. Παράλληλα, η **αυτοεργοδότηση** μπορεί να συμβάλει κατά τρόπο θετικό στην ποιότητα ζωής, στη δημιουργία μιας πιο δυναμικής οικονομίας και στην ανάπτυξη νέων οικονομικών δραστηριοτήτων και εισαγωγή τεχνολογικών καινοτομιών.

Σκοπός της μελέτης

Βασική επιδίωξη της μελέτης είναι να δώσει μια συνολική, έγκυρη και πρόσφατη εικόνα των αυτοεργοδοτούμενων και να εξετάσει τις προοπτικές και δυνατότητες που υπάρχουν για αξιοποίηση του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ από αυτή την κατηγορία απασχολουμένων.

Έκταση της μελέτης

Οι **κύριες πηγές** των στοιχείων και πληροφοριών που χρησιμοποιήθηκαν για την ετοιμασία της μελέτης είναι η Στατιστική Υπηρεσία της Κύπρου, το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων της Κύπρου, η Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Μεθοδολογία

Σε πρώτο στάδιο έγινε αριθμητική παρουσίαση και ανάλυση των αυτοεργοδοτούμενων στην Κύπρο και την Ευρωπαϊκή Ένωση και ακολούθως εξετάστηκε η συμμετοχή των αυτοεργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης συγκριτικά με τους εργοδοτούμενους. **Στη συνέχεια**, αναλύθηκαν οι ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης που

αντιμετωπίζουν οι αυτοεργοδοτούμενοι της Κύπρου και εντοπίστηκαν οι επαγγελματικές κατηγορίες οι οποίες αντιμετωπίζουν τις πιο σημαντικές ανάγκες. **Τέλος**, εξετάστηκε η δυνατότητα και η χρησιμότητα αξιοποίησης του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ από αυτή την κατηγορία απασχολουμένων.

Βασικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Από την εξέταση και ανάλυση των στοιχείων και δεδομένων αναφορικά με τους αυτοεργοδοτούμενους τόσο στην Κύπρο όσο και την Ευρωπαϊκή Ένωση προκύπτουν ορισμένες βασικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα.

Η σημασία των αυτοεργοδοτουμένων στην Κύπρο

- (i) Οι αυτοεργοδοτούμενοι στην Κύπρο ανέρχονται στα **59.763 άτομα** και αποτελούν το **21,4%** του συνόλου των απασχολουμένων.
- (ii) Η πλειοψηφία των αυτοεργοδοτουμένων είναι **άντρες με ποσοστό 81,3%** ενώ το **ποσοστό των γυναικών** φτάνει μόνο το **18,7%**.
- (iii) Οι περισσότεροι αυτοεργοδοτούμενοι εντοπίζονται στην **ομάδα ηλικιών 40-49** με το ποσοστό τους να ανέρχεται στο **29,3%**.
- (iv) Το μεγαλύτερο ποσοστό αυτοεργοδοτουμένων, **35,6%**, είναι **απόφοιτοι δημοτικού** ή δεν έχουν φοιτήσει καθόλου σε σχολείο.
- (v) Η πλειοψηφία των αυτοεργοδοτουμένων συγκεντρώνεται στις επαγγελματικές κατηγορίες των **Τεχνιτών Παραγωγής με 24,3%** και των **Υπαλλήλων Υπηρεσιών και Πωλητών με 23,1%**.
- (vi) Ο κλάδος οικονομικής δραστηριότητας όπου απασχολούνται οι περισσότεροι αυτοεργοδοτούμενοι είναι αυτός του **Εμπορίου** και **Επιδιορθώσεων Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης με ποσοστό της τάξης του 23,9%**.

- (vii) Ο μεγαλύτερος όγκος αυτοεργοδοτούμενων, **36,9%**, εργάζεται στην **επαρχία Λευκωσίας**.
- (viii) Στην Κύπρο εφαρμόζονται **διάφορα μέτρα βοήθειας** και υποστήριξης προς τις επιχειρήσεις, περιλαμβανομένων και αυτών των αυτοεργοδοτούμενων, σε σχέση με τις Δανειοδοτήσεις, την Πληροφόρηση και τις Συμβουλές και την Εκπαίδευση και Κατάρτιση.

Η σημασία των αυτοεργοδοτούμενων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

- (i) Το ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων στην Ευρωπαϊκή Ένωση υπολογιζόμενο στο σύνολο των απασχολούμενων είναι **14,1%** ακολουθώντας διαχρονικά μια **μικρή πτωτική τάση**.
- (ii) Τα **ποσοστά των αυτοεργοδοτούμενων** στις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρουσιάζουν **μεγάλες διακυμάνσεις** μεταξύ τους, κυμαινόμενα **από 8,2% μέχρι 32,4%**.
- (iii) Οι περισσότεροι αυτοεργοδοτούμενοι, με **23,5%**, εντοπίζονται στην επαγγελματική κατηγορία των **Διευθυντών** και ακολουθεί η κατηγορία των **Τεχνιτών Παραγωγής με 18,6%**.
- (iv) Η πλειοψηφία των αυτοεργοδοτούμενων με ποσοστό **21,7%** απασχολείται, όπως και στην περίπτωση της Κύπρου, στον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας του **Εμπορίου** και Επιδιορθώσεων Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης.
- (v) Η Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχει **βοήθεια και υποστήριξη** στους αυτοεργοδοτούμενους στους τομείς των Δανειοδοτήσεων, της Πληροφόρησης και Επικοινωνίας, των Εργατικών Νόμων και Κανονισμών, των Συμβουλών και Βοήθειας και της Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.

Η κατάρτιση και ανάπτυξη των αυτοεργοδοτούμενων στην Κύπρο

- (i) Οι αυτοεργοδοτούμενοι στην Κύπρο **συμμετέχουν σε μικρότερο βαθμό σε προγράμματα κατάρτισης** από τους εργοδοτούμενους με τα ποσοστά τους να ανέρχονται στο **2,5%** και 3,3% αντίστοιχα.

- (ii) Οι κυριότεροι λόγοι στους οποίους οφείλεται σε μεγάλο βαθμό το χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης είναι το **κόστος κατάρτισης** που επωμίζονται από μόνοι τους, η έλλειψη συστήματος ακριβούς εντοπισμού των αναγκών κατάρτισης που αντιμετωπίζουν και το **βαρυφορτωμένο και ιδιόμορφο ωράριο** τους.
- (iii) Σε όλες ανεξαιρέτα τις επαγγελματικές κατηγορίες το ποσοστό συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης είναι χαμηλότερο από εκείνο των εργοδοτούμενων. **Αξιόλογες διαφορές** εντοπίζονται στις επαγγελματικές κατηγορίες των Τεχνικών, Βοηθών και Παρομοίων και των Τεχνιτών Παραγωγής και Χειριστών Μηχανών.

Η κατάρτιση και ανάπτυξη των αυτοεργοδοτούμενων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

- (i) Το **ποσοστό συμμετοχής** των εργοδοτούμενων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε **προγράμματα κατάρτισης** είναι μεγαλύτερο από το αντίστοιχο ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων χωρίς υπαλλήλους, 5,7% και 2,7% αντίστοιχα.
- (ii) Οι αυτοεργοδοτούμενοι χωρίς υπαλλήλους σε όλες τις επαγγελματικές κατηγορίες έχουν μικρότερα ποσοστά συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης από τους εργοδοτούμενους με σημαντικές διαφορές να προκύπτουν στις κατηγορίες των Διευθυντών και Προσοντούχων, των Γραφέων και Υπαλλήλων Υπηρεσιών και των Γεωργών.
- (iii) Η **γενική εικόνα** που παρατηρείται αναφορικά με τη συμμετοχή των απασχολούμενων της Κύπρου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε προγράμματα κατάρτισης είναι περίπου η ίδια, με τους **αυτοεργοδοτούμενους να παρουσιάζουν χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής από τους εργοδοτούμενους**.

Οι ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης των αυτοεργοδοτούμενων της Κύπρου

- (i) Οι ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης που αντιμετωπίζουν οι αυτοεργοδοτούμενοι της Κύπρου αφορούν την αναβάθμιση

τεχνικών γνώσεων και δεξιοτήτων που έχουν άμεση σχέση με την εξάσκηση του επαγγέλματος τους και την απόκτηση **διευθυντικών και επιχειρηματικών γνώσεων και δεξιοτήτων** που σχετίζονται άμεσα με τη γενική διεύθυνση και λειτουργία μιας επιχείρησης.

- (ii) Οι **επαγγελματικές κατηγορίες** των αυτοεργοδοτούμενων οι οποίες έχουν τις **σημαντικότερες ανάγκες για αναβάθμιση τεχνικών γνώσεων και δεξιοτήτων** είναι:
- Τεχνίτες Παραγωγής και Παρόμοιοι
 - Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές
 - Γραφείς, Δακτυλογράφοι, Ταμίες και Παρόμοιοι
 - Προσοντούχοι και Άλλοι Ειδικοί
 - Γεωργοί, Κτηνοτρόφοι, Ψαράδες και Ειδικευμένοι Γεωργικοί Εργάτες
- (iii) Η απόκτηση και περαιτέρω βελτίωση διευθυντικών και επιχειρηματικών γνώσεων και δεξιοτήτων είναι γενικά απαραίτητη για όλες τις επαγγελματικές κατηγορίες των αυτοεργοδοτούμενων, αφού κατά κανόνα τα άτομα αυτά έχουν την ευθύνη για τη λειτουργία και διεύθυνση μιας επιχείρησης.
- (iv) Τα **σημαντικότερα διευθυντικά και επιχειρηματικά θέματα** στα οποία εντοπίζονται **ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης** για τους αυτοεργοδοτούμενους είναι:
- Πληροφόρηση και Επικοινωνία
 - Μάρκετινγκ / Πωλήσεις
 - Μάνατζμεντ
 - Διεύθυνση προσωπικού
 - Οικονομική διαχείριση και Κοστολόγηση
 - Τεχνολογία
 - Ξένες γλώσσες
 - Νομοθεσία
 - Διαπραγματευτικές ικανότητες
- (v) Οι **επαγγελματικές κατηγορίες** των αυτοεργοδοτούμενων οι οποίες αντιμετωπίζουν **σημαντικές ανάγκες κατάρτισης** και

ανάπτυξης στον τεχνικό τομέα αλλά και σε διευθυντικά και επιχειρηματικά θέματα είναι:

- Διευθυντές
- Προσοντούχοι και Άλλοι Ειδικοί
- Τεχνικοί, Βοηθοί, Ειδικοί Γραφείς και Παρόμοιοι
- Γραφείς, Δακτυλογράφοι, Ταμίες και Παρόμοιοι
- Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές
- Γεωργοί, Κτηνοτρόφοι, Ψαράδες και Ειδικευμένοι Γεωργικοί Εργάτες
- Τεχνίτες Παραγωγής και Παρόμοιοι
- Χειριστές Μηχανών και Εργαλείων και Συναρμολογητές (εκτός των Οδηγών, Μηχανοδηγών, Υπαξιωματικών και Ναυτών Πλοίων)

Οι προοπτικές και οι δυνατότητες αξιοποίησης του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ από τους αυτοεργοδοτούμενους

- (i) Η ΑνΑΔ εγκαθίδρυσε σταδιακά ένα **ολοκληρωμένο και ευέλικτο σύστημα κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού**, το οποίο αποσκοπεί στη δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων για προγραμματισμένη και συστηματική κατάρτιση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου.
- (ii) Το φάσμα των προγραμμάτων κατάρτισης που προσφέρονται μέσω του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ καλύπτει τόσο την **Αρχική όσο και τη Συνεχιζόμενη Κατάρτιση**, όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας και όλες τις επαρχίες.
- (iii) Οι συμμετοχές των εργοδοτούμενων σε επιχορηγημένα από την ΑνΑΔ προγράμματα κατάρτισης αφορούν ένα **ευρύ φάσμα θεμάτων που απευθύνεται σε άντρες και γυναίκες όλων των επαγγελματικών κατηγοριών και κλάδων οικονομικής δραστηριότητας σε όλες τις επαρχίες**.
- (iv) Οι αυτοεργοδοτούμενοι **δεν περιλαμβάνονται στις ομάδες που καλύπτονται από το σύστημα κατάρτισης της ΑνΑΔ**. Για να περιληφθούν οι αυτοεργοδοτούμενοι στη σφαίρα

αρμοδιοτήτων της ΑνΑΔ πρέπει να πραγματοποιηθούν οι αναγκαίες τροποποιήσεις στη νομοθεσία της που θα τους υποχρεώνει να καταβάλλουν το τέλος κατάρτισης. Σύμφωνα με τον περί Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Νόμο του 1999, η ΑνΑΔ έχει αρμοδιότητα και εξουσία να παρέχει ή εξασφαλίζει χορηγήματα σε εργοδότες αναφορικά με δαπάνες που οι ίδιοι έχουν υποστεί για κατάρτιση των εργοδοτούμενων τους.

- (v) Η **χρησιμότητα μιας πιθανής ένταξης των αυτοεργοδοτούμενων στις αρμοδιότητες της ΑνΑΔ**, που θα τους δώσει τη δυνατότητα αξιοποίησης του συστήματος κατάρτισης της, εντοπίζεται στα ακόλουθα σημεία:
- Απόκτηση και περαιτέρω βελτίωση των τεχνικών και επιχειρηματικών και διευθυντικών γνώσεων και δεξιοτήτων τους.
 - Ορθή και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της εν λόγω κατηγορίας απασχολουμένων.
 - Εξίσωση τους με τους εργοδοτούμενους και παροχή ίσων ευκαιριών και δικαιωμάτων στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης.
 - Εναρμόνιση με την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για παροχή ίσων ευκαιριών κατάρτισης σε όλες τις κατηγορίες απασχολουμένων.

Πορίσματα

- (i) Οι αυτοεργοδοτούμενοι στην Κύπρο αποτελούν μια σημαντική κατηγορία απασχολουμένων με **καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας**. Ο ρόλος αυτός αποκτά ιδιαίτερη σημασία από τη στιγμή που ανάμεσα στα άτομα αυτά βρίσκεται και ένας **μεγάλος αριθμός από ιδιοκτήτες/διευθυντές επιχειρήσεων**.
- (ii) Οι αυτοεργοδοτούμενοι της Κύπρου **συμμετέχουν σε μικρότερο βαθμό σε προγράμματα κατάρτισης από τους εργοδοτούμενους**. Οι κυριότεροι λόγοι που επεξηγούν σε μεγάλο βαθμό αυτή την εικόνα είναι το κόστος κατάρτισης που επωμίζονται από μόνοι τους οι αυτοεργοδοτούμενοι, η έλλειψη συστήματος ακριβούς εντοπισμού και ικανοποίησης των

αναγκών κατάρτισης που έχουν και το ιδιόμορφο και υπερφορτωμένο ωράριο τους.

- (iii) Η συντριπτική πλειοψηφία των αυτοεργοδοτούμενων έχει **σημαντικές ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης τόσο σε τεχνικά όσο και σε διευθυντικά και επιχειρηματικά θέματα.** Μια ενδεχόμενη ένταξη τους στο σύστημα κατάρτισης της ΑνΑΔ θα συμβάλει στην ορθή, ολοκληρωμένη και πολύπλευρη κατάρτιση και ανάπτυξη τους με θετικές επιπτώσεις στην παραγωγικότητα τους και κατ' επέκταση στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεών τους.
- (iv) Για να επιτευχθεί η ένταξη των αυτοεργοδοτούμενων στις αρμοδιότητες της ΑνΑΔ και η αξιοποίηση του συστήματος κατάρτισης της **πρέπει να προηγηθούν οι αναγκαίες αλλαγές στη νομοθεσία** της με την οποία θα υποχρεώνονται να καταβάλλουν το νενομισμένο τέλος κατάρτισης.
- (v) Το υφιστάμενο **σύστημα κατάρτισης της ΑνΑΔ** μπορεί να αξιοποιηθεί σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό για τον ακριβή εντοπισμό και ικανοποίηση των αναγκών κατάρτισης και ανάπτυξης των αυτοεργοδοτούμενων. Πρόσθετα, **η ευελιξία και η προσαρμοστικότητα του συστήματος** επιτρέπει, σε περίπτωση που κριθεί σκόπιμο, τον εμπλουτισμό του με ειδικό Σχέδιο για αυτοεργοδοτούμενους και με **νέους θεματικούς τομείς** που να απευθύνονται στους αυτοεργοδοτούμενους. Στην προσπάθεια αυτή θα μπορούσε να **αξιοποιηθούν τα υφιστάμενα ιδρύματα και οργανισμοί κατάρτισης** καθώς και οποιεσδήποτε άλλες ad hoc διευθετήσεις.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ		iii
ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ		v
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ		1
1.1.	Σκοπός της μελέτης	1
1.2.	Έκταση της μελέτης	2
1.3.	Μεθοδολογία	3
1.4.	Περίγραμμα της μελέτης	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ		5
2.1.	Οι αυτοεργοδοτούμενοι στην Κύπρο	5
2.1.1.	Γενικά χαρακτηριστικά αυτοεργοδοτούμενων	6
2.1.2.	Αυτοεργοδοτούμενοι κατά επαγγελματική κατηγορία	10
2.1.3.	Αυτοεργοδοτούμενοι κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	15
2.1.4.	Αυτοεργοδοτούμενοι κατά επαρχία	22
2.1.5.	Η πολιτική της Κύπρου για τους αυτοεργοδοτούμενους	26

2.2.	Οι αυτοεργοδοτούμενοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση	36
2.2.1.	Αυτοεργοδοτούμενοι κατά επαγγελματική κατηγορία	38
2.2.2.	Αυτοεργοδοτούμενοι κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	44
2.2.3.	Η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τους αυτοεργοδοτούμενους	49
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:	Η ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	55
3.1.	Η συμμετοχή των απασχολουμένων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης	55
3.2.	Η συμμετοχή των απασχολουμένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε προγράμματα κατάρτισης	72
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4:	ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ	82
4.1.	Κατηγορίες των αναγκών κατάρτισης και ανάπτυξης των αυτοεργοδοτούμενων	82
4.1.1.	Ανάγκες κατάρτισης για αναβάθμιση τεχνικών γνώσεων και δεξιοτήτων	83
4.1.2.	Ανάγκες κατάρτισης για απόκτηση διευθυντικών και επιχειρηματικών γνώσεων και δεξιοτήτων	85

4.2.	Επαγγελματικές κατηγορίες των αυτοεργοδοτούμενων με σημαντικές ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης	87
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5:	ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑνΑΔ	89
5.1.	Το σύστημα κατάρτισης της ΑνΑΔ	89
5.1.1.	Το φάσμα των προγραμμάτων κατάρτισης	90
5.1.2.	Συμμετοχές εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης	95
5.2.	Δυνατότητα αξιοποίησης του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ	102
5.2.1.	Νομοθεσία της ΑνΑΔ σε σχέση με τους αυτοεργοδοτούμενους	102
5.2.2.	Τέλος κατάρτισης	103
5.2.3.	Οικονομική δυνατότητα της ΑνΑΔ	104
5.2.4.	Ενδεχόμενες επιφυλάξεις από αυτοεργοδοτούμενους	105
5.3.	Χρησιμότητα αξιοποίησης του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ	106

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6:	ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ/ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ	109
6.1.	Βασικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα	109
6.2.	Πορίσματα	123
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ		125
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1	ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	127
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2	ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΟΣΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΕΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΤΩΝ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ	139
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3	ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ	141
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4	ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ	175

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑ ΤΗΣ ΑνΑΔ	187
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6	ΠΙΝΑΚΕΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑνΑΔ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 2000	199
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7	ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑνΑΔ ΤΟ 2000	203
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 8	ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ	211
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 9	ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	213
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 10	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	219

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η **αυτοεργοδότηση** αποτελεί μια από τις **παλαιότερες** αλλά ταυτόχρονα **και** μια από τις **πιο σύγχρονες μορφές εργασίας**. Η ύπαρξη της είναι συνδεδεμένη με καθιερωμένους κλάδους όπως η γεωργία καθώς και με νέους αναπτυσσόμενους υψηλής τεχνολογίας κλάδους που περιλαμβάνουν τις τεχνολογίες της πληροφορικής και των επικοινωνιών. Περιλαμβάνει καθιερωμένα επαγγέλματα όπως ο έμπορος και ο ελεύθερος επαγγελματίας και επαγγέλματα τα οποία προκύπτουν από την αξιοποίηση των σύγχρονων τεχνολογιών. Οι **αυτοεργοδοτούμενοι αποτελούν μια συνεχώς μεταβαλλόμενη και ανομοιογενή ομάδα** στην οποία δεν μπορεί να δοθεί εύκολα ένας ορισμός που να την αντιπροσωπεύει.

Η **αυτοεργοδότηση** μπορεί να συμβάλει σε σημαντικό βαθμό στην **καλύτερευση της ποιότητας ζωής**. Προσφέρει στα άτομα την ευκαιρία να συμμετάσχουν στην αγορά εργασίας και να αξιοποιήσουν το ταλέντο τους με μεγαλύτερη ευκολία και ελευθερία από ότι ένας εργοδοτούμενος και κατά συνέπεια να λαμβάνουν περισσότερη ικανοποίηση από την εργασία τους. Συμβάλλει επίσης στη δημιουργία μιας πιο δυναμικής οικονομίας και στην καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού για ανάπτυξη νέων οικονομικών δραστηριοτήτων και εισαγωγή τεχνολογικών καινοτομιών.

Οι **αυτοεργοδοτούμενοι** στην Κύπρο αποτελούν μια **σημαντική κατηγορία απασχολουμένων** η οποία έχει καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη της οικονομίας του τόπου. Η σημασία αυτής της κατηγορίας των απασχολουμένων είναι πολύ μεγάλη όχι μόνο λόγω του **μεγάλου αριθμού ατόμων** που την απαρτίζουν, αλλά και επειδή ανάμεσα τους βρίσκεται ένας **σημαντικός αριθμός από ιδιοκτήτες/διευθυντές** που αποτελούν το κλειδί για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων και κατά συνέπεια της οικονομίας της Κύπρου.

1.1. Σκοπός της μελέτης

Βασική επιδίωξη της μελέτης αυτής είναι να δώσει μια συνολική, έγκυρη και πρόσφατη εικόνα των αυτοεργοδοτουμένων και να εξετάσει τις προοπτικές και δυνατότητες που υπάρχουν για αξιοποίηση του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ από αυτή την κατηγορία απασχολουμένων.

Στα πλαίσια του κύριου αυτού σκοπού οι **επιμέρους στόχοι** της μελέτης είναι:

- Αριθμητική παρουσίαση και ανάλυση των στοιχείων για τους αυτοεργοδοτούμενους στην Κύπρο και την Ευρωπαϊκή Ένωση
- Εξέταση της πολιτικής που ακολουθείται στην Κύπρο και την Ευρωπαϊκή Ένωση για τους αυτοεργοδοτούμενους
- Εξέταση της συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης συγκριτικά με τους εργοδοτούμενους τόσο στην Κύπρο όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση
- Διερεύνηση των κατηγοριών των αναγκών κατάρτισης και ανάπτυξης που έχουν οι αυτοεργοδοτούμενοι της Κύπρου και εντοπισμός των επαγγελματικών κατηγοριών με σημαντικές ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης
- Εξέταση της δυνατότητας και της χρησιμότητας αξιοποίησης του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ από τους αυτοεργοδοτούμενους

1.2. Έκταση της μελέτης

Οι **βασικές πηγές πληροφοριών** που χρησιμοποιήθηκαν για την εξέταση και ανάλυση του όλου θέματος είναι η Στατιστική Υπηρεσία της Κύπρου, το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων της Κύπρου, η Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Κύπρου και της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας αναφέρονται στην **Έρευνα Εργατικού Δυναμικού** που πραγματοποιήθηκε το **2000** στην Κύπρο και στις 15 χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η έρευνα αυτή διεξάγεται προς το παρόν στην Κύπρο πάνω σε ετήσια βάση και καλύπτει προκαθορισμένο και στατιστικά αντιπροσωπευτικό δείγμα νοικοκυριών.

Αναφορικά με την περίπτωση της **Κύπρου** πρέπει να αναφερθεί ότι καλύφθηκε **δείγμα 3.400 νοικοκυριών** και λήφθηκαν πληροφορίες

από **10.500 περίπου μέλη** των πιο πάνω νοικοκυριών **ηλικίας 15 χρόνων και άνω**. Η συγκέντρωση των πληροφοριών έγινε με τη συμπλήρωση ειδικά σχεδιασμένου ερωτηματολογίου.

Ανάμεσα στις πληροφορίες του ερωτηματολογίου περιλαμβάνονται και **στοιχεία** που αφορούν την **απασχόληση** και την **εκπαίδευση και επιμόρφωση**. Τα στοιχεία αυτά αναλύονται σε σχέση με την επαγγελματική υπόσταση, το φύλο, την ηλικία, το μορφωτικό επίπεδο, την επαγγελματική κατηγορία, τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και την επαρχία.

Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι στην **Ευρωπαϊκή Ένωση** παρόλο που συλλέγονται στοιχεία για την εκπαίδευση και επιμόρφωση των απασχολουμένων, στην Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της κάθε χώρας-μέλους, αυτά δεν τυγχάνουν επεξεργασίας σε μεγάλο βαθμό. Σημειώνεται ότι τα πιο πρόσφατα στοιχεία που υπήρχαν και αξιοποιήθηκαν για το σκοπό αυτό αναφέρονται στο έτος 1995.

1.3. Μεθοδολογία

Στα πλαίσια της μεθοδολογίας της μελέτης, έγινε παρουσίαση και ανάλυση των **αριθμητικών δεδομένων** για τους αυτοεργοδοτούμενους τόσο στην Κύπρο όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση ενώ παράλληλα εξετάστηκε και η **πολιτική** που ακολουθείται για αυτή την κατηγορία απασχολουμένων στην Κύπρο και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σκοπός ήταν να δοθεί μια σφαιρική εικόνα για τη σημασία που έχει η κατηγορία των αυτοεργοδοτούμενων.

Ακολούθως εξετάστηκε η **συμμετοχή των αυτοεργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης** συγκριτικά με τους εργοδοτούμενους και στη συνέχεια έγινε **ανάλυση των αναγκών κατάρτισης και ανάπτυξης** που έχουν οι αυτοεργοδοτούμενοι καθώς και των επαγγελματικών τους κατηγοριών που αντιμετωπίζουν σημαντικές ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης.

Τέλος, εξετάστηκε η **δυνατότητα αξιοποίησης του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ** από τους αυτοεργοδοτούμενους, κυρίως σε σχέση με τη νομοθεσία της και το τέλος κατάρτισης, και η χρησιμότητα που θα έχει μια ενδεχόμενη ένταξη αυτής της κατηγορίας απασχολουμένων στις αρμοδιότητες της ΑνΑΔ.

1.4. Περίγραμμα της μελέτης

Στο **πρώτο κεφάλαιο**, το οποίο αποτελεί το εισαγωγικό μέρος, περιγράφονται ο σκοπός και η έκταση της μελέτης καθώς και η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την εκπόνηση της.

Στο **δεύτερο κεφάλαιο** γίνεται μια αριθμητική παρουσίαση και ανάλυση των στοιχείων των αυτοεργοδοτούμενων και της πολιτικής στην Κύπρο και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Παρουσιάζονται υπό μορφή πινάκων και σχεδιαγραμμάτων διάφορα στοιχεία που αφορούν τους αυτοεργοδοτούμενους σε σχέση με το φύλο και την ομάδα ηλικιών τους, το μορφωτικό επίπεδο που έχουν, την επαγγελματική κατηγορία και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας που ανήκουν και την επαρχία στην οποία εργάζονται. Παράλληλα, γίνεται και η σχετική ανάλυση και ερμηνεία των στοιχείων.

Στο **τρίτο κεφάλαιο** σκιαγραφείται η εικόνα που παρουσιάζεται αναφορικά με τη συμμετοχή των αυτοεργοδοτούμενων και των εργοδοτούμενων της Κύπρου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε προγράμματα κατάρτισης. Συγκεκριμένα, εξετάζεται η συμμετοχή τους σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση, φύλο, ομάδα ηλικιών, μορφωτικό επίπεδο, επαγγελματική κατηγορία και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας ενώ στην περίπτωση της Κύπρου γίνεται πρόσθετη ανάλυση για διάφορα χαρακτηριστικά της κατάρτισης.

Το **τέταρτο κεφάλαιο** επικεντρώνεται στις ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης των αυτοεργοδοτούμενων της Κύπρου. Εντοπίζονται οι βασικές κατηγορίες των αναγκών κατάρτισης και ανάπτυξης που έχουν οι αυτοεργοδοτούμενοι και οι επαγγελματικές κατηγορίες με σημαντικές ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης.

Στο **πέμπτο κεφάλαιο** περιγράφεται το σύστημα κατάρτισης της ΑνΑΔ και εξετάζονται οι προοπτικές και δυνατότητες αξιοποίησης του από τους αυτοεργοδοτούμενους.

Τέλος, στο **έκτο κεφάλαιο** καταγράφονται όλες οι βασικές διαπιστώσεις, συμπεράσματα και πορίσματα που πηγάζουν από τη μελέτη και τα οποία αφορούν κυρίως το θέμα της αξιοποίησης του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ από τους αυτοεργοδοτούμενους.

2. Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥ- ΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται και αναλύονται στοιχεία σχετικά με τους αυτοεργοδοτούμενους στην Κύπρο και την Ευρωπαϊκή Ένωση με κύριο στόχο το σχηματισμό μιας ολοκληρωμένης, έγκυρης και πρόσφατης εικόνας για το συγκεκριμένο θέμα. Σε πρώτο στάδιο αναλύονται τα στοιχεία που αφορούν την Κύπρο ενώ σε δεύτερο στάδιο τα αντίστοιχα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι αυτοεργοδοτούμενοι, τόσο στην Κύπρο όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, εξετάζονται και αναλύονται σε σχέση με την επαγγελματική κατηγορία, κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και φύλο ενώ στην περίπτωση της Κύπρου πρόσθετη ανάλυση γίνεται και για τα γενικά χαρακτηριστικά τους. Στο σημείο αυτό θα ήταν χρήσιμο να αναφερθεί ότι το έτος αναφοράς και στις δύο περιπτώσεις αφορά το 2000.

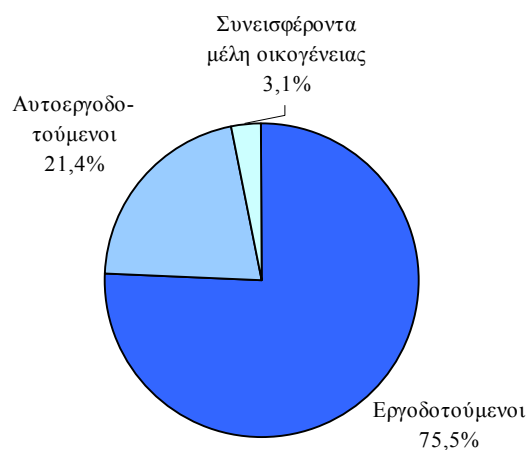
2.1. Οι αυτοεργοδοτούμενοι στην Κύπρο

Οι **αυτοεργοδοτούμενοι**, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού 2000 της Στατιστικής Υπηρεσίας, ανέρχονται στις **59.763**. Η πλειοψηφία από αυτούς, 42.124 (70,5%), είναι αυτοεργοδοτούμενοι χωρίς υπαλλήλους ενώ οι υπόλοιποι 17.639 (29,5%) είναι αυτοεργοδοτούμενοι με υπαλλήλους ή εργοδότες.

Το Σχεδιάγραμμα 1 παρουσιάζει την ποσοστιαία κατανομή των απασχολουμένων στην Κύπρο κατά επαγγελματική υπόσταση το 2000.

Όπως προκύπτει από την εξέταση των στοιχείων του εν λόγω σχεδιαγράμματος **η κατηγορία των αυτοεργοδοτούμενων αποτελεί το 21,4% του συνόλου των απασχολουμένων της Κύπρου**. Δηλαδή, ένας στους πέντε απασχολούμενους έχει τη δική του επιχείρηση, με ή χωρίς υπαλλήλους. Όσον αφορά τις υπόλοιπες κατηγορίες απασχολουμένων εντοπίζεται ότι οι **εργοδοτούμενοι** αποτελούν τη **μεγάλη πλειοψηφία** των απασχολουμένων της Κύπρου με το ποσοστό τους να ανέρχεται στο **75,5%**, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τα **συνεισφέροντα μέλη της οικογένειας** είναι μόλις **3,1%**.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ, 2000

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Τα αναλυτικά στοιχεία των απασχολουμένων κατά επαγγελματική υπόσταση και φύλο για το 2000 περιέχονται στον πίνακα 1.1 στο Παράρτημα 1.

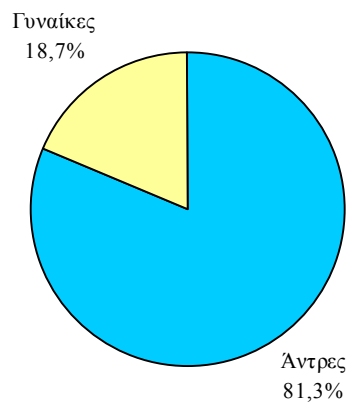
2.1.1. Γενικά χαρακτηριστικά αυτοεργοδοτούμενων

Στο μέρος αυτό αναλύονται τα γενικά χαρακτηριστικά των αυτοεργοδοτούμενων της Κύπρου αναφορικά με το φύλο, την ομάδα ηλικιών στην οποία ανήκουν καθώς και το μορφωτικό επίπεδο.

Αυτοεργοδοτούμενοι κατά φύλο

Το Σχεδιάγραμμα 2 απεικονίζει την ποσοστιαία κατανομή των αυτοεργοδοτούμενων στην Κύπρο κατά φύλο το 2000.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ
ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ, 2000

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

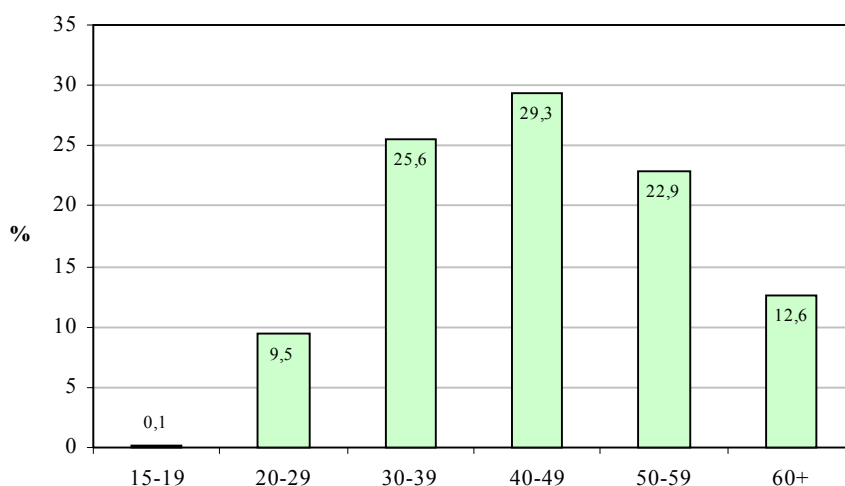
Από την ανάλυση αυτή φαίνεται ότι οι αυτοεργοδοτούμενοι στη **συντριπτική τους πλειοψηφία είναι άντρες** με ποσοστό που ξεπερνά το 80%. Συγκεκριμένα, οι **άντρες** αποτελούν το **81,3%** της εν λόγω κατηγορίας απασχολουμένων και οι **γυναίκες** μόνο το **18,7%**. Δηλαδή, οι άντρες είναι σχεδόν 4,5 φορές περισσότεροι από τις γυναίκες.

Η εικόνα αυτή ίσως να οφείλεται εν μέρει στο γεγονός ότι οι άντρες είναι διατεθειμένοι να πάρουν με μεγαλύτερη ευκολία τη σχετική απόφαση από ότι οι γυναίκες και να λειτουργήσουν τη δική τους επιχείρηση με όλες τις δυσκολίες και κινδύνους που αυτό περικλείει. Ένας άλλος πιθανός λόγος μπορεί να είναι επίσης ότι κάποια από τα επαγγέλματα, όπως γεωργοί, τεχνίτες παραγωγής και χειριστές μηχανών, είναι πιο προσιτά στους άντρες παρά στις γυναίκες.

Αυτοεργοδοτούμενοι κατά ομάδα ηλικιών

Η ποσοστιαία κατανομή των αυτοεργοδοτούμενων στην Κύπρο κατά ομάδα ηλικιών το 2000 παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 3, ενώ αναλυτικά στοιχεία των αυτοεργοδοτούμενων κατά ομάδα ηλικιών και φύλο βρίσκονται στον πίνακα 1.2 στο Παράρτημα 1.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ
ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ, 2000**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Από τις πληροφορίες του Σχεδιαγράμματος 3 φαίνεται να προκύπτει μια θετική σχέση μεταξύ της ηλικίας και του ποσοστού των αυτοεργοδοτούμενων μέχρι την ομάδα ηλικιών 40-49, ενώ μετά από αυτή την ομάδα ηλικιών η σχέση μετατρέπεται από θετική σε αρνητική.

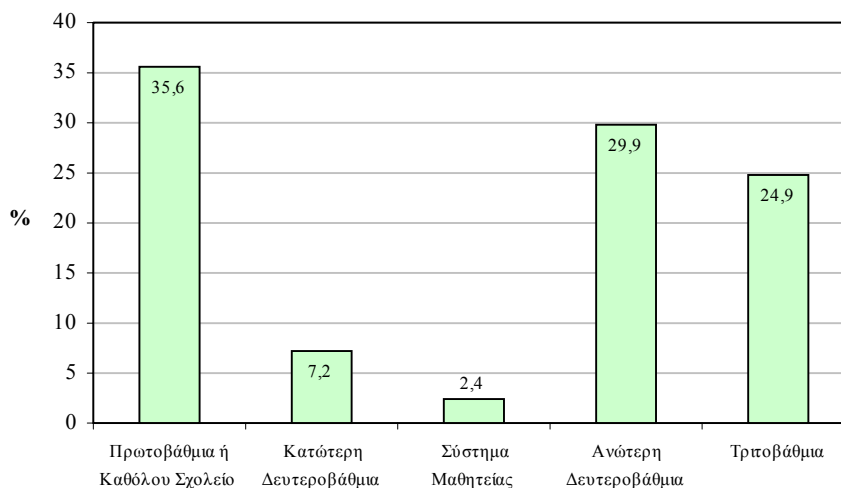
Το **ψηλότερο ποσοστό** αυτοεργοδοτούμενων, **29,3%**, συγκεντρώνεται στην **ομάδα ηλικιών 40-49** ενώ τα αμέσως μεγαλύτερα ποσοστά, 25,6% και 22,9%, παρατηρούνται στις ομάδες ηλικιών 30-39 και 50-59 αντίστοιχα. Αναφορικά με τις ομάδες ηλικιών 20-29 και 60+, τα ποσοστά των αυτοεργοδοτούμενων

κυμαίνονται σε χαμηλά επίπεδα και ανέρχονται στο 9,5% και 12,6% αντίστοιχα.

Αυτοεργοδοτούμενοι κατά μορφωτικό επίπεδο

Η εικόνα που σχηματίζεται αναφορικά με το μορφωτικό επίπεδο των αυτοεργοδοτουμένων στην Κύπρο για το 2000 δίνεται από το Σχεδιάγραμμα 4.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ
ΚΑΤΑ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ, 2000**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Όπως φαίνεται από την εξέταση του πιο πάνω σχεδιαγράμματος, **οι περισσότεροι αυτοεργοδοτούμενοι**, με ποσοστό της τάξης του **35,6%**, είναι **απόφοιτοι του δημοτικού ή δεν έχουν φοιτήσει καθόλου σε σχολείο**. Σε αντίθεση, το μικρότερο ποσοστό εντοπίζεται στο Σύστημα Μαθητείας όπου το 2,4% των αυτοεργοδοτουμένων έχει φοιτήσει μέχρι το εν λόγω επίπεδο. Περαιτέρω, εντοπίζονται **σημαντικά ποσοστά** και στο επίπεδο της **Ανώτερης Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης** με τα ποσοστά αυτά να ανέρχονται στο **29,9%** και **24,9%** αντίστοιχα.

Περισσότερες πληροφορίες σε σχέση με τους αυτοεργοδοτούμενους κατά μορφωτικό επίπεδο και φύλο για το 2000 περιέχονται στον πίνακα 1.3 στο Παράρτημα 1.

2.1.2. Αυτοεργοδοτούμενοι κατά επαγγελματική κατηγορία

Τα ποσοστά των αυτοεργοδοτούμενων στην Κύπρο κατά επαγγελματική κατηγορία και φύλο για το έτος 2000 παρουσιάζονται στον Πίνακα 1, ενώ τα αναλυτικά στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για να εξαχθούν αυτά τα ποσοστά βρίσκονται στον πίνακα 1.4 στο Παράρτημα 1.

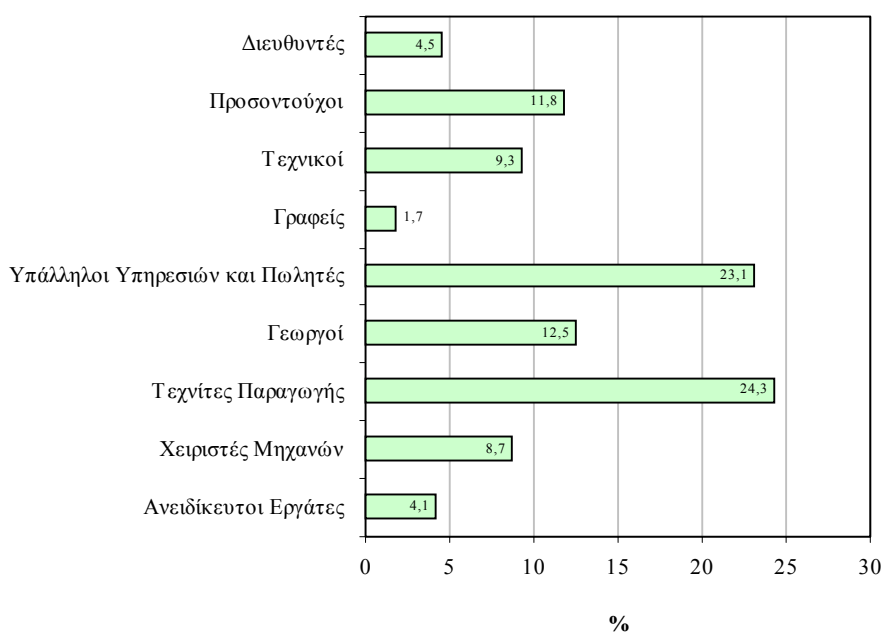
ΠΙΝΑΚΑΣ 1
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ
ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ		ΑΝΤΡΕΣ (%)	ΓΥΝΑΙΚΕΣ (%)	ΣΥΝΟΛΟ (%)
1	Διευθυντές, Νομοθετικοί Λειτουργοί και Ανώτεροι Διοικητικοί Λειτουργοί	5,1	1,6	4,5
2	Προσωντούχοι και άλλοι Ειδικοί	10,8	16,4	11,8
3	Τεχνικοί, Βοηθοί, Ειδικοί Γραφείας και Παρόμοιοι	8,2	13,8	9,3
4	Γραφείς, Δακτυλογράφοι, Ταμίες και Παρόμοιοι	1,5	2,8	1,7
5	Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές	18,9	41,2	23,1
6	Γεωργοί, Κτηνοτρόφοι, Ψαράδες και Ειδικευμένοι Γεωργικοί Εργάτες	13,6	7,7	12,5
7	Τεχνίτες Παραγωγής και Παρόμοιοι	28,5	6,0	24,3
8	Χειριστές Μηχανών & Εργαλείων και Συναρμολογητές	10,6	0,5	8,7
9	Πλανόδιοι, Καθαριστές, Φύλακες, Κλητήρες, Εργάτες και Παρόμοιοι	2,8	10,0	4,1
0	Στρατιωτικοί	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ		100	100	100

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Το Σχεδιάγραμμα 5 απεικονίζει την ποσοστιαία κατανομή για το σύνολο των αυτοεργοδοτούμενων στην Κύπρο κατά επαγγελματική κατηγορία το 2000.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ, 2000

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

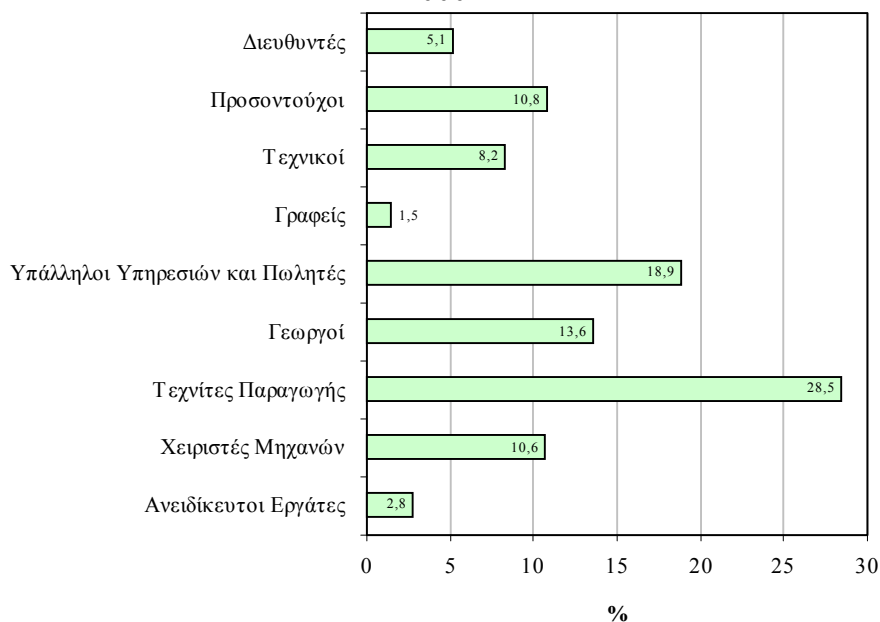
Εξετάζοντας το ποσοστό που αναφέρεται στο **σύνολο των αυτοεργοδοτούμενων** για το 2000, προκύπτει ότι **οι μεγαλύτερες επαγγελματικές κατηγορίες**, με αισθητή διαφορά από τις υπόλοιπες, είναι αυτές των **Τεχνιτών Παραγωγής και Παρομοίων με 24,3%** και των **Υπαλλήλων Υπηρεσιών και Πωλητών με 23,1%**.

Από την άλλη, το **μικρότερο ποσοστό**, εξαιρώντας τους Στρατιωτικούς όπου δεν υπάρχουν αυτοεργοδοτούμενοι, παρατηρείται στην επαγγελματική κατηγορία των **Γραφέων, Δακτυλογράφων, Ταμιών και Παρομοίων** με το ποσοστό τους να ανέρχεται μόλις στο **1,7%**. Μικρά ποσοστά παρατηρούνται και στις

κατηγορίες των Διευθυντών (4,5%) και των Πλανοδίων, Καθαριστών, Φυλάκων και Παρομοίων (4,1%).

Στο Σχεδιάγραμμα 6 φαίνεται παραστατικά η ποσοστιαία κατανομή των **αυτοεργοδοτούμενων αντρών** στην Κύπρο κατά επαγγελματική κατηγορία το 2000.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΤΡΩΝ ΣΤΗΝ
ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ,
2000

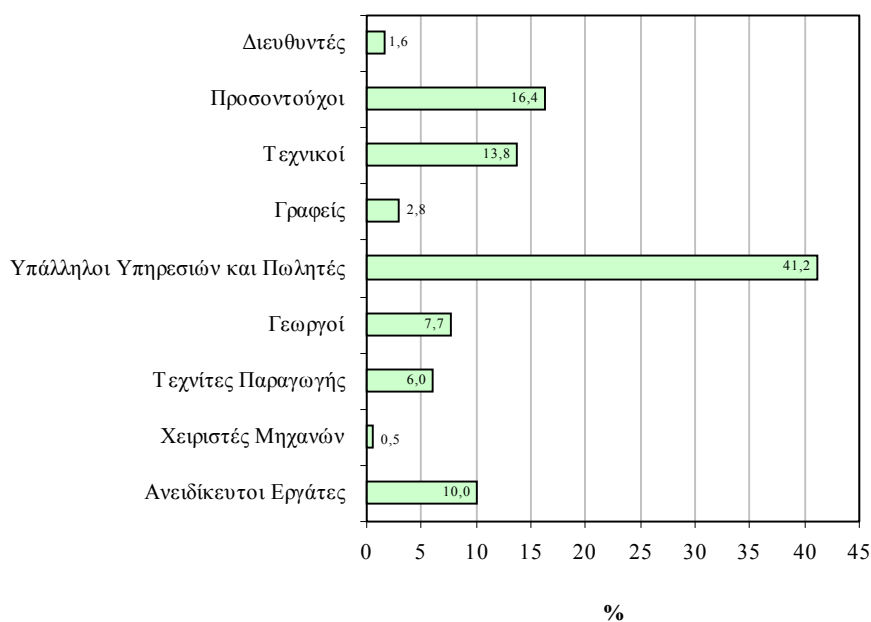

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Αναλύοντας την εικόνα που παρατηρείται σε σχέση με τους **άντρες**, είναι εμφανές ότι τη **μεγαλύτερη** επαγγελματική κατηγορία των αντρών αποτελούν οι **Τεχνίτες Παραγωγής και Παρόμοιοι** με ποσοστό **28,5%** και μετά ακολουθούν οι **Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές** με 18,9%. Τρίτη σε μέγεθος κατηγορία είναι αυτή των **Γεωργών, Κτηνοτρόφων και Ψαράδων** με ποσοστό 13,6% ενώ στη συνέχεια παρουσιάζονται οι υπόλοιπες κατηγορίες με μικρότερα ποσοστά.

Το Σχεδιάγραμμα 7 δείχνει το ποσοστό των **αυτοεργοδοτούμενων γυναικών** στην Κύπρο κατανεμημένο στις διάφορες επαγγελματικές κατηγορίες για το 2000.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ
ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ,
2000

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Από την εξέταση των ποσοστών των **αυτοεργοδοτούμενων γυναικών** στην κάθε επαγγελματική κατηγορία, προκύπτει ότι η κατηγορία **Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές** συγκεντρώνει το **41,2%**. Δεύτερη κατηγορία, με σημαντική διαφορά από την πρώτη, είναι αυτή των Προσοντούχων και άλλων Ειδικών με ποσοστό της τάξης του 16,4%. Πολύ μικρά ποσοστά παρουσιάζονται στις κατηγορίες των Γραφέων, Δακτυλογράφων, Ταμιών και Παρομοίων, των Διευθυντών και των Χειριστών Μηχανών & Εργαλείων και Συναρμολογητών με 2,8%, 1,6% και 0,5% αντίστοιχα.

Συγκρίνοντας τα ποσοστά της κάθε επαγγελματικής κατηγορίας κατά φύλο προκύπτει ότι το ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων αντρών στην κατηγορία των Χειριστών Μηχανών & Εργαλείων είναι περίπου 21 φορές μεγαλύτερο από το αντίστοιχο των γυναικών και στην κατηγορία των Τεχνιτών Παραγωγής σχεδόν 5 φορές μεγαλύτερο. Αναφορικά με τις αυτοεργοδοτούμενες γυναίκες διαπιστώνεται ότι το ποσοστό αυτών που απασχολούνται στην κατηγορία Πλανόδιοι, Καθαριστές και Εργάτες είναι περίπου 3,5 φορές μεγαλύτερο από το αντίστοιχο των αυτοεργοδοτούμενων αντρών και το ποσοστό τους στην κατηγορία των Υπαλλήλων Υπηρεσιών και Πωλητών περίπου 2 φορές μεγαλύτερο.

Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο το οποίο εξετάζεται είναι το **ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων πάνω στο σύνολο των απασχολούμενων στην Κύπρο κατά επαγγελματική κατηγορία**. Δηλαδή, σε ποια επαγγελματική κατηγορία παρατηρούνται τα μεγαλύτερα και μικρότερα ποσοστά αυτοεργοδοτούμενων σε σχέση με το σύνολο των απασχολούμενων στη συγκεκριμένη επαγγελματική κατηγορία.

Τα στοιχεία αυτά για το 2000 παρουσιάζονται παραστατικά στο Σχεδιάγραμμα 8.

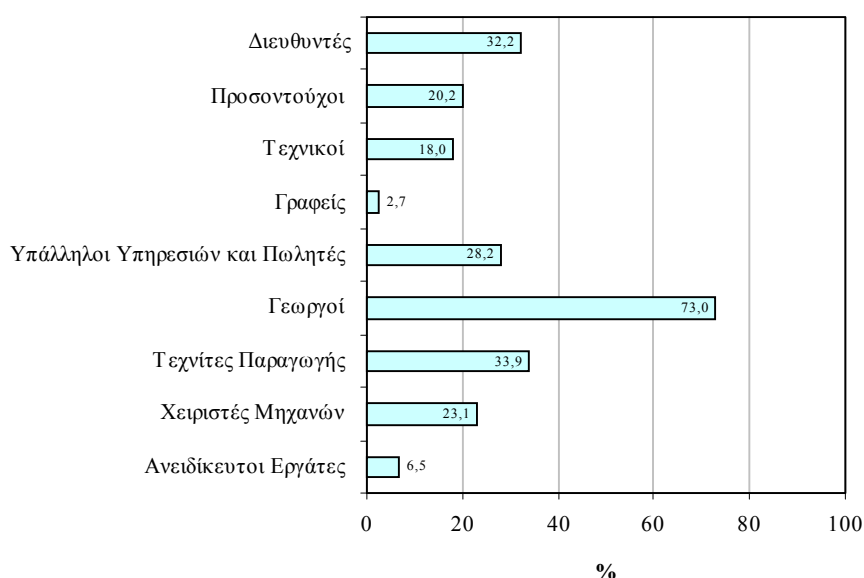
Από το Σχεδιάγραμμα 8 διαπιστώνεται ότι είναι δυνατό μια επαγγελματική κατηγορία αυτοεργοδοτούμενων με αρκετά χαμηλό ποσοστό στο σύνολο των αυτοεργοδοτούμενων να αποτελεί ένα σημαντικό ποσοστό στο σύνολο των απασχολούμενων της συγκεκριμένης επαγγελματικής κατηγορίας.

Αυτό συμβαίνει στην **επαγγελματική κατηγορία των Διευθυντών** όπου το ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων πάνω **στο σύνολο όλων των κατηγοριών των αυτοεργοδοτούμενων είναι 4,5%**, ενώ το ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων υπολογιζόμενο πάνω **στο σύνολο των απασχολούμενων της εν λόγω κατηγορίας ανέρχεται στο 32,2%**. Το ίδιο φαινόμενο παρατηρείται και στην περίπτωση των **Γεωργών, Κτηνοτρόφων και Ψαράδων** με τα αντίστοιχα ποσοστά να ανέρχονται στο **12,5%** και **73,0%**.

Σημαντικό μέρος του συνόλου των απασχολούμενων αποτελούν επίσης οι αυτοεργοδοτούμενοι Τεχνίτες Παραγωγής και Παρόμοιοι, όπως επίσης και οι αυτοεργοδοτούμενοι Υπάλληλοι

Υπηρεσιών και Πωλητές με τα ποσοστά τους για το έτος 2000 να φτάνουν στο 33,9% και 28,2% αντίστοιχα. Αντίθετα, πολύ μικρά είναι τα ποσοστά των αυτοεργοδοτούμενων στο σύνολο των απασχολούμενων στις επαγγελματικές κατηγορίες των Γραφέων, Δακτυλογράφων, Ταμιών και Παρομοίων με 2,7% και των Πλανοδίων, Καθαριστών, Φυλάκων και Παρομοίων με 6,5%.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΟ
ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ
ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ,
2000**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Σε μεγαλύτερη ανάλυση τα στοιχεία που αφορούν το Σχεδιάγραμμα 8 περιέχονται στον πίνακα 1.5 του Παραρτήματος 1.

2.1.3. Αυτοεργοδοτούμενοι κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Στον Πίνακα 2 παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή των αυτοεργοδοτούμενων στην Κύπρο κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και φύλο για το 2000.

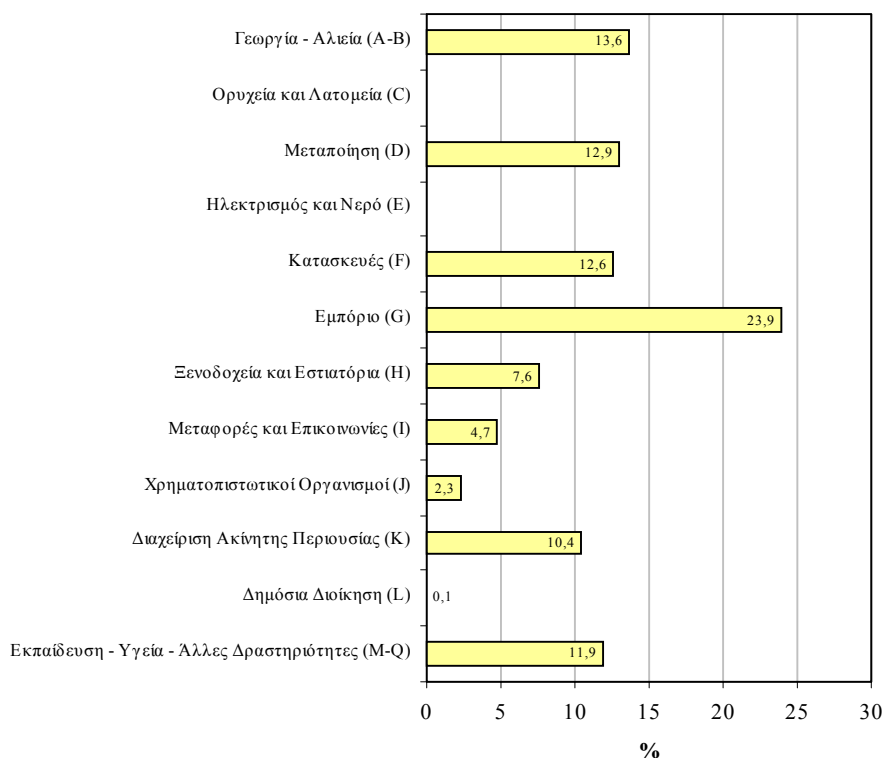
ΠΙΝΑΚΑΣ 2
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ
ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ		ΑΝΤΡΕΣ (%)	ΓΥΝΑΙΚΕΣ (%)	ΣΥΝΟΛΟ (%)
A- B	Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα και Δασοκομία – Αλιεία και Ιχθυοτροφεία	14,7	8,8	13,6
C	Ορυχεία και Λατομεία	-	-	-
D	Μεταποιητικές Βιομηχανίες	13,9	8,7	12,9
E	Παροχή Ηλεκτρικού Ρεύματος, Φυσικού Αερίου και Νερού	-	-	-
F	Κατασκευές	15,4	-	12,6
G	Εμπόριο, Επιδιορθώσεις Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης	23,8	24,2	23,9
H	Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	7,5	8,2	7,6
I	Μεταφορές, Αποθήκευση και Επικοινωνίες	5,4	1,7	4,7
J	Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί	2,0	4,0	2,3
K	Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες	9,0	16,2	10,4
L	Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα	0,1	-	0,1
M N O P Q	Εκπαίδευση Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα Άλλες Δραστηριότητες Υπηρεσιών Ιδιωτικά Νοικοκυριά Άλλο Εργατικό Δυναμικό	8,2	28,2	11,9
ΣΥΝΟΛΟ		100	100	100

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Στο Σχεδιάγραμμα 9 απεικονίζεται η ποσοστιαία κατανομή του **συνόλου των αυτοεργοδοτούμενων** στην Κύπρο στους διάφορους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας το 2000.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ
ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ,
2000

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

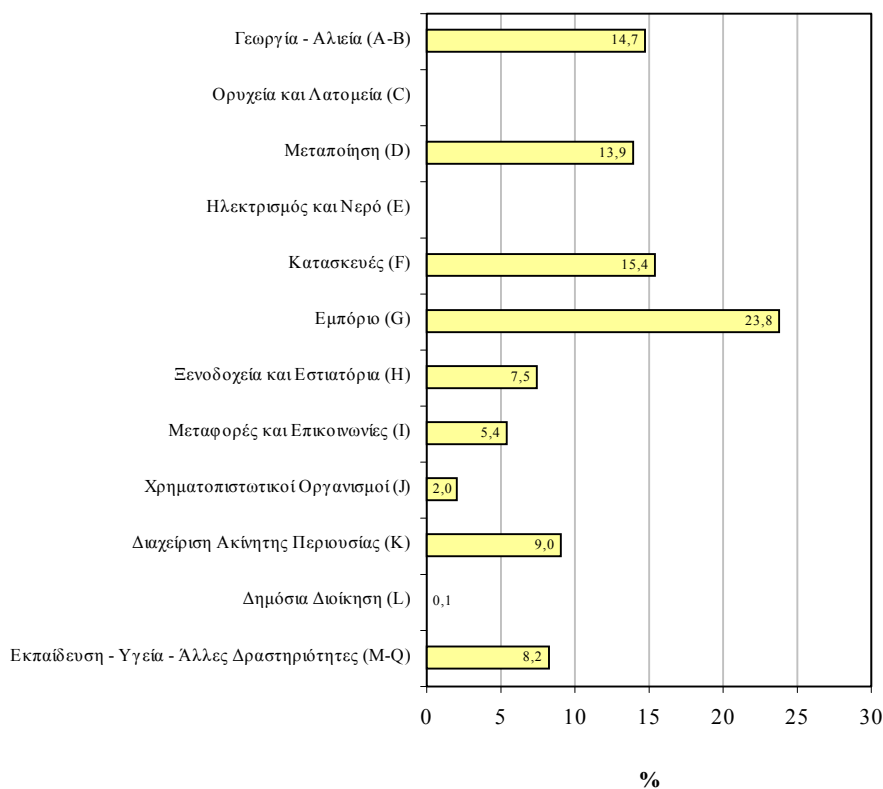
Εντοπίζεται ότι ο κλάδος **G (Εμπόριο, Επιδιορθώσεις Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης)** είναι ο **μεγαλύτερος σε μέγεθος** με σημαντική διαφορά από τους υπόλοιπους κλάδους με το ποσοστό των αυτοεργοδοτουμένων να ανέρχεται στο **23,9%** του συνόλου. Ακολουθούν οι κλάδοι A-B, D, F, K και M-Q με τα ποσοστά των αυτοεργοδοτουμένων να βρίσκονται στα ίδια περίπου επίπεδα, κυμαινόμενα από 13,6% μέχρι 10,4%.

Σε αντίθεση με τους πιο πάνω κλάδους, **ανύπαρκτη** είναι η παρουσία των αυτοεργοδοτουμένων στον **κλάδο C (Ορυχεία και Λατομεία)**,

ενώ πολύ μικρό είναι το ποσοστό αυτοεργοδότησης στους κλάδους L και J με τα ποσοστά να φτάνουν μόλις στο 0,1% και 2,3% αντίστοιχα. Πρέπει να σημειωθεί ότι στον κλάδο E δεν υπάρχουν αυτοεργοδοτούμενοι αφού οι υπηρεσίες αυτές είναι κρατικές και ημικρατικές.

Το Σχεδιάγραμμα 10 σκιαγραφεί την εικόνα που παρουσιάζει η ποσοστιαία κατανομή των **αυτοεργοδοτούμενων αντρών** στην Κύπρο κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας το 2000.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΤΡΩΝ ΣΤΗΝ
ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ, 2000

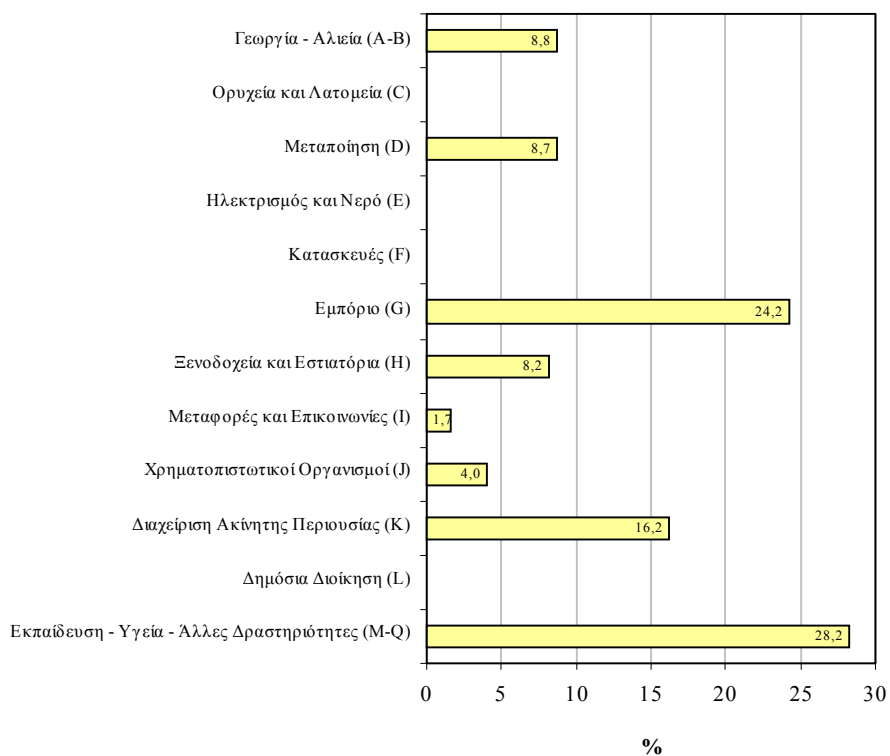

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Εξετάζοντας τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι η πλειοψηφία των αυτοεργοδοτούμενων αντρών συγκεντρώνεται στον κλάδο G με ποσοστό 23,8% και ακολουθούν οι κλάδοι F με 15,4%, A-B με 14,7% και D με 13,9%. Οι μικρότεροι σε μέγεθος κλάδοι των αυτοεργοδοτούμενων αντρών, εκτός των κλάδων C και E όπου δεν εντοπίζονται καθόλου αυτοεργοδοτούμενοι, είναι οι κλάδοι L με 0,1% και J με 2,0%.

Όσον αφορά την εικόνα που παρατηρείται σε σχέση με τις αυτοεργοδοτούμενες γυναίκες στην Κύπρο για το 2000, αυτή παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 11.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ
ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ, 2000

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Από τις πληροφορίες του Σχεδιαγράμματος 11, φαίνεται ξεκάθαρα ότι **η πλειονότητα των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών** εργάζεται στους **κλάδους M-Q** με ποσοστό **28,3%**, ενώ στα ίδια περίπου επίπεδα κυμαίνεται και το ποσοστό αυτοεργοδότησης στον κλάδο G με 24,2%. Επίσης, σημαντικό ποσοστό της υπό εξέταση κατηγορίας, της τάξης του 16,2%, βρίσκεται στον κλάδο K. Από την άλλη πλευρά, στους **κλάδους C, E, F και L δεν αυτοεργοδοτούνται καθόλου γυναίκες** ενώ πολύ μικρά ποσοστά συγκεντρώνονται στους κλάδους I με 1,7% και J με 4,0%.

Συγκρίνοντας τα ποσοστά των δύο φύλων, επισημαίνεται ότι το 15,4% των αυτοεργοδοτούμενων αντρών εργάζεται στον κλάδο των κατασκευών, ενώ αντίθετα δεν εντοπίζονται αυτοεργοδοτούμενες γυναίκες στον εν λόγω κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.

Ένα άλλο σημείο που ξεχωρίζει είναι η διαφορά των ποσοστών των δύο φύλων που συγκεντρώνονται στους κλάδους M-Q. Όπως φαίνεται, η πλειοψηφία των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών με 28,2% συγκεντρώνεται σε αυτό τον κλάδο, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων αντρών ανέρχεται μόλις στο 8,2%.

Αναλυτικά στοιχεία για τους αριθμούς των αυτοεργοδοτούμενων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και φύλο περιέχονται στον πίνακα 1.6 του Παραρτήματος 1.

Για μια πλήρη εικόνα της ανάλυσης κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, στο Σχεδιάγραμμα 12 παρουσιάζονται τα **ποσοστά των αυτοεργοδοτούμενων στο σύνολο των απασχολούμενων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας το 2000**.

Από την ανάλυση του Σχεδιαγράμματος 12 διαπιστώνεται ότι **η πλειοψηφία των απασχολούμενων στους κλάδους A-B** (Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα και Δασοκομία – Αλιεία και Ιχθυοτροφεία) είναι **αυτοεργοδοτούμενοι** με το ποσοστό τους να ανέρχεται στο **53,5%**. Πρόσθετα, **αρκετά μεγάλο ποσοστό, της τάξης του 38,2%, των απασχολούμενων του κλάδου K** ανήκουν στην κατηγορία των αυτοεργοδοτούμενων.

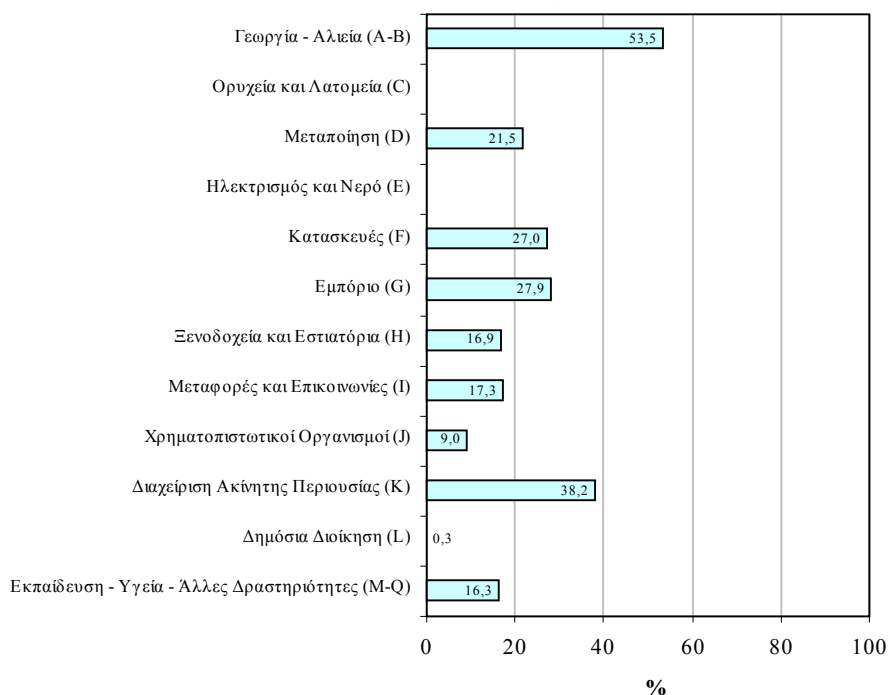
Σημαντικό μέρος του συνόλου των απασχολούμενων αποτελούν επίσης οι αυτοεργοδοτούμενοι που εργάζονται στους κλάδους D, F

και G με τα ποσοστά τους να ανέρχονται στο 21,5%, 27,0% και 27,9% αντίστοιχα.

Αντίθετα, οι κλάδοι C και E αποτελούνται αποκλειστικά από εργοδοτούμενους, ενώ μόνο 0,3% είναι το ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων που απαρτίζουν το σύνολο των απασχολουμένων στον κλάδο L.

Αναφορικά με τους αυτοεργοδοτούμενους που βρίσκονται στους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, M-Q, H και I, προκύπτει ότι τα ποσοστά τους, υπολογιζόμενα στο σύνολο των απασχολουμένων, κυμαίνονται στα ίδια περίπου επίπεδα και ανέρχονται στο 16,3%, 16,9% και 17,3% αντίστοιχα.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΟ
ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ
ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ, 2000

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Οι αριθμοί που χρησιμοποιήθηκαν για την εξαγωγή των ποσοστών των αυτοεργοδοτούμενων στο σύνολο των απασχολούμενων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας παρουσιάζονται στον πίνακα 1.7 στο Παράρτημα 1.

2.1.4. Αυτοεργοδοτούμενοι κατά επαρχία

Τα ποσοστά των αυτοεργοδοτούμενων στην Κύπρο κατά το 2000 καταναμημένα στις διάφορες επαρχίες που εργάζονται κατά φύλο παρουσιάζονται στον Πίνακα 3 ενώ τα στοιχεία αναφορικά με την αριθμητική κατανομή τους κατά φύλο για το ίδιο έτος περιέχονται στον πίνακα 1.8 στο Παράρτημα 1.

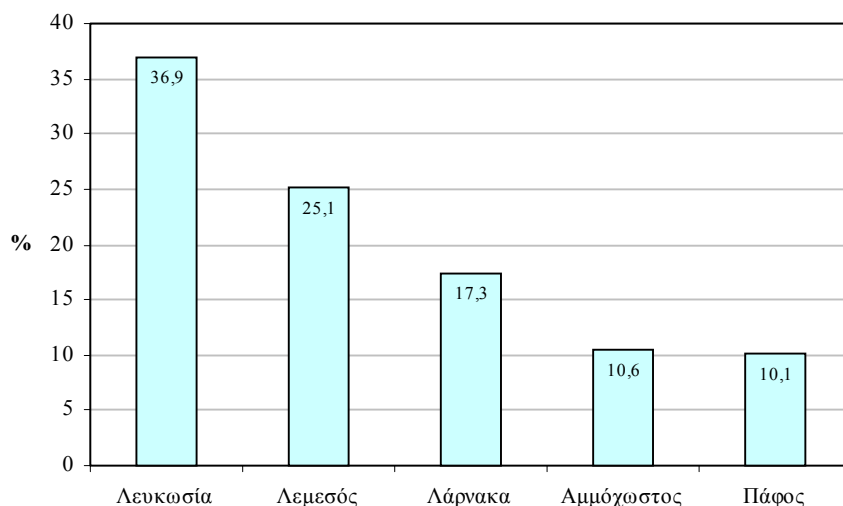
ΠΙΝΑΚΑΣ 3
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ
ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΟΥ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΕΠΑΡΧΙΑ	ΑΝΤΡΕΣ (%)	ΓΥΝΑΙΚΕΣ (%)	ΣΥΝΟΛΟ (%)
Λευκωσία	36,6	38,2	36,9
Λεμεσός	25,8	21,6	25,1
Λάρνακα	17,5	16,6	17,3
Αμμόχωστος	10,5	11,2	10,6
Πάφος	9,6	12,4	10,1
ΣΥΝΟΛΟ	100	100	100

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Στο Σχεδιάγραμμα 13 φαίνεται η ποσοστιαία κατανομή του **συνόλου των αυτοεργοδοτούμενων** στην Κύπρο κατά επαρχία που εργάζονται για το 2000.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΟΥ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ, 2000

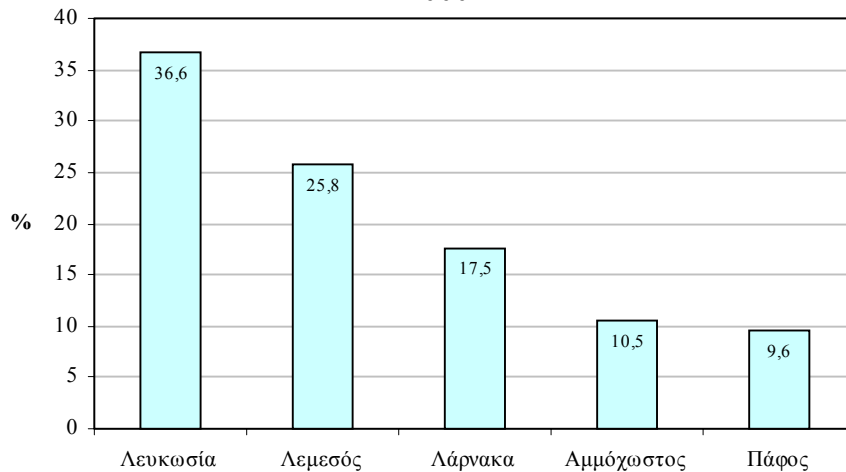
Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι ο **μεγαλύτερος όγκος αυτοεργοδοτούμενων**, με ποσοστό **36,9%**, **εργάζεται στη Λευκωσία**. Ακολουθούν η Λεμεσός και η Λάρνακα όπου τα αντίστοιχα ποσοστά των αυτοεργοδοτούμενων που εργάζονται στις επαρχίες αυτές ανέρχονται στο 25,1% και 17,3%. Με μικρότερα ποσοστά που κυμαίνονται στα ίδια περίπου επίπεδα παρουσιάζονται η Αμμόχωστος και η Πάφος, 10,6% και 10,1% αντίστοιχα.

Η ποσοστιαία κατανομή των **αυτοεργοδοτούμενων αντρών** στην Κύπρο κατά επαρχία που εργάζονται το 2000 παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 14.

Εξετάζοντας την κατανομή των **αυτοεργοδοτούμενων αντρών** κατά επαρχία που εργάζονται προκύπτει ότι η **Λευκωσία** και η **Λεμεσός** συγκεντρώνουν τα **μεγαλύτερα ποσοστά** με **36,6%** και **25,8%** αντίστοιχα. Ακολουθούν μετά κατά σειρά η Λάρνακα με 17,5%, η Αμμόχωστος με 10,5% και η Πάφος με 9,6%.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 14
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΤΡΩΝ ΣΤΗΝ
ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΟΥ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ,
2000

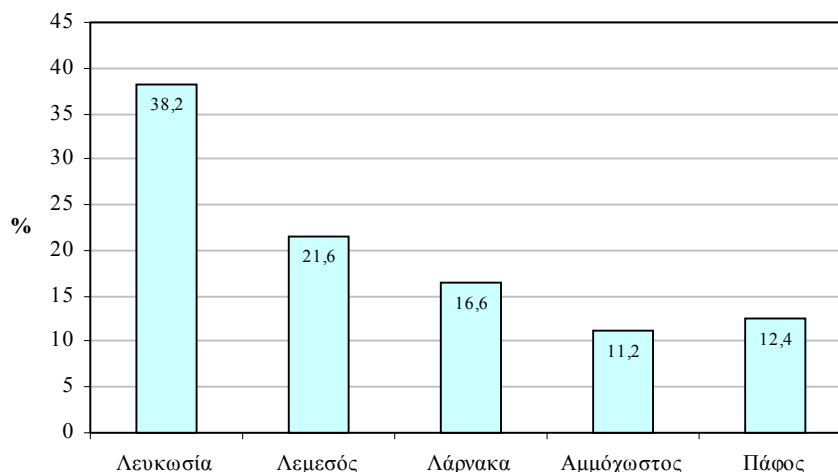
Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Αναφορικά με την εικόνα που παρουσιάζει η κατανομή των **αυτοεργοδοτούμενων γυναικών** στην Κύπρο το 2000 κατά επαρχία που εργάζονται, αυτή σκιαγραφείται στο Σχεδιάγραμμα 15.

Από το Σχεδιάγραμμα 15 διαπιστώνεται ότι η **Λευκωσία** με **38,2%** και η **Λεμεσός** με **21,6%** συγκεντρώνουν τα **μεγαλύτερα ποσοστά αυτοεργοδοτούμενων γυναικών** που εργάζονται σε αυτές τις επαρχίες. Τα ποσοστά των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών που εργάζονται στις υπόλοιπες επαρχίες είναι 16,6% στη Λάρνακα, 12,4% στην Πάφο και 11,2% στην Αμμόχωστο.

Συγκρίνοντας τα ποσοστά των αντρών με τα αντίστοιχα των γυναικών κατά επαρχία που εργάζονται δεν φαίνεται να προκύπτει οποιαδήποτε σημαντική διαφοροποίηση. Μοναδική διαφορά είναι ότι το μικρότερο ποσοστό αυτοεργοδοτούμενων αντρών εντοπίζεται στην Πάφο με το αμέσως μεγαλύτερο να εντοπίζεται στην Αμμόχωστο σε αντίθεση με τα αντίστοιχα ποσοστά των γυναικών όπου παρατηρείται το αντίθετο.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 15
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ
ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΟΥ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ,
2000

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

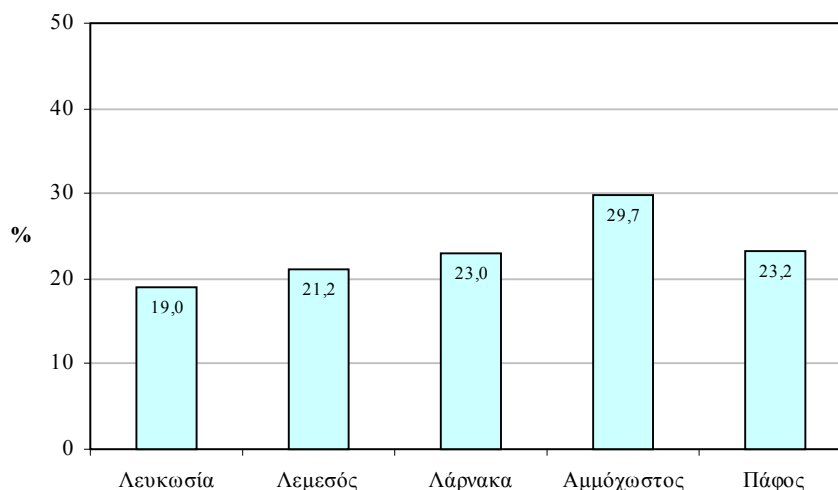
Στο Σχεδιάγραμμα 16 απεικονίζεται το ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων στο σύνολο των απασχολούμενων στην Κύπρο κατά επαρχία που εργάζονται το 2000.

Μελετώντας το Σχεδιάγραμμα 16 προκύπτει ότι παρόλο που οι περισσότεροι αυτοεργοδοτούμενοι εργάζονται στη Λευκωσία, το ποσοστό τους υπολογιζόμενο στο σύνολο των απασχολούμενων της Λευκωσίας είναι το χαμηλότερο σε σχέση με τις υπόλοιπες επαρχίες. Ένας από τους βασικότερους λόγους που η Λευκωσία παρουσιάζει το χαμηλότερο ποσοστό είναι η συγκέντρωση στην πρωτεύουσα της πλειοψηφίας των κυβερνητικών υπηρεσιών και κατά συνέπεια των δημοσίων υπαλλήλων.

Από την άλλη πλευρά, η Αμμόχωστος η οποία συγκεντρώνει μόνο το 10,6% του συνόλου των αυτοεργοδοτούμενων παρουσιάζεται να έχει το μεγαλύτερο ποσοστό αυτοεργοδοτούμενων στο σύνολο των απασχολούμενων της εν λόγω επαρχίας με 29,7%. Η ίδια εικόνα

παρουσιάζεται και στην επαρχία Πάφου όπου το ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων στο σύνολο των αυτοεργοδοτούμενων ανέρχεται μόλις στο 10,1% ενώ το ποσοστό τους υπολογιζόμενο στο σύνολο των απασχολούμενων της επαρχίας αυτής ανέρχεται στο 23,2%.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 16
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΟ
ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ
ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΟΥ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ,
2000

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Αναλυτικά στοιχεία αναφορικά με τους αριθμούς των αυτοεργοδοτούμενων και των απασχολούμενων κατά επαρχία που εργάζονται το 2000 περιέχονται στον πίνακα 1.9 στο Παράρτημα 1.

2.1.5. Η πολιτική της Κύπρου για τους αυτοεργοδοτούμενους

Στο μέρος αυτό εξετάζεται σε γενικές γραμμές η πολιτική της Κύπρου αναφορικά με τους αυτοεργοδοτούμενους. Σε πρώτο στάδιο γίνεται αναφορά στις **πρόνοιες της εργατικής νομοθεσίας** για την εν λόγω κατηγορία απασχολούμενων και σε δεύτερο στάδιο εξετάζονται

θέματα όπως οι δανειοδοτήσεις, η πληροφόρηση και συμβουλές και η εκπαίδευση και κατάρτιση σε σχέση με τους αυτοεργοδοτούμενους.

Πρόνοιες εργατικής νομοθεσίας

Με βάση την περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων νομοθεσία (Νόμος 41 του 1980) **αυτοτελώς εργαζόμενος θεωρείται κάθε πρόσωπο που εργάζεται σε δική του επιχείρηση ή κάνει οποιαδήποτε εργασία για δικό του λογαριασμό**, π.χ. γεωργός, κτηνοτρόφος, βιοτέχνης, καταστηματάρχης, βιομήχανος ή ελεύθερος επαγγελματίας. Από την κατηγορία αυτή εξαιρούνται οι άντρες ηλικίας κάτω των 16 χρονών οι οποίοι απασχολούνται σε οικογενειακές γεωργικές επιχειρήσεις και ζουν μαζί με τους γονείς τους.

Σύμφωνα με το Νόμο αυτό, οι εισφορές που υποχρεούνται να καταβάλλουν οι αυτοτελώς εργαζόμενοι στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων υπολογίζονται πάνω σε **τεκμαρτά εισοδήματα**, τα οποία καθορίζονται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κατά επαγγελματική κατηγορία. Αυτές **οι εισφορές ανέρχονται στο 11,6%** των εισοδημάτων τους και τυχόν παράλειψη καταβολής τους διώκεται ποινικά. Η εισφορά του κράτους για αυτή την κατηγορία εργαζομένων στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανέρχεται στο 4% των εισοδημάτων τους. Υποχρεούνται επίσης να καταβάλλουν και **2%** των εισοδημάτων τους **στο Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης**.

Ο αυτοτελώς εργαζόμενος υποχρεούται κατ' αρχήν να πληρώνει εισφορές πάνω στο τεκμαρτό εισόδημα της επαγγελματικής του κατηγορίας, δικαιούται όμως να πληρώνει εισφορές πάνω στο πραγματικό του εισόδημα, αν αποδείξει ότι αυτό είναι κατώτερο του τεκμαρτού. Παρέχεται, επίσης, το δικαίωμα στον αυτοτελώς εργαζόμενο να επιλέξει να πληρώνει εισφορές πάνω σε εισόδημα ψηλότερο του αντίστοιχου τεκμαρτού μέχρι το ανώτατο όριο των ασφαλιστέων αποδοχών.

Οι επαγγελματικές κατηγορίες και τα ποσά ασφαλιστέων αποδοχών των αυτοεργοδοτούμενων όπως αυτά καθορίζονται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων βρίσκονται στο Παράρτημα 2 στον πίνακα 2.1.

Δανειοδοτήσεις

Η διευκόλυνση της πρόσβασης σε διάφορες πηγές δανειοδότησης και η παροχή χορηγιών κρίνεται ως το πιο σημαντικό μέτρο υποκίνησης και υποστήριξης προς τις Μικροεπιχειρήσεις, περιλαμβανομένων και αυτών των αυτοεργοδοτούμενων. Στην Κύπρο, τα τελευταία χρόνια, έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος σε σχέση με αυτό το θέμα.

Στη συνέχεια παρατίθενται διάφορα Σχέδια τα οποία παρέχουν περισσότερες ευκολίες και ταυτόχρονα μεγαλύτερη ευελιξία στις επιχειρήσεις αυτές για σύναψη δανείων και εξασφάλιση χορηγιών.

Σχέδιο Χρηματοδότησης Επιχειρήσεων με απασχόληση μικρότερη των 20 ατόμων

Η Κεντρική Τράπεζα μετά από συνεννόηση με τις τράπεζες έχει θέσει σε εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2001 το **Σχέδιο Χρηματοδότησης Επιχειρήσεων** οι οποίες απασχολούν λιγότερο από 20 άτομα. Η κάθε τράπεζα μπορεί να παραχωρεί πιστώσεις ύψους μέχρι **£100.000** για χρηματοδότηση νέων επενδύσεων ή αύξηση του κεφαλαίου κίνησης των εν λόγω επιχειρήσεων. Από το Σχέδιο αυτό εξαιρούνται οι επιχειρήσεις του χονδρικού και λιανικού εμπορίου.

Τα δάνεια τα οποία παραχωρούνται μέσω του Σχεδίου είναι διάρκειας 5-7 χρόνων και φέρουν σταθερό επιτόκιο 8,5% μέχρι τη λήξη τους. Μετά την 1 Ιανουαρίου 2006 το Σχέδιο θα τερματιστεί. Όσα δάνεια δεν έχουν ξοφληθεί μέχρι τότε θα συνεχίσουν να φέρουν το σταθερό επιτόκιο του 8,5% μέχρι τη λήξη τους.

Παροχή Δανείων σε επιχειρήσεις από την Τράπεζα Αναπτύξεως

Το Κέντρο Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων της Τράπεζας Αναπτύξεως παρέχει δάνεια σε υφιστάμενες Μικρομεσαίες επιχειρήσεις για σκοπούς ανάπτυξης ή/και διεθνοποίησης της στρατηγικής τους, περιλαμβανομένων και αυτών των αυτοεργοδοτούμενων.

Η κάθε περίπτωση εξετάζεται ξεχωριστά και δεν υπάρχουν προκαθορισμένα κριτήρια για έγκριση της αίτησης της επιχείρησης για παροχή δανείου. Το **κριτήριο** το οποίο έχει **ιδιαίτερη βαρύτητα** στην περίπτωση αυτή είναι η **οικονομική κατάσταση της επιχείρησης** και για το λόγο αυτό ζητούνται διάφορα αποδεικτικά στοιχεία. Τα δάνεια αυτά δεν έχουν καθορισμένο ανώτατο ποσό και το δανειστικό επιτόκιο είναι μεταβαλλόμενο.

Σχέδιο Αυτοεργοδότησης Αποφοίτων Τριτοβάθμιων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων

Στα πλαίσια λειτουργίας του Σχεδίου αυτού, που εφαρμόζεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, **παραχωρούνται δάνεια** σε άνεργους ή υποαπασχολούμενους απόφοιτους Πανεπιστημίων και Ανωτέρων Σχολών **με ευνοϊκούς όρους**, για συγκεκριμένα **σχέδια αυτοεργοδότησης** που προτείνουν οι ίδιοι. Επίσης, προωθούνται καινοτόμα επιχειρηματικά σχέδια από απόφοιτους τριτοβάθμιων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων όχι κατ' ανάγκη ανέργους. Τα δάνειο αυτό θα πρέπει να αξιοποιείται για την αγορά μηχανικού και άλλου εξοπλισμού καθώς και πρώτων υλών.

Κύριες επιδιώξεις του εν λόγω Σχεδίου είναι:

- Απάμβλυνση του προβλήματος της ανεργίας, υποαπασχόλησης και ετεροαπασχόλησης των αποφοίτων τριτοβάθμιων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.
- Προώθηση καινοτόμων επιχειρηματικών σχεδίων από αποφοίτους τριτοβάθμιων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.
- Παροχή ευκαιριών πρακτικής κατάρτισης και απόκτησης εργασιακής πείρας σε θέματα συναφή με το προτεινόμενο σχέδιο αυτοεργοδότησης.

Οι αιτητές έχουν τη δυνατότητα να δραστηριοποιηθούν σε όλους τους τομείς της οικονομίας, εκτός των τομέων που καλύπτονται από ειδικά Σχέδια Αυτοεργοδότησης του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, με την προϋπόθεση ότι τα σχέδια που προτείνονται ικανοποιούν ορισμένα βασικά κριτήρια, όπως της

οικονομικής βιωσιμότητας, της παραγωγικής απασχόλησης και της δυνατότητας απασχόλησης του αιτητή σε πλήρη και μόνιμη βάση.

Στο κεφάλαιο του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης 1999-2003 της κυβέρνησης που αφορά την απασχόληση, ανάμεσα στα μέτρα πολιτικής που προτείνεται να προωθηθούν εντοπίζεται και διαφοροποίηση του συγκεκριμένου Σχεδίου. Βασική επιδίωξη θα είναι να καταστεί πιο αποδοτικό και επιλεκτικό και να επικεντρώνεται στην ενίσχυση καινοτόμων επιχειρηματικών σχεδίων. Παράλληλα, το Σχέδιο αυτό θα διατηρήσει τον κοινωνικό του χαρακτήρα, διευκολύνοντας την αυτοεργοδότηση αποφοίτων τριτοβάθμιων σχολών που προέρχονται από χαμηλές εισοδηματικές τάξεις.

Σχέδιο Παροχής Χορηγιών για την Ενθάρρυνση Ίδρυσης ή/και Επέκτασης των Δραστηριοτήτων Μεταποιητικών Μονάδων σε Αγροτικές Περιοχές

Το Σχέδιο αυτό, το οποίο λειτουργεί στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, προνοεί την **παραχώρηση χορηγιών** σε περιπτώσεις **ίδρυσης μεταποιητικών μονάδων** όσο και **επέκτασης υφιστάμενων σε αγροτικές περιοχές**. Δικαιούχοι του Σχεδίου είναι υφιστάμενες και νέες μεταποιητικές μονάδες σε αγροτικές περιοχές ενώ περιλαμβάνει και μετεγκατάσταση από περιοχές εκτός του Σχεδίου σε περιοχές του Σχεδίου και επέκταση βιομηχανικών μονάδων.

Σκοπός του Σχεδίου είναι να αξιοποιήσει το αδρανές εργατικό δυναμικό και να ενθαρρύνει την ίδρυση μεταποιητικών μονάδων σε αγροτικές περιοχές από άτομα που θέλουν να αυτοεργοδοτηθούν στον τομέα αυτό.

Η χορηγία παραχωρείται ως ποσοστό πάνω στην ολική επένδυση ως ακολούθως: για επενδύσεις σε κτίρια 15%, για αγορά καινούργιων μηχανημάτων και εξοπλισμού 25% και για παροχή υπηρεσιών όπως γραμμή τηλεφώνου, ηλεκτρισμού και υδροδότησης μέχρι το σύνολο του υποστατικού 50%. Το ανώτατο ποσό χορηγίας είναι £50.000 και στις περιπτώσεις οινοποιείων £100.000.

Σχέδιο παροχής Κυβερνητικών Χορηγιών για Τεχνολογική Αναβάθμιση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων του Μεταποιητικού Τομέα

Το συγκεκριμένο Σχέδιο λειτουργεί στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και **παρέχει κυβερνητικές χορηγίες για τεχνολογική αναβάθμιση των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων του μεταποιητικού τομέα**. Δικαιούχοι του Σχεδίου είναι υφιστάμενες και νέες Μικρομεσαίες επιχειρήσεις του μεταποιητικού τομέα, ο οποίος περιλαμβάνει όλες τις δραστηριότητες όπως αυτές καθορίζονται στον τίτλο Δ στους Στατιστικούς Κώδικες Οικονομικών Δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σκοπός του Σχεδίου είναι η παροχή κινήτρων και βοήθειας υπό μορφή κυβερνητικών χορηγιών:

- (α) Σε υφιστάμενες Μικρομεσαίες επιχειρήσεις του μεταποιητικού τομέα που θα αγοράσουν καινούργια μηχανήματα ή/και εξοπλισμό με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας τους ή/και βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων τους, ή/και εκσυγχρονισμό του συστήματος διοίκησης, οργάνωσης και ελέγχου των επιχειρήσεων τους.
- (β) Σε νέες μικρομεσαίες επιχειρήσεις του μεταποιητικού τομέα για επενδύσεις (αγορά) σε καινούργια μηχανήματα ή/και εξοπλισμό.

Το **ύψος της χορηγίας** υπολογίζεται όπως πιο κάτω σαν ποσοστό πάνω στα επιλέξιμα κόστη:

- (α) για τις μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις 7,5%
- (β) για τις μικρού μεγέθους επιχειρήσεις 15%
- (γ) όταν πρόκειται για επιχειρήσεις που οι επενδύσεις τους προορίζονται για την πρωτογενή επεξεργασία προϊόντων γεωργικής, κτηνοτροφικής και αλιευτικής προέλευσης, το ποσοστό χορηγίας για τις μεσαίες επιχειρήσεις είναι 20% ενώ για τις μικρές 30%

Το συνολικό ύψος της χορηγίας δεν θα είναι ψηλότερο από τις £100.000.

Σχέδιο Επιδότησης Εξειδικευμένων Λογισμικών στη Βιομηχανία

Μέσα από τη διαχείριση του Σχεδίου Επιδότησης Μελετών έχουν διαφανεί σοβαρές ελλείψεις σε εξειδικευμένα λογισμικά στη βιομηχανία. Το Σχέδιο Επιδότησης Εξειδικευμένων Λογισμικών στη Βιομηχανία, του Ιδρύματος Τεχνολογίας, **ενθαρρύνει και προσφέρει επιδότηση του κόστους ανάπτυξης, αγοράς και εγκατάστασης εξειδικευμένων λογισμικών σε επιχειρήσεις, μεταξύ αυτών και επιχειρήσεις αυτοεργοδοτούμενων.**

Στόχος του συγκεκριμένου Σχεδίου είναι να συμβάλει αποφασιστικά στην αυτοματοποίηση διαδικασιών και εργασιών, εξοικονόμηση πόρων και αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων της Κύπρου.

Το Σχέδιο παρέχει επιδοτήσεις για την απόκτηση εξειδικευμένου λογισμικού και καλύπτει τόσο έτοιμα πακέτα λύσεων λογισμικού όσο και κατά παραγγελία. Η επιδότηση η οποία παρέχεται για την αγορά ή ανάπτυξη του λογισμικού μέσω του Σχεδίου ανέρχεται στο 30% με ανώτατο ποσό επιδότησης £2.400.

Σχέδιο Ενθάρρυνσης των Νέων για Παραμονή στην Ύπαιθρο

Άτομα ηλικίας μέχρι 40 χρονών που ενδιαφέρονται να εγκατασταθούν στην ύπαιθρο μπορούν να επωφεληθούν από **το Σχέδιο** αυτό που **προνοεί δανειοδότηση για δημιουργία βιώσιμων γεωργοκτηνοτροφικών μονάδων και μονάδων μεταποίησης γεωργικών προϊόντων.**

Παρέχεται δάνειο ύψους μέχρι £16.000 κατά άτομο για δημιουργία βιώσιμης μονάδας με επιτόκιο 5%, το οποίο καλύπτει το 80% του συνολικού κόστους της μονάδας που θα δημιουργηθεί. Επίσης, προνοεί δάνεια ύψους μέχρι £7.000 για αγορά γης για όσους δεν διαθέτουν ή διαθέτουν ανεπαρκή γεωργική γη. Όσα άτομα επιθυμούν να καταρτιστούν σε τεχνικά θέματα προσφέρεται, μέσω του Σχεδίου, εκπαιδευτικό επίδομα μέχρι £450 το άτομο για περίοδο τριών μηνών (£150 το μήνα). Τα δάνεια παραχωρούνται σε τρεις δόσεις.

Άλλα Σχέδια του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος μέσω των οποίων παρέχονται δάνεια ή επιδοτείται το επιτόκιο για δάνεια* και **καλύπτονται και οι αυτοεργοδοτούμενοι** είναι:

- Σχέδιο για την Εγκατάσταση Βελτιωμένων Συστημάτων Άρδευσης
- Σχέδιο για την Ανάπτυξη της Ανθοκομίας
- Σχέδιο για τη Βελτίωση της Καλλιέργειας Λαχανικών
- Σχέδιο για την Ανάπτυξη της Κτηνοτροφίας
- Σχέδιο για την Οργανική Παραγωγή Λαχανικών
- Σχέδιο Αξιοποίησης Αρωματικών Φυτών και Ενθάρρυνση της καλλιέργειας τους
- Ενοποιημένο Σχέδιο για Ανάπτυξη της Κτηνοτροφίας *
- Σχέδιο για Εκσυγχρονισμό και Βελτίωση της Αποδοτικότητας των Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων *

Πληροφόρηση και Συμβουλές

Η **παροχή πληροφόρησης και συμβουλών** είναι τομείς οι οποίοι διαδραματίζουν το δικό τους **σημαντικό ρόλο στην επιβίωση και ανάπτυξη μιας επιχείρησης** στη σημερινή εποχή.

Υπηρεσίες υποστήριξης που λειτουργούν προς εξυπηρέτηση του σκοπού αυτού αναφέρονται πιο κάτω.

- (i) Το Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο διαθέτει τράπεζα πληροφοριών που περιέχει διάφορα στοιχεία των κυπριακών επιχειρήσεων καθώς και πληροφορίες για δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς στην Κύπρο και στο εξωτερικό.

- (ii) Στο Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο λειτουργεί Εμπορική Βιβλιοθήκη η οποία αποτελείται από ένα μακροσκελή κατάλογο με πληροφορίες για επιχειρήσεις του εξωτερικού που ασχολούνται με εισαγωγές και εξαγωγές και διάφορα περιοδικά εμπορικού και οικονομικού περιεχομένου.
- (iii) Στο Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο λειτουργεί Κέντρο Πληροφόρησης το οποίο παρέχει ένα ευρύ φάσμα πληροφοριών για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως τα οικονομικά όργανα που υπάρχουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το Ευρωπαϊκό Δίκαιο και η Νομοθεσία, διάφορες δραστηριότητες και προγράμματα που γίνονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και ανακοινώσεις και επίσημα έγγραφα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- (iv) Το Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο κυκλοφορεί την μηνιαία εφημερίδα “Εμποροβιομηχανική” η οποία περιέχει πληροφορίες για διάφορα θέματα που αφορούν τις επιχειρήσεις ανάμεσα τους και θέματα εμπορίου και εναρμόνισης με το κοινοτικό κεκτημένο.
- (v) Η Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων παρέχει πληροφορίες και συμβουλές σε Μικρομεσαίες επιχειρήσεις, περιλαμβανομένων και αυτών των αυτοεργοδοτούμενων, πάνω σε διάφορα θέματα, όπως οικονομικά, νομικά, εργασιακά, τάσεις της αγοράς και διάφορα Σχέδια της κυβέρνησης για προώθηση των εξαγωγών.
- (vi) Η Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων εκδίδει την μηνιαία εφημερίδα “Πληροφορίες και Απόψεις” που περιέχει και πληροφορίες για το κοινοτικό κεκτημένο στις επιχειρήσεις.
- (vii) Το Κέντρο Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων της Τράπεζας Αναπτύξεως προσφέρει υπηρεσίες παροχής πληροφοριών και συμβουλών στις εν λόγω επιχειρήσεις, περιλαμβανομένων και αυτών των αυτοεργοδοτούμενων.

Εκπαίδευση και Κατάρτιση

Η **εκπαίδευση και κατάρτιση των αυτοεργοδοτούμενων** αποτελεί ένα **τομέα** ο οποίος είναι **ζωτικής σημασίας** για αυτούς και τις

επιχειρήσεις τους. Η απόκτηση και περαιτέρω βελτίωση των τεχνικών γνώσεων και δεξιοτήτων τους που θα τους βοηθήσουν στην αποτελεσματικότερη εκτέλεση της εργασίας τους αλλά ταυτόχρονα και η αναβάθμιση του επιχειρηματικού τους πνεύματος θεωρείται ως μια επιβεβλημένη ανάγκη για την επιβίωση και ανάπτυξη των επιχειρήσεων τους, ιδιαίτερα τη στιγμή αυτή όπου η Κύπρος πορεύεται για να ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ενέργειες που γίνονται προς αυτή την κατεύθυνση περιγράφονται συνοπτικά στη συνέχεια.

- (i) Η Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων και το Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο έχουν αναλάβει το έργο για τη διοργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων για τους επιχειρηματίες των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων, περιλαμβανομένων και των αυτοεργοδοτούμενων, με ιδιαίτερη έμφαση να δίνεται στη βελτίωση του επιχειρηματικού τους πνεύματος.
- (ii) Το Κέντρο Παραγωγικότητας παρέχει στους επιχειρηματίες προγράμματα κατάρτισης και συμβουλές για εισαγωγή και υιοθέτηση μιας κουλτούρας προσανατολισμένης στη μάθηση που στόχο έχει τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και τον εκσυγχρονισμό της οργάνωσης και των συστημάτων της επιχείρησης.
- (iii) Το Τμήμα Επισήμου Παραλήπτου και Εφόρου Εταιρειών οργανώνει σεμινάρια και διαλέξεις σε διευθυντικά και νομικά θέματα για επιχειρηματίες.
- (iv) Το Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο έχει εισάξει το θεσμό των Επαγγελματικών Εξετάσεων σε θέματα ηλεκτρονικών υπολογιστών με σκοπό την αναβάθμιση των γνώσεων και δεξιοτήτων εργοδοτούμενων επιχειρήσεων, περιλαμβανομένων και επιχειρηματιών.
- (v) Τα δημόσια και ιδιωτικά ιδρύματα και οργανισμοί κατάρτισης διοργανώνουν και υλοποιούν μεγάλο αριθμό προγραμμάτων κατάρτισης που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, όπως Διεύθυνση, Μάρκετινγκ/ Πωλήσεις, Χρηματοοικονομικά, Διαχείριση Ποιότητας, Τεχνολογία, Ανθρώπινο Δυναμικό και

άλλα θέματα που ενδιαφέρουν τους επιχειρηματίες περιλαμβανομένων και των αυτοεργοδοτούμενων.

Πολιτική της ΑνΑΔ

Η κατηγορία των αυτοεργοδοτούμενων **δεν εντάσσεται στις ομάδες που καλύπτονται από το σύστημα κατάρτισης της ΑνΑΔ**. Σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΑνΑΔ οι αυτοεργοδοτούμενοι δεν καταβάλλουν το νομομισμένο τέλος κατάρτισης στο Ταμείο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και έτσι δεν τους παρέχεται η δυνατότητα για οποιοδήποτε χορήγηση σε σχέση με τις δαπάνες κατάρτισης τους. Το θέμα αυτό, αναφορικά με την πολιτική που ακολουθεί η ΑνΑΔ και τη νομοθεσία της που διέπει τους αυτοεργοδοτούμενους, εξετάζεται εκτενέστερα στο κεφάλαιο 5.

2.2. Οι αυτοεργοδοτούμενοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Στο υποκεφάλαιο αυτό αναλύεται η σημερινή εικόνα που επικρατεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση αναφορικά με τη σημασία των αυτοεργοδοτούμενων. Σε **πρώτο στάδιο** γίνεται αριθμητική παρουσίαση και ανάλυση των αυτοεργοδοτούμενων ενώ **στη συνέχεια** εξετάζεται η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για αυτή την κατηγορία απασχολούμενων.

Ο Πίνακας 4 παρουσιάζει τη διαχρονική εξέλιξη του ποσοστού των αυτοεργοδοτούμενων πάνω στο σύνολο των απασχολούμενων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4
ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΤΩΝ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΧΡΟΝΟΣ	1975	1985	1990	1995	1998	1999	2000
Αυτοεργοδοτούμενοι (%)	15,8	15,1	15,4	14,9	14,7	14,4	14,1

Πηγή: Employment in Europe 2000, European Commission

Το γενικό συμπέρασμα το οποίο εξάγεται είναι ότι **το ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων πάνω στο σύνολο των απασχολούμενων της Ευρωπαϊκής Ένωσης μειώθηκε από το 1975 μέχρι το 2000 κατά 1,7 ποσοστιαίες μονάδες**. Ενδιάμεσα αυτής της περιόδου, δεν φαίνεται να παρουσιάστηκαν οποιεσδήποτε σημαντικές μεταβολές στο ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων. Κατά τη διάρκεια της εικοσιπενταετίας παρατηρήθηκε μια συνεχής πτωτική τάση με εξαίρεση το 1990 όπου υπήρξε μικρή αύξηση.

Ένα σημείο που αξίζει να τονιστεί εδώ είναι οι **μεγάλες διακυμάνσεις** που παρατηρούνται στα ποσοστά των αυτοεργοδοτούμενων **στις 15 χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης**. Για παράδειγμα, στην Ελλάδα, Ιταλία και Πορτογαλία τα ποσοστά αυτά για το 2000 ανέρχονται στο 32,4%, 24,2% και 23,7% αντίστοιχα ενώ τα χαμηλότερα ποσοστά για την ίδια χρονιά παρατηρούνται στη Δανία με 8,2% και στο Λουξεμβούργο με 8,9%.

Συγκρίνοντας το **ποσοστό της Κύπρου** με τα αντίστοιχα ποσοστά σε χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαπιστώνεται ότι, η εικόνα που παρατηρείται κατά το 2000 είναι **παρόμοια με εκείνη της Ιταλίας και της Πορτογαλίας**. Υπενθυμίζεται ότι το ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων της Κύπρου ανέρχεται στο 21,4% του συνόλου των απασχολούμενων, ένα ποσοστό πολύ πιο πάνω από τον αντίστοιχο μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι **μεγάλες διακυμάνσεις** που εντοπίζονται στα ποσοστά των αυτοεργοδοτούμενων μεταξύ των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορούν να αποδοθούν μερικώς **στις διαφορές στην έκταση της αυτοεργοδότησης στον τομέα της Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Αλιείας και στον αριθμό των επιχειρήσεων οικογενειακού χαρακτήρα σε ορισμένες χώρες**.

Τέλος, σημειώνεται ότι **δεν φαίνεται να υπάρχει ομοιομορφία ανάμεσα στις τάσεις που παρουσιάζουν οι χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης**. Ορισμένες χώρες όπως η Ισπανία, Γαλλία, Ιρλανδία και Ηνωμένο Βασίλειο, παρουσιάζουν μια συνεχή μείωση στα ποσοστά τους ενώ άλλες χώρες, όπως η Ιταλία και η Αυστρία, δείχνουν μια σχετική σταθερότητα. Από την άλλη, η μόνη χώρα στην οποία εντοπίζεται μια αυξητική τάση κατά τη δεκαετία του 1990 είναι η Γερμανία.

Όλα τα ποσοστά των αυτοεργοδοτούμενων στο σύνολο των απασχολούμενων κατά χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για τα έτη 1990 και 1995 μέχρι 2000, παρουσιάζονται στον πίνακα 1.10 στο Παράρτημα 1.

2.2.1. Αυτοεργοδοτούμενοι κατά επαγγελματική κατηγορία

Στον Πίνακα 5 παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή των αυτοεργοδοτούμενων στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά επαγγελματική κατηγορία και φύλο κατά το 2000.

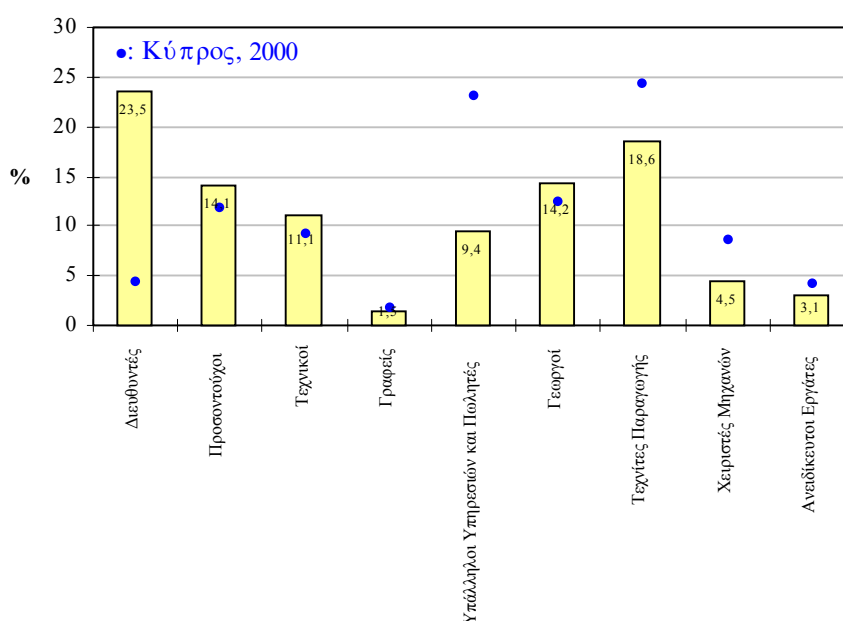
ΠΙΝΑΚΑΣ 5
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΕ
ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ		ΑΝΤΡΕΣ (%)	ΓΥΝΑΙΚΕΣ (%)	ΣΥΝΟΛΟ (%)
1	Διευθυντές, Νομοθετικοί Λειτουργοί και Ανώτεροι Διοικητικοί Λειτουργοί	22,4	26,4	23,5
2	Προσωντούχοι και άλλοι Ειδικοί	13,5	15,9	14,1
3	Τεχνικοί, Βοηθοί, Ειδικοί Γραφείς και Παρόμοιοι	10,7	12,1	11,1
4	Γραφείς, Δακτυλογράφοι, Ταμίες και Παρόμοιοι	0,8	3,4	1,5
5	Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές	6,3	17,8	9,4
6	Γεωργοί, Κτηνοτρόφοι, Ψαράδες και Ειδικευμένοι Γεωργικοί Εργάτες	14,4	13,7	14,2
7	Τεχνίτες Παραγωγής και Παρόμοιοι	23,8	4,8	18,6
8	Χειριστές Μηχανών & Εργαλείων και Συναρμολογητές	5,6	1,5	4,5
9	Πλανόδιοι, Καθαριστές, Φύλακες, Κλητήρες, Εργάτες και Παρόμοιοι	2,5	4,4	3,1
0	Στρατιωτικοί	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ		100	100	100

Πηγή: Labour Force Survey 2000, Eurostat

Στο Σχεδιάγραμμα 17 φαίνεται παραστατικά η ποσοστιαία κατανομή του **συνόλου των αυτοεργοδοτούμενων** της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά επαγγελματική κατηγορία για το 2000, ενώ σημειώνονται και τα αντίστοιχα ποσοστά της Κύπρου.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 17
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΕ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ, 2000

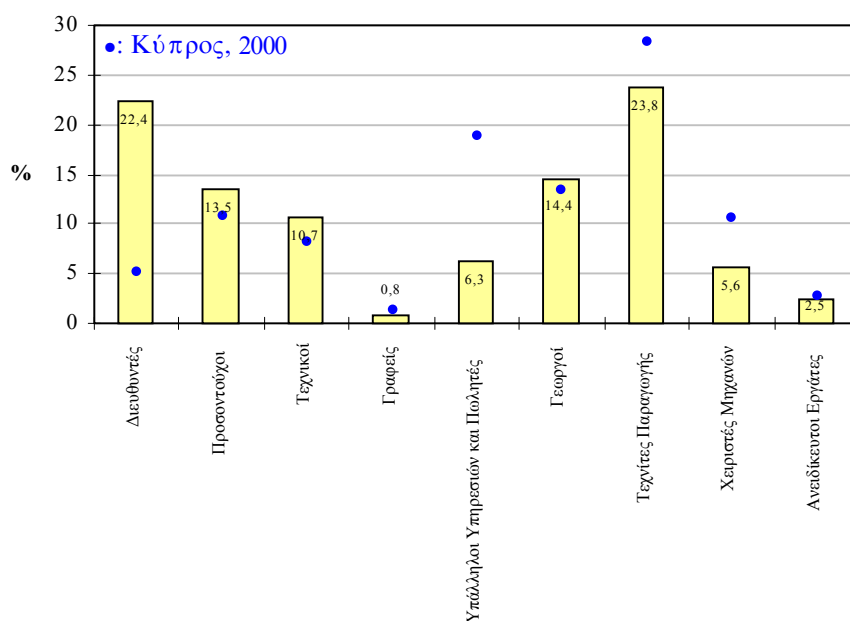
Πηγή: Labour Force Survey 2000, Eurostat
 Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Η **πλειοψηφία** των αυτοεργοδοτούμενων συγκεντρώνεται στην **επαγγελματική κατηγορία των Διευθυντών με 23,5%** και μετά ακολουθεί η κατηγορία των Τεχνιτών Παραγωγής με 18,6%. Επίσης, σημαντικά ποσοστά αυτοεργοδοτούμενων απασχολούνται ως Γεωργοί, Κτηνοτρόφοι και Ψαράδες και ως Προσοντούχοι με 14,2% και 14,1% αντίστοιχα. Αντίθετα, τα χαμηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στην κατηγορία των Γραφέων, Δακτυλογράφων και Ταμιών με μόλις 1,5% καθώς επίσης και στην κατηγορία των Πλανόδιων, Καθαριστών και Εργατών με 3,1%.

Συγκρίνοντας τα ποσοστά της Ευρωπαϊκής Ένωσης με εκείνα της Κύπρου, διαπιστώνεται ότι υπάρχουν **σημαντικές αποκλίσεις** στις επαγγελματικές κατηγορίες των Διευθυντών και των Υπαλλήλων Υπηρεσιών και Πωλητών.

Το Σχεδιάγραμμα 18 παρουσιάζει την ποσοστιαία κατανομή των αυτοεργοδοτούμενων αντρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά επαγγελματική κατηγορία το 2000, ενώ σημειώνονται και τα αντίστοιχα ποσοστά για την Κύπρο.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 18
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΤΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΕ
ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ, 2000

Πηγή: Labour Force Survey 2000, Eurostat
Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

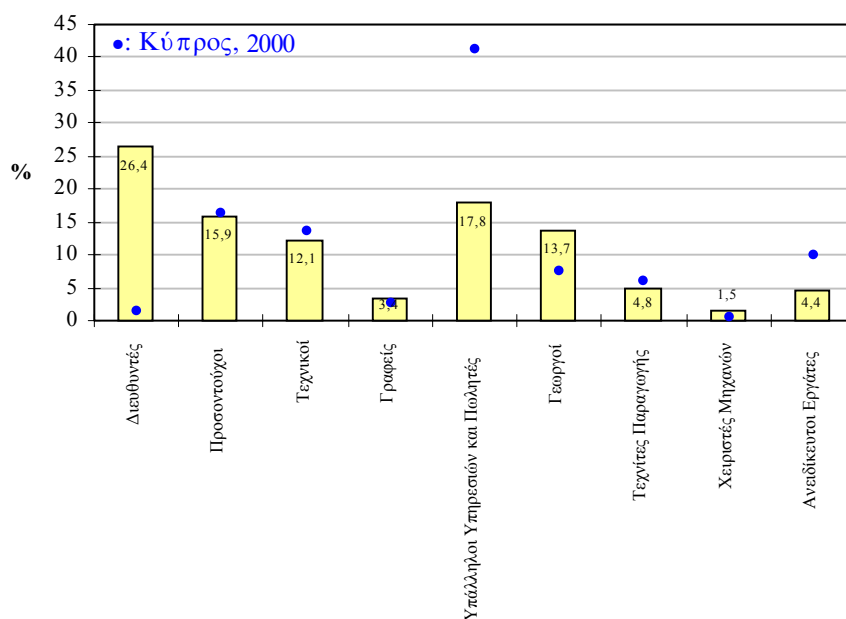
Το **μεγαλύτερο ποσοστό αυτοεργοδοτούμενων αντρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση** απασχολείται στην επαγγελματική κατηγορία των **Τεχνιτών Παραγωγής** με **23,8%** και ακολουθεί η κατηγορία των Διευθυντών με 22,4%. Από την άλλη, τα μικρότερα ποσοστά

παρουσιάζονται στις επαγγελματικές κατηγορίες των Γραφέων, Δακτυλογράφων και Ταμιών και Πλανόδιων, Καθαριστών και Φυλάκων με 0,8% και 2,5% αντίστοιχα.

Σημαντικές διαφορές, όπως και στην περίπτωση του συνόλου, εντοπίζονται ανάμεσα στα ποσοστά των αυτοεργοδοτούμενων αντρών της **Ευρωπαϊκής Ένωσης** και της **Κύπρου** που απασχολούνται στις επαγγελματικές κατηγορίες **των Διευθυντών και των Υπαλλήλων Υπηρεσιών και Πωλητών**.

Το Σχεδιάγραμμα 19 απεικονίζει την ποσοστιαία κατανομή των **αυτοεργοδοτούμενων γυναικών** στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά επαγγελματική κατηγορία το 2000, ενώ παράλληλα σημειώνονται και τα αντίστοιχα ποσοστά της Κύπρου.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 19
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ
ΕΕ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ, 2000

Πηγή: Labour Force Survey 2000, Eurostat
Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Το μεγαλύτερο με σημαντική διαφορά ποσοστό αυτοεργοδοτούμενων γυναικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση εντοπίζεται στην επαγγελματική κατηγορία των Διευθυντών με **26,4%**. Σημαντικά ποσοστά παρουσιάζονται επίσης στις κατηγορίες των Υπάλληλων Υπηρεσιών και Πωλητών με 17,8% και των Προσοντούχων με 15,9%. Αντίθετα, τα χαμηλότερα ποσοστά αφορούν τις επαγγελματικές κατηγορίες των Χειριστών Μηχανών με μόλις 1,5% και των Γραφείων, Δακτυλογράφων και Ταμιών με 3,4%.

Αξιοσημείωτη είναι η **διαφορά** που υπάρχει ανάμεσα στις αυτοεργοδοτούμενες γυναίκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Κύπρου που απασχολούνται στις επαγγελματικές κατηγορίες των Διευθυντών και των Υπαλλήλων Υπηρεσιών και Πωλητών.

Σημαντικές διαφορές προκύπτουν σε ορισμένες επαγγελματικές κατηγορίες από την εξέταση των ποσοστών της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά φύλο. Συγκεκριμένα, το ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων αντρών στην κατηγορία των Τεχνιτών Παραγωγής είναι περίπου 5 φορές μεγαλύτερο από το ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών της συγκεκριμένης κατηγορίας και στην κατηγορία των Χειριστών Μηχανών & Εργαλείων είναι σχεδόν 4 φορές μεγαλύτερο. Από την άλλη πλευρά, το ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών που εργάζεται στην κατηγορία Γραφείς, Δακτυλογράφοι και Ταμίες είναι περίπου 4 φορές μεγαλύτερο από εκείνο των αυτοεργοδοτούμενων αντρών και στην περίπτωση των Υπαλλήλων Υπηρεσιών και Πωλητών σχεδόν 3 φορές μεγαλύτερο.

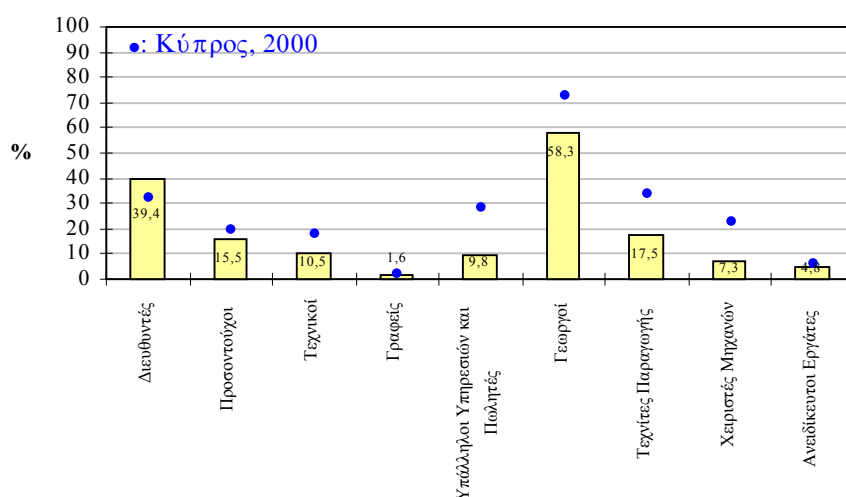
Στο Σχεδιάγραμμα 20 παρουσιάζεται παραστατικά το ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων στο σύνολο των απασχολούμενων στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά επαγγελματική κατηγορία το 2000, ενώ σημειώνονται και τα αντίστοιχα ποσοστά της Κύπρου.

Εξετάζοντας την εικόνα που σκιαγραφείται από τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 20 φαίνεται ότι οι περισσότεροι απασχολούμενοι που απαρτίζουν την κατηγορία των Γεωργών, Κτηνοτρόφων και Ψαράδων είναι αυτοεργοδοτούμενοι με ποσοστό **58,3%**. Αρκετά σημαντικό ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων αποτελούν επίσης και οι αυτοεργοδοτούμενοι Διευθυντές με **39,4%**.

Αντίθετα, η συντριπτική πλειοψηφία των απασχολουμένων στις κατηγορίες των Γραφείων, Δακτυλογράφων και Ταμιών και των Πλανόδιων, Καθαριστών και Εργατών είναι εργοδοτούμενοι περιορίζοντας τα ποσοστά των αυτοεργοδοτούμενων στο 1,6% και 4,8% αντίστοιχα.

Σχετικά με τα υπόλοιπα ποσοστά αυτοεργοδοτούμενων στο σύνολο των απασχολουμένων κατά επαγγελματική κατηγορία φαίνεται ότι αξιόλογα ποσοστά παρατηρούνται επίσης στους Τεχνίτες Παραγωγής με 17,5% και στους Προσοντούχους με 15,5%.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 20
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΟ
ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΕ
ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ, 2000

Πηγή: Labour Force Survey 2000, Eurostat
 Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Το σημείο το οποίο ξεχωρίζει από τη σύγκριση των ποσοστών της **Ευρωπαϊκής Ένωσης** και της **Κύπρου** στην περίπτωση αυτή, είναι ότι **σε όλες τις επαγγελματικές κατηγορίες, πλην εκείνης των Διευθυντών, η σημασία που έχουν οι αυτοεργοδοτούμενοι στο σύνολο των απασχολουμένων της Κύπρου είναι μεγαλύτερη από εκείνη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.**

2.2.2. Αυτοεργοδοτούμενοι κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Ο Πίνακας 6 δείχνει την ποσοστιαία κατανομή των αυτοεργοδοτουμένων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και φύλο που παρατηρήθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2000.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΕ
ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΦΥΛΟ,
2000

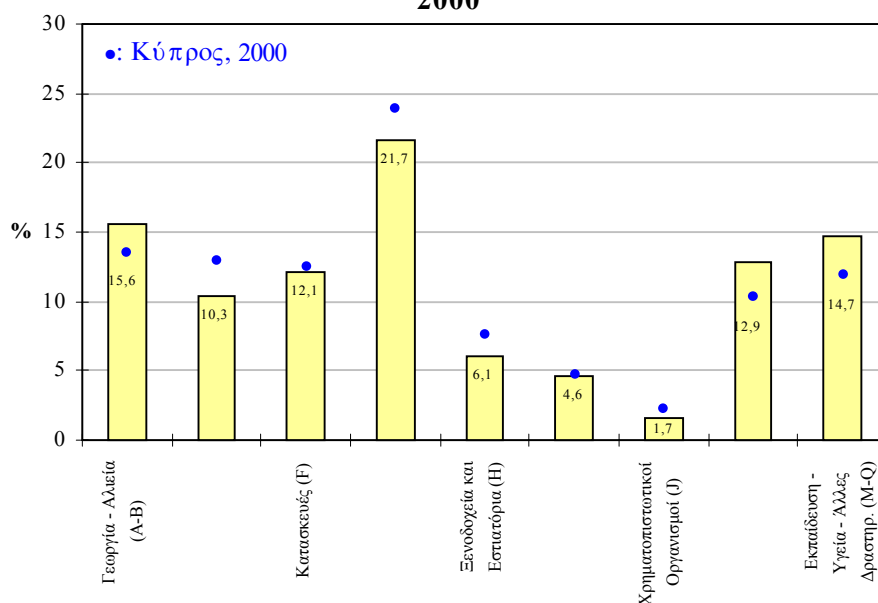
ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΑΝΤΡΕΣ (%)	ΓΥΝΑΙΚΕΣ (%)	ΣΥΝΟΛΟ (%)
A- B Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα και Δασοκομία – Αλιεία και Ιχθυοτροφεία	15,9	14,9	15,6
C Ορυχεία και Λατομεία	.	.	.
D Μεταποιητικές Βιομηχανίες	11,4	7,5	10,3
E Παροχή Ηλεκτρικού Ρεύματος, Φυσικού Αερίου και Νερού	.	.	.
F Κατασκευές	16,2	1,4	12,1
G Εμπόριο, Επιδιορθώσεις Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης	20,6	24,7	21,7
H Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	5,2	8,3	6,1
I Μεταφορές, Αποθήκευση και Επικοινωνίες	5,7	1,7	4,6
J Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί	1,8	1,3	1,7
K Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες	13,2	12,0	12,9
L Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα	.	.	.
M Εκπαίδευση			
N Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα			
O Άλλες Δραστηριότητες Υπηρεσιών	9,8	27,8	14,7
P Ιδιωτικά Νοικοκυριά			
Q Άλλο Εργατικό Δυναμικό			
ΣΥΝΟΛΟ	100	100	100

- Τα στοιχεία για αυτούς τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας κρίθηκαν από την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία ως πολύ αναξιόπιστα παρόλο που περιλαμβάνονται στο συνολικό ποσοστό

Πηγή: Labour Force Survey 2000, Eurostat

Το Σχεδιάγραμμα 21 παρουσιάζει παραστατικά το ποσοστό του **συνόλου των αυτοεργοδοτούμενων** στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατανομημένο στους διάφορους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας το 2000, ενώ σημειώνονται και τα αντίστοιχα ποσοστά της Κύπρου.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 21
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΕ ΚΑΤΑ
ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ,
2000

Πηγή: Labour Force Survey 2000, Eurostat
 Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

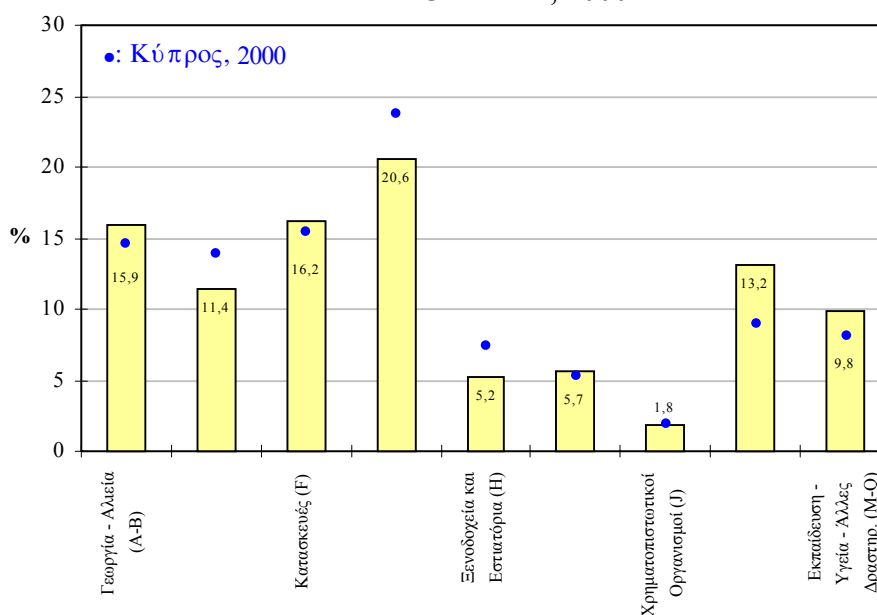
Όπως προκύπτει από τα στοιχεία, το **μεγαλύτερο ποσοστό** αυτοεργοδοτούμενων εντοπίζεται **στον κλάδο G** (Εμπόριο, Επιδιορθώσεις Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης) με **21,7%** και μετά ακολουθούν με αισθητή διαφορά οι κλάδοι A-B και M-Q με 15,6% και 14,7% αντίστοιχα. Οι κλάδοι D, F και K συγκεντρώνουν και αυτοί σημαντικό μέρος των αυτοεργοδοτούμενων με τα ποσοστά τους να ανέρχονται στο 10,3%, 12,1% και 12,9% αντίστοιχα. Σε αντίθεση, η μικρότερη μάζα

αυτοεργοδοτούμενων εργάζεται στον κλάδο J με το ποσοστό τους να φτάνει μόλις το 1,7% ενώ σε αρκετά χαμηλά επίπεδα κυμαίνονται και τα ποσοστά των κλάδων I και H.

Εξετάζοντας τα ποσοστά που παρατηρήθηκαν στην **Ευρωπαϊκή Ένωση** με εκείνα της **Κύπρου κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας** δεν προκύπτει οποιαδήποτε αξιοσημείωτη διαφορά.

Η ποσοστιαία κατανομή των **αυτοεργοδοτούμενων αντρών** στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας για το 2000 φαίνεται στο Σχεδιάγραμμα 22, ενώ σημειώνονται και τα αντίστοιχα ποσοστά που αφορούν την Κύπρο.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 22
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΤΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΕ
ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ, 2000

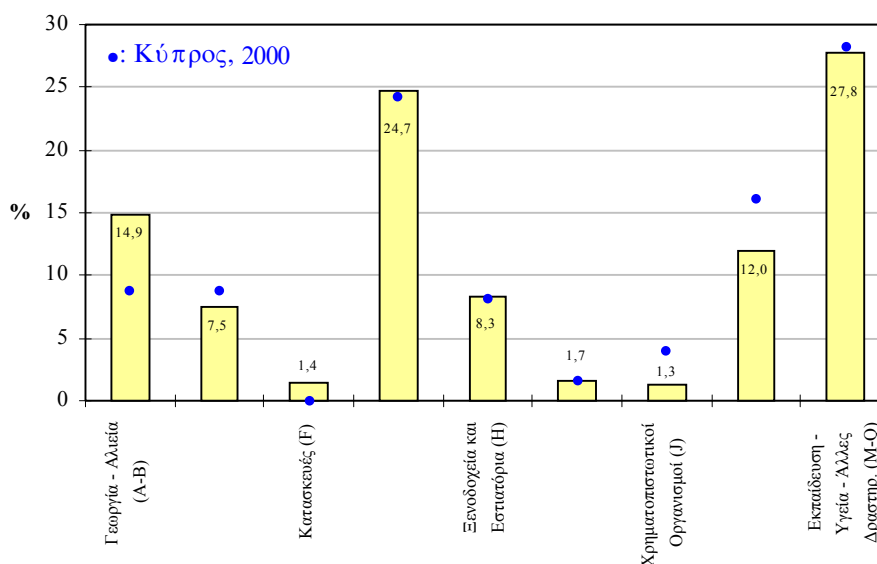
Πηγή: Labour Force Survey 2000, Eurostat
Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Η πλειοψηφία των αυτοεργοδοτούμενων αντρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση απασχολείται στον κλάδο G (Εμπόριο, Επιδιορθώσεις Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης) με 20,6%. Σημαντικά ποσοστά εντοπίζονται επίσης στους κλάδους F και A-B με 16,2% και 15,9% αντίστοιχα. Σε αντίθεση, το μικρότερο ποσοστό παρουσιάζεται στον κλάδο J με μόλις 1,8%.

Παρόμοια εικόνα παρατηρείται και στην Κύπρο όπου τα ποσοστά των αυτοεργοδοτούμενων αντρών στον κάθε κλάδο οικονομικής δραστηριότητας βρίσκονται στα ίδια περίπου επίπεδα με εκείνα των αυτοεργοδοτούμενων αντρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στο Σχεδιάγραμμα 23 παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας για το 2000, ενώ σημειώνονται και τα αντίστοιχα ποσοστά της Κύπρου.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 23
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ
ΕΕ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ, 2000

Πηγή: Labour Force Survey 2000, Eurostat
Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Τα **μεγαλύτερα με διαφορά ποσοστά αυτοεργοδοτούμενων γυναικών** στην Ευρωπαϊκή Ένωση συγκεντρώνονται στους **κλάδους M-Q** (Εκπαίδευση, Υγεία και Άλλες Δραστηριότητες Υπηρεσιών) και **G** (Εμπόριο, Επιδιορθώσεις Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης) με **27,8%** και **24,7%** αντίστοιχα. Από την άλλη, πολύ μικρά ποσοστά εντοπίζονται στους κλάδους J με 1,3%, F με 1,4% και I με 1,7%.

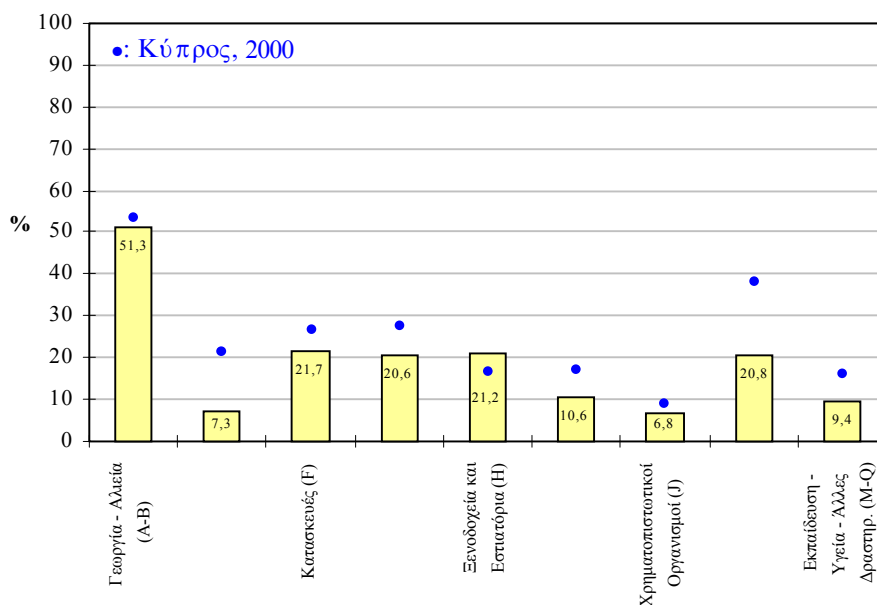
Εξετάζοντας τα ποσοστά των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών της **Ευρωπαϊκής Ένωσης** με εκείνα της **Κύπρου**, διαπιστώνεται ότι υπάρχουν **κάποιες μικρές διαφορές** στους κλάδους **J** και **A-B** και **F**.

Από τη σύγκριση των ποσοστών της **Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά φύλο** εντοπίζεται, κάτι άλλωστε που αναμενόταν, η **πολύ μεγάλη διαφορά αυτοεργοδότησης στον κλάδο F** (Κατασκευές) μεταξύ αντρών και γυναικών. Το ποσοστό των αντρών που εργάζεται στον κλάδο αυτό είναι σχεδόν 12 φορές μεγαλύτερο από εκείνο των γυναικών. **Σημαντική διαφοροποίηση** προκύπτει επίσης και **στους κλάδους I και M-Q**. Σχετικά με τον κλάδο I, το ποσοστό των αντρών είναι περίπου 3 φορές μεγαλύτερο από το αντίστοιχο των γυναικών ενώ στους κλάδους M-Q η εικόνα αντιστρέφεται με το ποσοστό των γυναικών να υπερβαίνει εκείνο των αντρών κατά 3 σχεδόν φορές.

Το Σχεδιάγραμμα 24 απεικονίζει το **ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων στο σύνολο των απασχολούμενων στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας** για το έτος 2000, ενώ παράλληλα σημειώνονται και τα αντίστοιχα ποσοστά για την Κύπρο.

Οι **κλάδοι που ξεχωρίζουν** είναι οι **A-B** (Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα και Δασοκομία – Αλιεία και Ιχθυοτροφεία) όπου η **πλειοψηφία των απασχολούμενων, με ποσοστό 51,3%, είναι αυτοεργοδοτούμενοι**. Ακολούθως, εντοπίζεται μια ομάδα κλάδων, αποτελούμενη από τους F, G, H και K, όπου τα ποσοστά των αυτοεργοδοτούμενων υπολογιζόμενα πάνω στο σύνολο των απασχολούμενων κυμαίνονται πλησίον του 20%. Τα μικρότερα ποσοστά αυτοεργοδοτούμενων στο σύνολο των απασχολούμενων βρίσκονται στους κλάδους J και D και φτάνουν στο 6,8% και 7,3% αντίστοιχα.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 24
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΟ
ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΕ
ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ, 2000

Σημείωση: Οι κλάδοι C, E και L εξαιρούνται γιατί τα στοιχεία των εν λόγω κλάδων θεωρήθηκαν πολύ αναξιόπιστα.

Πηγή: Labour Force Survey 2000, Eurostat
 Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Το σημείο το οποίο ξεχωρίζει από τη σύγκριση των ποσοστών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με της Κύπρου είναι ότι η σημασία των αυτοεργοδοτούμενων στο σύνολο των απασχολούμενων στην περίπτωση της Κύπρου είναι μεγαλύτερη σε όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας εκτός εκείνου των Ξενοδοχείων και Εστιατορίων.

2.2.3. Η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τους αυτοεργοδοτούμενους

Η Ευρωπαϊκή Ένωση κατανοώντας την τεράστια σημασία που έχουν οι αυτοεργοδοτούμενοι ως μέσο καταπολέμησης της ανεργίας

παρέχει περαιτέρω βοήθεια και υποστήριξη στην κατηγορία αυτή των απασχολουμένων **σε διάφορους τομείς** καθώς και την υποκίνηση των ανέργων να στραφούν προς την αυτοεργοδότηση παρέχοντας τους κάποια επιπλέον κίνητρα.

Σε γενικές γραμμές τα **μέτρα υποκίνησης και υποστήριξης** από την Ευρωπαϊκή Ένωση προς τους αυτοεργοδοτούμενους εστιάζονται κατά κύριο λόγο στους τομείς των **Δανειοδοτήσεων, της Πληροφόρησης και Επικοινωνίας, των Εργατικών Νόμων και Κανονισμών, των Συμβουλών και Βοήθειας** και της **Εκπαίδευσης και Κατάρτισης**.

Δανειοδοτήσεις

Η **ευκολότερη πρόσβαση σε δανειοδοτήσεις** θεωρείται από τους αυτοεργοδοτούμενους ως το πιο σημαντικό μέτρο βοήθειας και υποκίνησης. Η πλειοψηφία των αυτοεργοδοτούμενων βασίζεται σε πηγές χρηματοδότησης όπως οι οικογενειακές οικονομίες και τα δάνεια από φίλους και ενεχυροδανειστές. Εντοπίζονται περιπτώσεις όπου η διαδικασία δανειοδότησης στην οποία εμπλέκονται οι αυτοεργοδοτούμενοι μπορεί να αποβεί αρκετά χρονοβόρα και ταυτόχρονα να περικλείει και σημαντικό χρηματικό κόστος.

Κύρια προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι να εξευρεθούν πηγές δανειοδότησης οι οποίες να παρέχουν τη δυνατότητα στους αυτοεργοδοτούμενους **να δανείζονται χρήματα γρήγορα και με χαμηλό κόστος**. Οι ενέργειες που γίνονται προς αυτή την κατεύθυνση είναι:

- (i) Ενθάρρυνση των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων, περιλαμβανομένων και αυτών των αυτοεργοδοτούμενων, για δημιουργία αμοιβαίων εγγυητικών οργανισμών.
- (ii) Ενθάρρυνση δημιουργίας κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου και παρόμοιων οργανισμών για παροχή βοήθειας σε καινοτόμες Μικρομεσαίες επιχειρήσεις, περιλαμβανομένων και εκείνων των αυτοεργοδοτούμενων.
- (iii) Λήψη πρόσθετων μέτρων για απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών και υπερπήδηση των προβλημάτων σε σχέση με την ανεπαρκή εμπράγματα ασφάλεια.

- (iv) Βελτίωση της κατανόησης από χρηματοδοτικούς οργανισμούς των αναγκών που αντιμετωπίζουν οι καινοτόμες Μικρομεσαίες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων και των επιχειρήσεων των αυτοεργοδοτούμενων.
- (v) Βελτίωση της ενημέρωσης των επιχειρηματιών για την ύπαρξη των χρηματοδοτικών οργανισμών που λειτουργούν και καθοδήγηση τους προς τις καταλληλότερες πηγές.

Πληροφόρηση και Επικοινωνία

Η γρήγορη και αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών πληροφόρησης και επικοινωνίας θα βοηθήσει τους αυτοεργοδοτούμενους να έχουν πρόσβαση σε χρήσιμες για αυτούς πληροφορίες που αφορούν κυρίως τις εξελίξεις στην αγορά, διάφορα προϊόντα, τεχνολογία, νομοθεσία και πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της. Η κατοχή τέτοιου είδους πληροφοριών θα δώσει τη δυνατότητα γρήγορης αντίδρασης και προσαρμογής των επιχειρήσεων των αυτοεργοδοτούμενων στις διάφορες αλλαγές που συμβαίνουν και σχετίζονται με τις δραστηριότητές τους.

Αυτή η ανάγκη για υποστήριξη γίνεται πιο επιτακτική από τη στιγμή που οι ίδιοι οι αυτοεργοδοτούμενοι **κατατάσσουν την πληροφόρηση και την επικοινωνία στους τομείς ζωτικής σημασίας**. Τα μέτρα που λαμβάνονται από μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για αποτελεσματικότερη πληροφόρηση και επικοινωνία των αυτοεργοδοτούμενων είναι:

- (i) Προώθηση της αξιοποίησης των δυνατοτήτων που παρέχουν οι τεχνολογίες της πληροφορικής και των επικοινωνιών από τις επιχειρήσεις.
- (ii) Παροχή πρόσβασης σε πληροφορίες που αφορούν την πολιτική της χώρας τους και της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχετικά με τις εργασίες τους θέματα.
- (iii) Λήψη μέτρων για προώθηση της ανταλλαγής χρήσιμων πληροφοριών και εμπειριών μεταξύ των επιχειρήσεων.

- (iv) Λήψη ειδικών μέτρων για βελτίωση της επικοινωνίας και των σχέσεων μεταξύ των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων, περιλαμβανομένων και εκείνων των αυτοεργοδοτούμενων, και των σχετικών κυβερνητικών υπηρεσιών.

Σύνολο Εργατικών Νόμων και Κανονισμών

Η δημιουργία ενός σαφούς, σταθερού και προβλέψιμου συνόλου εργατικών νόμων και κανονισμών που θα διέπει την κατηγορία των αυτοεργοδοτούμενων αναμένεται ότι θα έχει θετική επίδραση στην όλη προσπάθεια που καταβάλλεται για στήριξη τους. Περαιτέρω, θα παρέχεται μεγαλύτερη διακριτική ελαστικότητα στην τήρηση των κανονισμών από τους αυτοεργοδοτούμενους λόγω των ξεχωριστών και ιδιόμορφων καταστάσεων που τους περιβάλλουν.

Προς εξυπηρέτηση αυτού του σκοπού **αναμένεται να γίνει επανεξέταση της εργατικής και κοινωνικής νομοθεσίας** για να διαπιστωθεί κατά πόσο:

- (i) Η υφιστάμενη νομοθεσία ικανοποιεί τις ανάγκες των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων, περιλαμβανομένων και αυτών των αυτοεργοδοτούμενων, και των εργοδοτούμενων τους.
- (ii) Υπάρχουν επαρκείς πρόνοιες έτσι ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων, και αυτών των αυτοεργοδοτούμενων, με τους κανονισμούς των κοινωνικών ασφαλίσεων σε θέματα που αφορούν την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ανεργία, εργατικό ατύχημα, ασθένεια, μητρότητα, αναπηρία και επίδομα επιζώντα.

Συμβουλές και Βοήθεια

Σημαντικό ρόλο στην επιβίωση και ανάπτυξη των επιχειρήσεων διαδραματίζει **η παροχή συμβουλών και βοήθειας από ειδικούς συμβούλους**. Τόσο πριν την έναρξη των εργασιών μιας επιχείρησης όσο και κατά τη διάρκεια λειτουργίας της χρειάζεται απαραίτητα η συμβολή εξειδικευμένων ατόμων σε θέματα όπως η ετοιμασία επιχειρησιακού σχεδίου, αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και παροχή νομικών, οικονομικών και επιχειρηματικών συμβουλών.

Κινούμενη προς αυτή την κατεύθυνση η Ευρωπαϊκή Ένωση εισηγείται **τη δημιουργία και τη διευκόλυνση της πρόσβασης** των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων, περιλαμβανομένων και αυτών των αυτοεργοδοτούμενων, **σε υπηρεσίες όπως:**

- (i) Ετοιμασίας επιχειρησιακού σχεδίου για την ανάπτυξη της επιχείρησης.
- (ii) Αναβάθμισης του μορφωτικού επιπέδου και των δεξιοτήτων στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές των επιχειρηματιών και των εργοδοτούμενων τους.
- (iii) Παροχής συμβουλών σε νομικά, οικονομικά και χρηματοδοτικά θέματα.
- (iv) Παροχής συμβουλών σε θέματα τεχνολογίας.
- (v) Παροχής συμβουλών για αποτελεσματική αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορικής και των επικοινωνιών στο επιχειρησιακό περιβάλλον.
- (vi) Παροχής βοήθειας σε θέματα έρευνας αγοράς και μάρκετινγκ.
- (vii) Παροχής βοήθειας στο σχεδιασμό, ανάπτυξη και παρουσίαση προϊόντων.

Εκπαίδευση και Κατάρτιση

Τελευταίος **τομέας**, αλλά εξίσου σημαντικός, που αφορά άμεσα και το θέμα της κατάρτισης και ανάπτυξης των αυτοεργοδοτούμενων και θα αναλυθεί με μεγαλύτερη λεπτομέρεια είναι αυτός **της εκπαίδευσης και κατάρτισης**. Η απόκτηση τόσο τεχνικών όσο και επιχειρηματικών και διευθυντικών γνώσεων και δεξιοτήτων κρίνεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση ως ένα από τα απαραίτητα εφόδια στην όλη προσπάθεια που καταβάλλουν οι αυτοεργοδοτούμενοι για επιβίωση και ανάπτυξη των επιχειρήσεων τους.

Οι **ενέργειες που υιοθετούνται** από την Ευρωπαϊκή Ένωση για το συγκεκριμένο θέμα αφορούν τα ακόλουθα:

- (i) Βελτίωση της ενημέρωσης, κατάρτισης και καθοδήγησης ατόμων που προσανατολίζονται να λειτουργήσουν τη δική τους επιχείρηση σε επιχειρηματικά και διευθυντικά θέματα.
- (ii) Αναβάθμιση της επαγγελματικής κατάρτισης για περαιτέρω βελτίωση των βασικών τεχνικών γνώσεων και δεξιοτήτων που απαιτούνται για την εξάσκηση του κάθε επαγγέλματος.
- (iii) Ενθάρρυνση σύναψης συνεργασιών μεταξύ Μικρών επιχειρήσεων και δημιουργίας δικτύων μεταξύ πανεπιστημίων και Μικρών επιχειρήσεων για προώθηση της κατάρτισης.
- (iv) Ανάπτυξη μιας κουλτούρας κατάρτισης προσανατολισμένης προς τις Μικρές επιχειρήσεις.
- (v) Προσαρμογή της κατάρτισης για να ανταποκρίνεται καλύτερα στις προσδοκίες και ανάγκες των Μικρών επιχειρήσεων.
- (vi) Αύξηση της συνείδησης των επιχειρηματιών αναφορικά με το σημαντικό ρόλο που έχει η συνεχιζόμενη κατάρτιση τόσο για αυτούς όσο και για τους εργοδοτούμενους τους.

Πρόσθετα από αυτές τις ενέργειες, **η Ευρωπαϊκή Ένωση στοχεύει και στη διευκόλυνση της πρόσβασης των αυτοεργοδοτούμενων στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης.** Συχνά οι αυτοεργοδοτούμενοι αντιμετωπίζουν αρκετές δυσκολίες στην εξεύρεση χρόνου για κατάρτιση λόγω του υπερφορτωμένου ωραρίου τους, ενώ κάποιοι από αυτούς δεν έχουν ούτε την οικονομική ευχέρεια να πληρώνουν το κόστος κατάρτισης. Επίσης, ο μη ακριβής εντοπισμός των αναγκών κατάρτισης των αυτοεργοδοτούμενων και κατά συνέπεια η μη οργάνωση κατάλληλων προγραμμάτων κατάρτισης είναι μια άλλη αιτία που επιδρά αρνητικά στο βαθμό συμμετοχής τους σε δραστηριότητες κατάρτισης.

Επιδίωξη της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η παροχή ίσων ευκαιριών κατάρτισης στους εργοδοτούμενους και αυτοεργοδοτούμενους. Η κατάρτιση, πέραν του ότι πρέπει να απευθύνεται στο σύνολο των απασχολούμενων, πρέπει επίσης να προσαρμόζεται και στις ιδιαιτερότητες της κάθε κατηγορίας απασχολούμενων παρέχοντας τους έτσι τη δυνατότητα να έχουν ευκολότερη πρόσβαση σε δραστηριότητες κατάρτισης.

3. Η ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Οι αυτοεργοδοτούμενοι, όπως ήδη αναφέρθηκε, αντιμετωπίζουν προβλήματα όσον αφορά τη συμμετοχή τους σε προγράμματα κατάρτισης. Το κόστος της κατάρτισης, ο μη ακριβής εντοπισμός των αναγκών κατάρτισης αλλά και ο περιορισμένος χρόνος που διαθέτουν αποτελούν τους κυριότερους παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά τη συμμετοχή των αυτοεργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης.

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται αναλυτική αναφορά στο θέμα της συμμετοχής των απασχολουμένων, τόσο της Κύπρου όσο και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε προγράμματα κατάρτισης. Συγκεκριμένα, εξετάζεται η συμμετοχή των αυτοεργοδοτούμενων και των εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης σε σχέση με το φύλο, την ομάδα ηλικιών, το μορφωτικό επίπεδο, την επαγγελματική κατηγορία και τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Πρόσθετα, στην περίπτωση της Κύπρου η συμμετοχή των απασχολουμένων σε προγράμματα κατάρτισης αναλύεται κατά είδος δραστηριότητας κατάρτισης, μέθοδο κατάρτισης, περίοδο κατάρτισης και αριθμό ωρών κατάρτισης την εβδομάδα.

3.1. Η συμμετοχή των απασχολουμένων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης

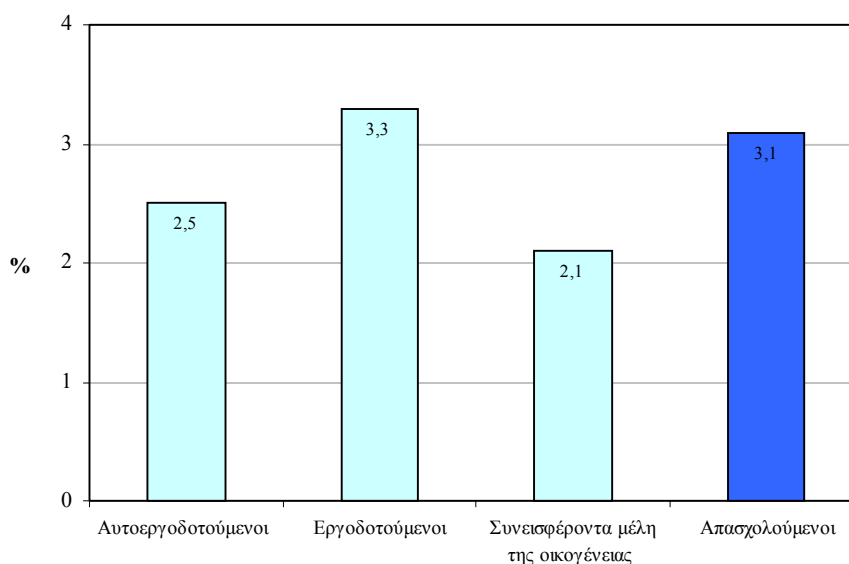
Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζεται η συμμετοχή των απασχολουμένων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης. Τονίζεται από την αρχή ότι τα στοιχεία τα οποία παρουσιάζονται **αφορούν την κατάρτιση που έτυχαν οι απασχολούμενοι ηλικίας 15 χρονών και άνω κατά τη διάρκεια των τελευταίων τεσσάρων εβδομάδων πριν τη συνέντευξη τους στην Έρευνα Εργατικού Δυναμικού που διεξάχθηκε την περίοδο Απριλίου - Ιουνίου του 2000.**

Κατά επαγγελματική υπόσταση

Το Σχεδιάγραμμα 25 απεικονίζει τη συμμετοχή των απασχολουμένων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση για το έτος 2000.

Όπως φαίνεται, το ποσοστό συμμετοχής των απασχολουμένων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης είναι 3,1%. Το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής κατέχει η κατηγορία των εργοδοτούμενων με 3,3% ενώ το αντίστοιχο ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων ανέρχεται μόλις στο 2,5%. Τελευταία κατηγορία, όσο αφορά τη συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης, είναι αυτή των συνεισφερόντων μελών της οικογένειας με ποσοστό 2,1%.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 25
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ
ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ, 2000

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Η εικόνα που παρουσιάζει το Σχεδιάγραμμα 25 είναι περίπου αυτή που αναμενόταν χωρίς να παρατηρείται κάτι το ιδιαίτερο. Η κατηγορία των εργοδοτούμενων συγκεντρώνει το ψηλότερο ποσοστό συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης και εκείνη των αυτοεργοδοτούμενων ακολουθεί με διαφορά που ανέρχεται σχεδόν στη μια ποσοστιαία μονάδα.

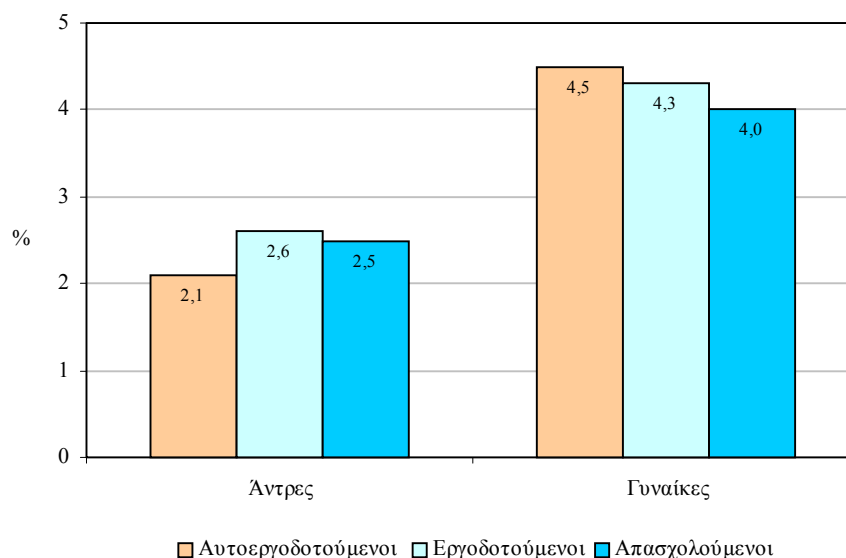
Οι κυριότερες παράμετροι που επεξηγούν σε μεγάλο βαθμό την πιο πάνω εικόνα είναι το κόστος κατάρτισης το οποίο καλούνται να καλύψουν από μόνοι τους οι αυτοεργοδοτούμενοι, η έλλειψη ενός συστήματος ακριβούς εντοπισμού και ικανοποίησης των αναγκών κατάρτισης που αντιμετωπίζει αυτή η κατηγορία απασχολουμένων και το υπερφορτωμένο ωράριο τους.

Όλα τα στοιχεία που αφορούν τη συμμετοχή των απασχολουμένων σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση το 2000 φαίνονται στον πίνακα 3.1 στο Παράρτημα 3.

Κατά επαγγελματική υπόσταση και φύλο

Η συμμετοχή των απασχολουμένων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και φύλο το 2000 παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 26.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 26
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ
ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΚΑΙ
ΦΥΛΟ, 2000

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Από την εξέταση των στοιχείων του Σχεδιαγράμματος 26 προκύπτει ότι οι **απασχολούμενες γυναίκες συμμετέχουν σε προγράμματα κατάρτισης σε αρκετά μεγαλύτερο βαθμό από τους απασχολούμενους άντρες.**

Αναλύοντας την εικόνα κατά επαγγελματική υπόσταση, φαίνεται ότι τόσο στην περίπτωση των **αυτοεργοδοτούμενων** όσο και στην περίπτωση των **εργοδοτούμενων** οι **γυναίκες έχουν ψηλότερα ποσοστά** συμμετοχής από τους άντρες. Αναλυτικά τα ποσοστά συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης είναι **2,1%** για τους **αυτοεργοδοτούμενους άντρες** και **2,6%** για τους **εργοδοτούμενους άντρες** ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά των **γυναικών** ανέρχονται σε **4,5%** και **4,3%**.

Αυτή η τάση ίσως να οφείλεται μερικώς στο γεγονός ότι οι άντρες και οι γυναίκες συγκεντρώνονται σε διαφορετικούς κλάδους οικονομικής δραστηριότητας (Πίνακας 2) στους οποίους παρατηρούνται διαφορετικές ανάγκες κατάρτισης.

Τα αναλυτικά στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για το Σχεδιάγραμμα 26 βρίσκονται στους πίνακες 3.1 και 1.1 των Παραρτημάτων 3 και 1 αντίστοιχα.

Κατά επαγγελματική υπόσταση και ομάδα ηλικιών

Στο Σχεδιάγραμμα 27 αναλύεται η συμμετοχή των απασχολούμενων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και ομάδα ηλικιών το 2000 και στους πίνακες 3.2 μέχρι 3.6 και 1.2 στα Παραρτήματα 3 και 1 αντίστοιχα περιέχονται τα σχετικά αναλυτικά στοιχεία.

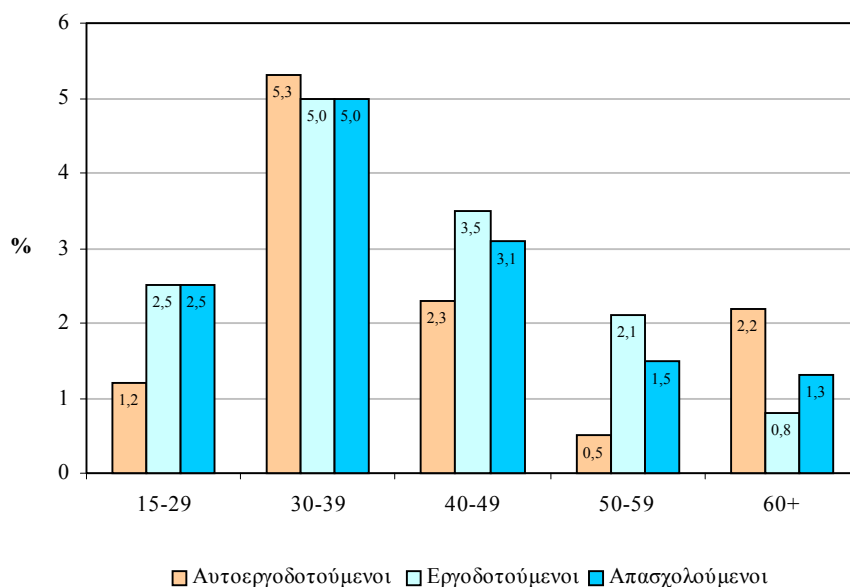
Η γενική εικόνα που αποτυπώνεται είναι ότι οι **απασχολούμενοι** στην **ομάδα ηλικιών 30-39** παρουσιάζονται με **αρκετά ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** από τους απασχολούμενους των υπόλοιπων ομάδων ηλικιών.

Εξετάζοντας τα ποσοστά συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης φαίνεται ότι είναι μεγαλύτερα από τα αντίστοιχα των εργοδοτούμενων στις ομάδες ηλικιών 30-39 και 60+ σε αντίθεση με τις υπόλοιπες ομάδες ηλικιών όπου τα ποσοστά των

εργοδοτούμενων είναι αισθητά μεγαλύτερα από εκείνα των αυτοεργοδοτούμενων.

Τόσο οι αυτοεργοδοτούμενοι όσο και οι εργοδοτούμενοι οι οποίοι ανήκουν στην **ομάδα ηλικιών 30-39 συμμετέχουν σε μεγαλύτερο βαθμό από τους αυτοεργοδοτούμενους και εργοδοτούμενους των υπόλοιπων ομάδων ηλικιών** σε προγράμματα κατάρτισης με τα ποσοστά τους να φτάνουν στο 5,3% και 5,0% αντίστοιχα. Ακολουθεί η ομάδα ηλικιών 40-49 με το ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων που συμμετέχουν σε προγράμματα κατάρτισης να βρίσκεται στο 2,3% και εκείνο των εργοδοτούμενων στο 3,5%.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 27
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ
ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΚΑΙ
ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ, 2000

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Εξετάζοντας τα ποσοστά συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης των απασχολούμενων ηλικίας 30 μέχρι 59 χρονών διαπιστώνεται μια **αρνητική σχέση** ανάμεσα στην ηλικία και στο ποσοστό συμμετοχής

τους σε προγράμματα κατάρτισης. **Καθώς αυξάνεται η ηλικία των απασχολούμενων μειώνεται παράλληλα και το ποσοστό συμμετοχής τους.** Ενώ τα ποσοστά των αυτοεργοδοτούμενων και των εργοδοτούμενων που ανήκουν στην ομάδα ηλικιών 30-39 είναι 5,3% και 5,0% αντίστοιχα, τα ποσοστά για την ομάδα ηλικιών 50-59 μειώνονται αισθητά στο 0,5% για τους αυτοεργοδοτούμενους και 2,1% για τους εργοδοτούμενους.

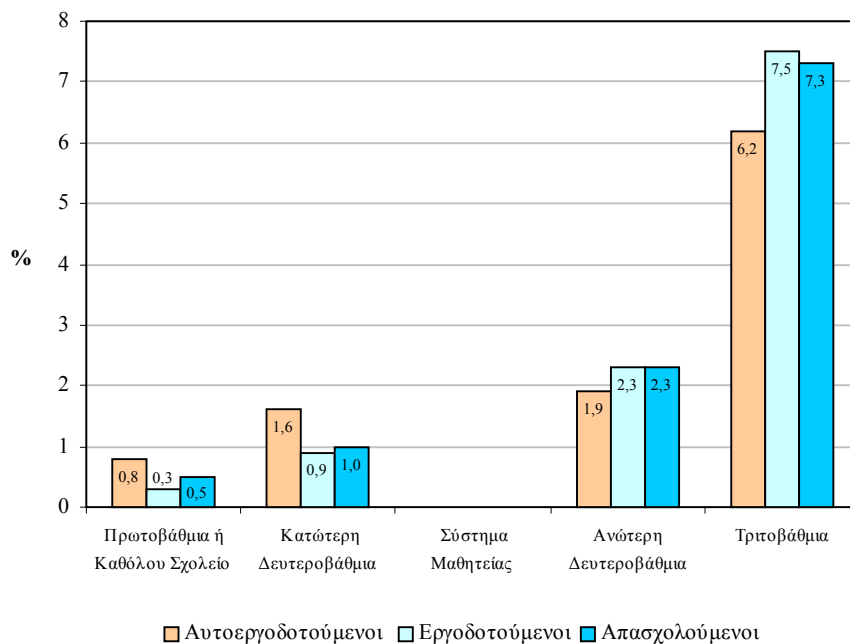
Πρέπει να αναφερθεί εδώ ότι υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις ότι η τάση αυτή μπορεί να ανατραπεί στο μέλλον. Ο κυριότερος λόγος εντοπίζεται στο γεγονός ότι η σημασία της συνεχιζόμενης κατάρτισης γίνεται ολοένα και πιο σημαντική εξαιτίας των ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων και των αυξημένων απαιτήσεων για υψηλές τεχνικές γνώσεις ανεξάρτητα από την ηλικία. Αυτό φανερώνει τον ιδιαίτερο ρόλο που αποκτά η κατάρτιση σε όλα τα στάδια της ζωής και ταυτόχρονα την αδυναμία των εργαζομένων να στηρίζονται πλήρως στην αρχική τους εκπαίδευση και κατάρτιση. Πρόσθετα, δεν πρέπει να παραγνωρίζονται οι πολιτικές και τα πρακτικά μέτρα που υιοθετούνται καθώς και οι προσπάθειες που καταβάλλονται προς την κατεύθυνση της συνεχιζόμενης και δια βίου κατάρτισης.

Κατά επαγγελματική υπόσταση και μορφωτικό επίπεδο

Στο Σχεδιάγραμμα 28 παρουσιάζονται τα ποσοστά συμμετοχής των απασχολούμενων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και μορφωτικό επίπεδο το 2000.

Το συμπέρασμα το οποίο μπορεί να εξαχθεί στην περίπτωση αυτή είναι ότι **όσο πιο υψηλό επίπεδο μόρφωσης έχουν οι απασχολούμενοι τόσο πιο υψηλό είναι και το ποσοστό συμμετοχής τους σε προγράμματα κατάρτισης.** Οι απασχολούμενοι οι οποίοι είναι **απόφοιτοι Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης έχουν πολύ μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής** από ότι οι απόφοιτοι των κατώτερων μορφωτικών επιπέδων. Αυτό ισχύει και για τις δύο υπό εξέταση κατηγορίες απασχολούμενων και υποδηλώνει ότι αυτοί που έχουν χαμηλό επίπεδο μόρφωσης και κατά συνέπεια ίσως να αντιμετωπίζουν περισσότερες ανάγκες κατάρτισης ή να μην αναγνωρίζουν τη σημασία της κατάρτισης είναι αυτοί που συμμετέχουν λιγότερο σε προγράμματα κατάρτισης.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 28
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ
ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΚΑΙ
ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ, 2000

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

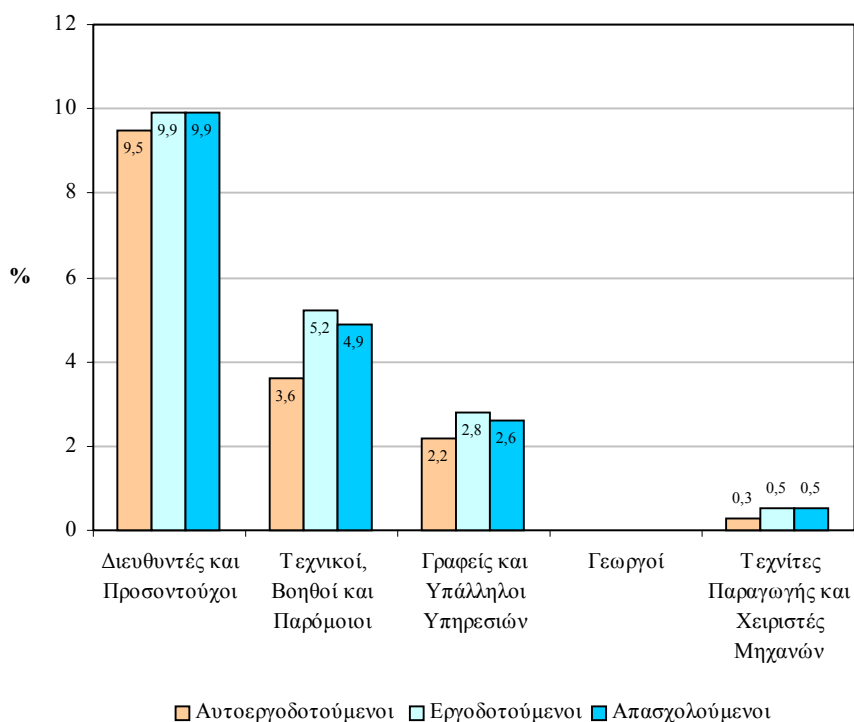
Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης** τόσο για τους αυτοεργοδοτούμενους όσο και τους εργοδοτούμενους **εντοπίζονται στους απόφοιτους Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης** με 6,2% και 7,5% αντίστοιχα. Τα αμέσως χαμηλότερα με σημαντική διαφορά όμως ποσοστά συμμετοχής έχουν οι αυτοεργοδοτούμενοι Ανώτερης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης με 1,9% και οι εργοδοτούμενοι του ίδιου μορφωτικού επιπέδου με 2,3%. Αντίθετα, τα χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής, εξαιρουμένου του Συστήματος Μαθητείας, παρουσιάζονται στους αυτοεργοδοτούμενους και στους εργοδοτούμενους που βρίσκονταν στο μορφωτικό επίπεδο Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση ή Καθόλου Σχολείο με μόλις 0,8% και 0,3% αντίστοιχα.

Όλα τα στοιχεία που αφορούν το πιο πάνω σχεδιάγραμμα περιέχονται στους πίνακες 3.7 μέχρι 3.11 και 1.3 στα Παραρτήματα 3 και 1 αντίστοιχα.

Κατά επαγγελματική υπόσταση και επαγγελματική κατηγορία

Στο Σχεδιάγραμμα 29 σκιαγραφείται η εικόνα που παρουσιάζει η συμμετοχή των απασχολουμένων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και επαγγελματική κατηγορία το 2000.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 29
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ
ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΚΑΙ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ, 2000**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Από τις πληροφορίες του Σχεδιαγράμματος 29, φαίνεται ότι **οι απασχολούμενοι** στις επαγγελματικές κατηγορίες **των Διευθυντών και των Προσωντούχων συμμετέχουν σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό** από τους απασχολούμενους των υπόλοιπων επαγγελματικών κατηγοριών. Μετά ακολουθούν κατά σειρά οι απασχολούμενοι Τεχνικοί, οι Γραφείς και Υπάλληλοι Υπηρεσιών και οι Τεχνίτες Παραγωγής και Χειριστές Μηχανών.

Αναλύοντας τις πληροφορίες αυτές κατά επαγγελματική υπόσταση, διαπιστώνεται ότι τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** τόσο των αυτοεργοδοτούμενων όσο και των εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης **συγκεντρώνονται στις επαγγελματικές κατηγορίες των Διευθυντών και Προσωντούχων** με 9,5% και 9,9% αντίστοιχα. Στη συνέχεια εντοπίζεται η επαγγελματική κατηγορία των Τεχνικών, Βοηθών και Παρομοίων όπου το 3,6% των αυτοεργοδοτούμενων και το 5,2% των εργοδοτούμενων συμμετέχει σε προγράμματα κατάρτισης.

Ανύπαρκτη είναι η συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης των δύο κατηγοριών **των απασχολούμενων που εργάζονται ως Γεωργοί**. Πολύ μικρά ποσοστά συμμετοχής, τόσο από πλευράς αυτοεργοδοτούμενων όσο και από πλευράς εργοδοτούμενων, έχουν επίσης οι Τεχνίτες Παραγωγής και Χειριστές Μηχανών με 0,3% και 0,5% αντίστοιχα.

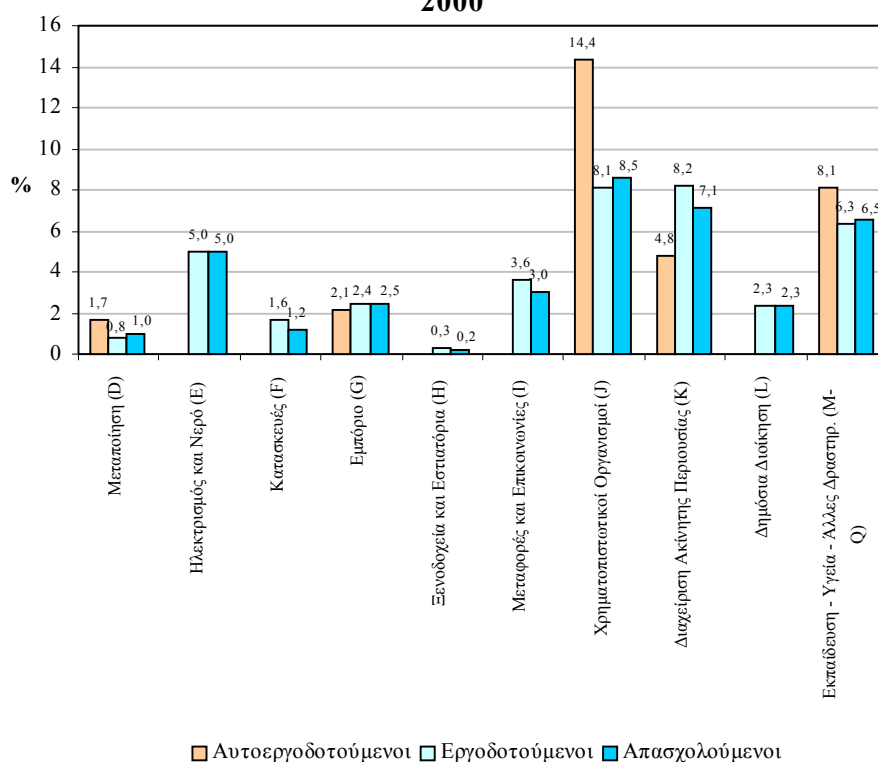
Το σημείο το οποίο ξεχωρίζει στην περίπτωση αυτή είναι ότι **σε όλες ανεξαιρέτα τις επαγγελματικές κατηγορίες το ποσοστό συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων** σε προγράμματα κατάρτισης **είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό των εργοδοτούμενων**. Σημαντική διαφορά προκύπτει στις επαγγελματικές κατηγορίες **των Τεχνικών, Βοηθών και Παρομοίων και των Τεχνιτών Παραγωγής και Χειριστών Μηχανών**.

Στους πίνακες 3.12 μέχρι 3.16 και 1.4 των Παραρτημάτων 3 και 1 αντίστοιχα παρουσιάζονται αναλυτικά στοιχεία σχετικά με τη συμμετοχή των απασχολούμενων σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και επαγγελματική κατηγορία το 2000.

Κατά επαγγελματική υπόσταση και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Το Σχεδιάγραμμα 30 παρουσιάζει την εικόνα που παρατηρείται αναφορικά με τη συμμετοχή των απασχολουμένων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας το 2000.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 30
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ
ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΚΑΙ
ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ,
2000**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Εξετάζοντας πρώτα το **συνολικό ποσοστό των απασχολουμένων**, προκύπτει ότι όσοι απασχολούνται στους **κλάδους J, K, M-Q και E** έχουν **αισθητά ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής** σε προγράμματα κατάρτισης από τους απασχολούμενους των υπόλοιπων κλάδων.

Το **μεγαλύτερο ποσοστό** συμμετοχής των **αυτοεργοδοτούμενων** σε προγράμματα κατάρτισης παρουσιάζεται στον **κλάδο J (Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί)** με **14,4%** ενώ ακολουθούν με μεγάλη διαφορά οι κλάδοι M-Q με 8,1% και K με 4,8%. Αντίθετα, σε **πολύ χαμηλά επίπεδα** κυμαίνεται η συμμετοχή τους σε προγράμματα κατάρτισης στους **κλάδους D και G**, μόλις **1,7%** και **2,1%** αντίστοιχα, ενώ στους υπόλοιπους κλάδους η συμμετοχή τους είναι ανύπαρκτη.

Όσον αφορά τα ποσοστά συμμετοχής των **εργοδοτούμενων** σε προγράμματα κατάρτισης, διαπιστώνεται ότι το **ψηλότερο ποσοστό** συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης παρατηρείται στον **κλάδο K (Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες)** με **8,2%** και ακολουθεί με ελάχιστη διαφορά ο κλάδος J με 8,1%. Σημαντικά ποσοστά συμμετοχής εντοπίζονται επίσης στους κλάδους M-Q και E με 6,3% και 5,0% αντίστοιχα. Από την άλλη, **πολύ μικρά ποσοστά** συμμετοχής έχουν οι εργοδοτούμενοι των **κλάδων H και D**, όπου τα ποσοστά τους φτάνουν μόλις το **0,3%** και **0,8%** αντίστοιχα.

Μια σημαντική διαφορά που προκύπτει συγκρίνοντας τα ποσοστά των αυτοεργοδοτούμενων και των εργοδοτούμενων είναι ότι **η συμμετοχή των εργοδοτούμενων είναι διασπαρμένη σε όλους σχεδόν τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας** ενώ η συμμετοχή των αυτοεργοδοτούμενων συγκεντρώνεται μόνο σε ορισμένους κλάδους.

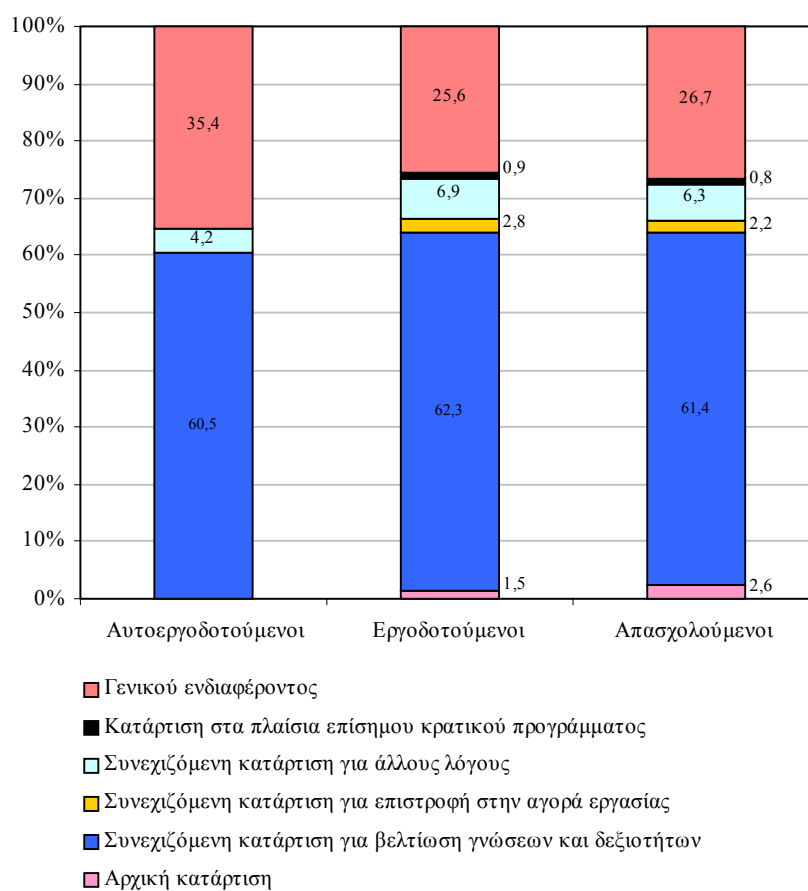
Όλα τα αναλυτικά στοιχεία που αφορούν το Σχεδιάγραμμα 30 βρίσκονται στους πίνακες 3.17 μέχρι 3.21 και 1.6 στα Παραρτήματα 3 και 1 αντίστοιχα.

Κατά επαγγελματική υπόσταση και είδος δραστηριότητας κατάρτισης

Στο Σχεδιάγραμμα 31 παρουσιάζεται η συμμετοχή των απασχολουμένων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης κατά

επαγγελματική υπόσταση και είδος δραστηριότητας κατάρτισης το 2000, ενώ τα στοιχεία που αφορούν το συγκεκριμένο σχεδιάγραμμα περιέχονται στους πίνακες 3.22 μέχρι 3.24 στο Παράρτημα 3.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 31
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ
ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΚΑΙ
ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ, 2000

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Από την εξέταση των στοιχείων του Σχεδιαγράμματος 31, φαίνεται ότι το είδος δραστηριότητας κατάρτισης που επέλεξε η **πλειοψηφία των απασχολούμενων** που καταρτίστηκε είναι η **συνεχιζόμενη**

κατάρτιση για βελτίωση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους (61,4%). Μικρότερα ποσοστά εντοπίζονται στα άλλα είδη δραστηριότητας κατάρτισης με την κατάρτιση από γενικό ενδιαφέρον να συγκεντρώνει ψηλότερο ποσοστό (26,7%).

Όσον αφορά τους **αυτοεργοδοτούμενους** που συμμετείχαν σε πρόγραμμα κατάρτισης, προκύπτει ότι το **60,5%** έτυχε **συνεχιζόμενης κατάρτισης με σκοπό τη βελτίωση των γνώσεων και δεξιοτήτων της**. Πρόσθετα, σημαντικό ποσοστό αυτής της κατηγορίας απασχολούμενων (**35,4%**) **καταρτίστηκε από γενικό ενδιαφέρον**.

Η ίδια περίπου τάση φαίνεται να επικρατεί και στην περίπτωση των εργοδοτούμενων. Το **62,3%** της κατηγορίας των εργοδοτούμενων που καταρτίστηκε έτυχε **συνεχιζόμενης κατάρτισης για βελτίωση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους** και το **25,6%** παρακολούθησε κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης από **γενικό ενδιαφέρον**.

Κατά επαγγελματική υπόσταση και μέθοδο κατάρτισης

Στο Σχεδιάγραμμα 32 παρουσιάζεται η μέθοδος που αξιοποίησαν οι απασχολούμενοι της Κύπρου για κατάρτιση κατά επαγγελματική υπόσταση το 2000.

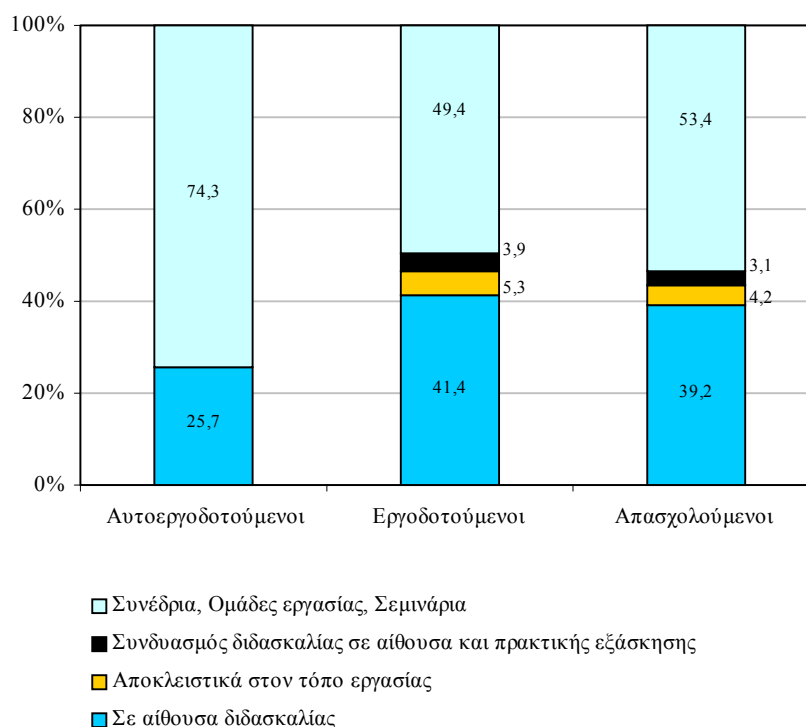
Όπως φαίνεται, οι **περισσότεροι απασχολούμενοι** που έτυχαν κατάρτισης **προτίμησαν τη μέθοδο των Συνεδρίων, Ομάδων εργασίας και Σεμιναρίων** (53,4%) ενώ σημαντικός αριθμός προτίμησε και την κατάρτιση σε αίθουσα διδασκαλίας (39,2%).

Από την εξέταση της μεθόδου κατάρτισης των **αυτοεργοδοτούμενων** που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης, προκύπτει ότι το **74,3%** επέλεξε τη **μέθοδο των Συνεδρίων, Ομάδων εργασιών και Σεμιναρίων** για να καταρτιστεί ενώ το υπόλοιπο **25,7%** επέλεξε την κατάρτιση **σε αίθουσα διδασκαλίας**.

Αναφορικά με τη μέθοδο που προτίμησαν οι **εργοδοτούμενοι** για κατάρτιση, προκύπτει ότι η **επικρατέστερη**, όπως και στην περίπτωση των αυτοεργοδοτούμενων, είναι αυτή των **Συνεδρίων, Ομάδων εργασιών και Σεμιναρίων** με **49,4%** ενώ σημαντικό ποσοστό, της τάξης του 41,4%, καταρτίστηκε σε αίθουσα διδασκαλίας. Πρόσθετα, πολύ μικρά ποσοστά εργοδοτούμενων

επέλεξαν την κατάρτιση με συνδυασμό διδασκαλίας σε αίθουσα και πρακτικής εξάσκησης και την κατάρτιση αποκλειστικά στον τόπο εργασίας, 3,9% και 5,3% αντίστοιχα.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 32
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ
ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΚΑΙ
ΜΕΘΟΔΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ, 2000

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

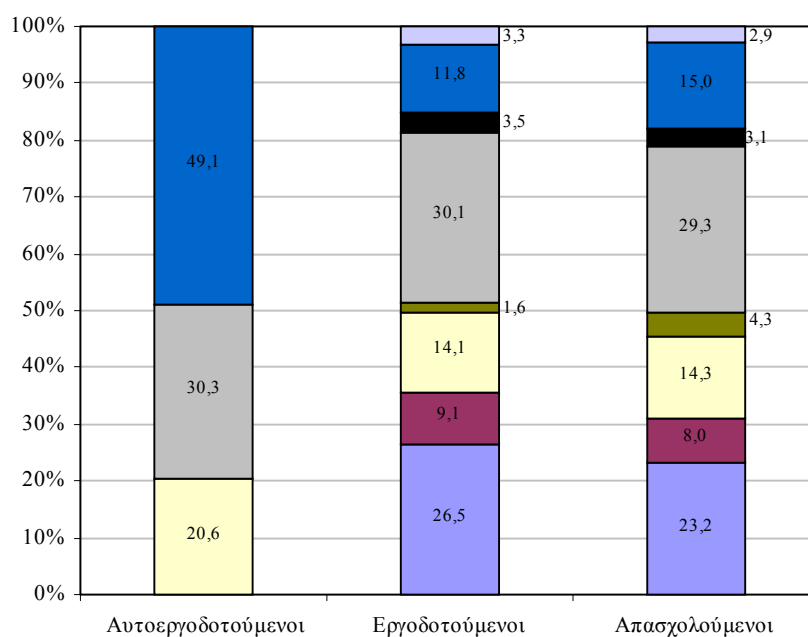
Τα αναλυτικά στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για να εξαχθούν τα ποσοστά αυτά περιέχονται στους πίνακες 3.25 μέχρι 3.27 στο Παράρτημα 3.

Κατά επαγγελματική υπόσταση και περίοδο κατάρτισης

Η συμμετοχή των απασχολούμενων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και περίοδο κατάρτισης

για το 2000 απεικονίζεται στο Σχεδιάγραμμα 33. Πρέπει να σημειωθεί ότι στην περίπτωση αυτή **εξαιρούνται όσοι συμμετείχαν σε Συνέδρια, Ομάδες εργασίας και Σεμινάρια.**

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 33
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ
ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΚΑΙ
ΠΕΡΙΟΔΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ, 2000

- Δεν καθορίστηκε η περίοδος
- 2 έτη ή περισσότερο
- 1 έτος αλλά λιγότερο από 2 έτη
- 6 μήνες αλλά λιγότερο από 1 έτος
- 3 μήνες αλλά λιγότερο από 6 μήνες
- 1 μήνα αλλά λιγότερο από 3 μήνες
- 1 εβδομάδα αλλά λιγότερο από 1 μήνα
- Λιγότερο από 1 εβδομάδα

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Το Σχεδιάγραμμα 33 δείχνει παραστατικά ότι οι **περισσότεροι απασχολούμενοι** που έτυχαν κατάρτισης παρακολούθησαν προγράμματα τα οποία είχαν **περίοδο εφαρμογής 6 μήνες αλλά λιγότερο από 1 έτος** (29,3%) και ένας άλλος σημαντικός αριθμός παρακολούθησε προγράμματα περιόδου εφαρμογής λιγότερο από 1 εβδομάδα (23,2%).

Η περίοδος εφαρμογής των προγραμμάτων κατάρτισης που παρακολούθησε η **πλειοψηφία των αυτοεργοδοτούμενων** με **49,1%** ήταν **2 έτη ή περισσότερο**. Επίσης, το **30,3%** των αυτοεργοδοτούμενων που έτυχε κατάρτισης παρακολούθησε προγράμματα περιόδου εφαρμογής **6 μηνών αλλά λιγότερο από 1 έτος** και το **20,6%** προγράμματα περιόδου εφαρμογής **1 μηνός αλλά λιγότερο από 3 μήνες**.

Σε αντίθεση, η περίοδος εφαρμογής των προγραμμάτων κατάρτισης που παρακολούθησε η **πλειοψηφία των εργοδοτούμενων** με **30,1%** κυμαινόταν από **6 μήνες μέχρι 1 έτος**. Σημαντικό ποσοστό εργοδοτούμενων που έτυχε κατάρτισης, το οποίο ανέρχεται στο **26,5%**, παρακολούθησε προγράμματα περιόδου εφαρμογής **λιγότερο από 1 εβδομάδα**.

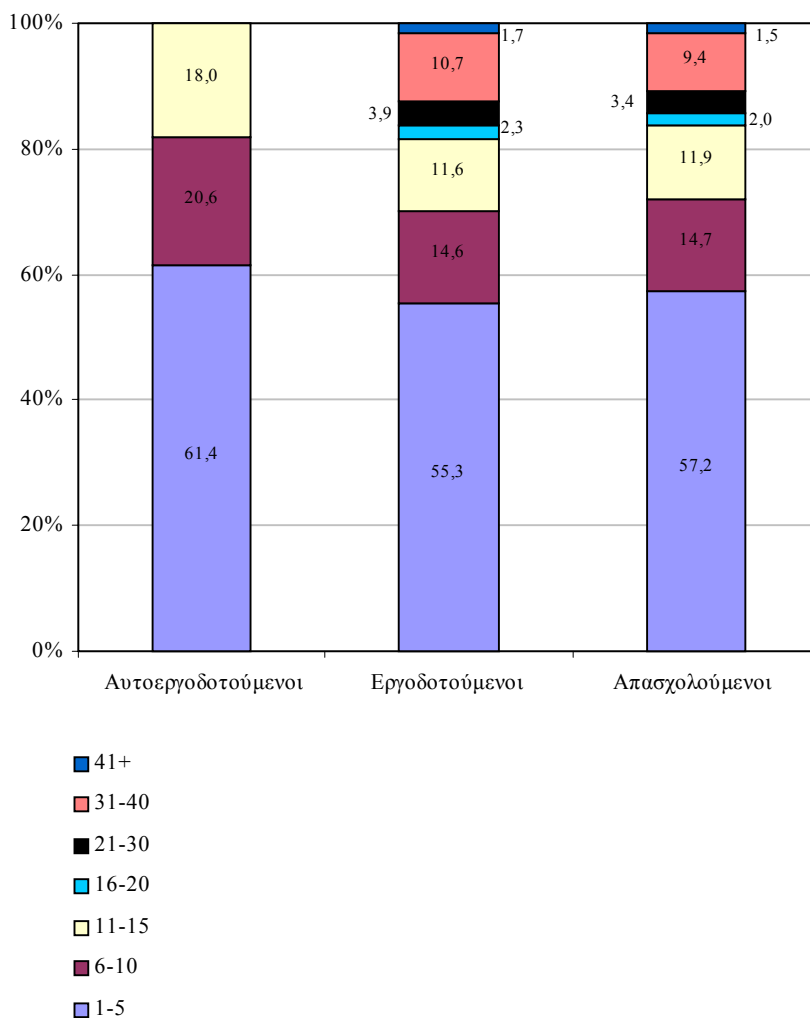
Το γενικό συμπέρασμα το οποίο εξάγεται από τη σύγκριση της διάρκειας των προγραμμάτων κατάρτισης που επέλεξαν να παρακολουθήσουν οι αυτοεργοδοτούμενοι με εκείνη που επέλεξαν οι εργοδοτούμενοι, είναι ότι **οι αυτοεργοδοτούμενοι φαίνεται να προτιμούν προγράμματα μεγαλύτερης περιόδου εφαρμογής**.

Όλα τα στοιχεία σε σχέση με το πιο πάνω σχεδιάγραμμα υπάρχουν στους πίνακες 3.28 μέχρι 3.30 του Παραρτήματος 3.

Κατά επαγγελματική υπόσταση και αριθμό ωρών κατάρτισης την εβδομάδα

Το Σχεδιάγραμμα 34 παρουσιάζει παραστατικά τη συμμετοχή των απασχολούμενων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και αριθμό ωρών κατάρτισης την εβδομάδα το 2000. Σημειώνεται ότι και σε αυτή την περίπτωση **οι απασχολούμενοι οι οποίοι συμμετείχαν σε Συνέδρια, Ομάδες εργασίας και Σεμινάρια εξαιρούνται**.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 34
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ
ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΚΑΙ
ΑΡΙΘΜΟ ΩΡΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΝ
ΕΒΔΟΜΑΔΑ, 2000

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

Από την εξέταση των στοιχείων του Σχεδιαγράμματος 34, φαίνεται ότι η πλειοψηφία των απασχολούμενων (57,2%) που συμμετείχε σε

κατάρτιση διάθετε από **1-5 ώρες την εβδομάδα** για το σκοπό αυτό. Οι υπόλοιπες κατηγορίες των ωρών κατάρτισης την εβδομάδα συγκέντρωναν πολύ μικρότερα ποσοστά απασχολουμένων.

Η πλειοψηφία των αυτοεργοδοτούμενων που έτυχε κατάρτισης, με **61,4%**, παρακολουθούσε προγράμματα κατάρτισης από **1-5 ώρες την εβδομάδα**. Επίσης, το **20,6%** και το **18,0%** των αυτοεργοδοτούμενων που έτυχαν κατάρτισης διάθεταν από **6-10 ώρες** και **11-15 ώρες την εβδομάδα** αντίστοιχα.

Παρόμοια εικόνα σκιαγραφείται και από τα στοιχεία των **εργοδοτούμενων** με την **πλειοψηφία** αυτών που έτυχαν κατάρτισης, **55,3%**, να παρακολουθεί προγράμματα κατάρτισης από **1-5 ώρες την εβδομάδα**. Πρόσθετα, σημαντικά ποσοστά εργοδοτούμενων, από αυτούς που παρακολουθούσαν προγράμματα κατάρτισης, **14,6%**, **11,6%** και **10,7%** αφιέρωναν από **6-10 ώρες**, **11-15 ώρες** και **31-40 ώρες την εβδομάδα** αντίστοιχα.

Συγκρίνοντας τον αριθμό ωρών κατάρτισης την εβδομάδα μεταξύ των αυτοεργοδοτούμενων και των εργοδοτούμενων, προκύπτει ότι **όλοι οι αυτοεργοδοτούμενοι αφιέρωσαν μέχρι 15 ώρες την εβδομάδα** για σκοπούς κατάρτισης σε αντίθεση με τους **εργοδοτούμενους** όπου ένας **σημαντικός αριθμός** τους αφιέρωσε **πάνω από 16 ώρες την εβδομάδα** για κατάρτιση.

Τα αναλυτικά στοιχεία τα οποία αναφέρονται στο Σχεδιάγραμμα 34 περιέχονται στους πίνακες 3.31 μέχρι 3.33 στο Παράρτημα 3.

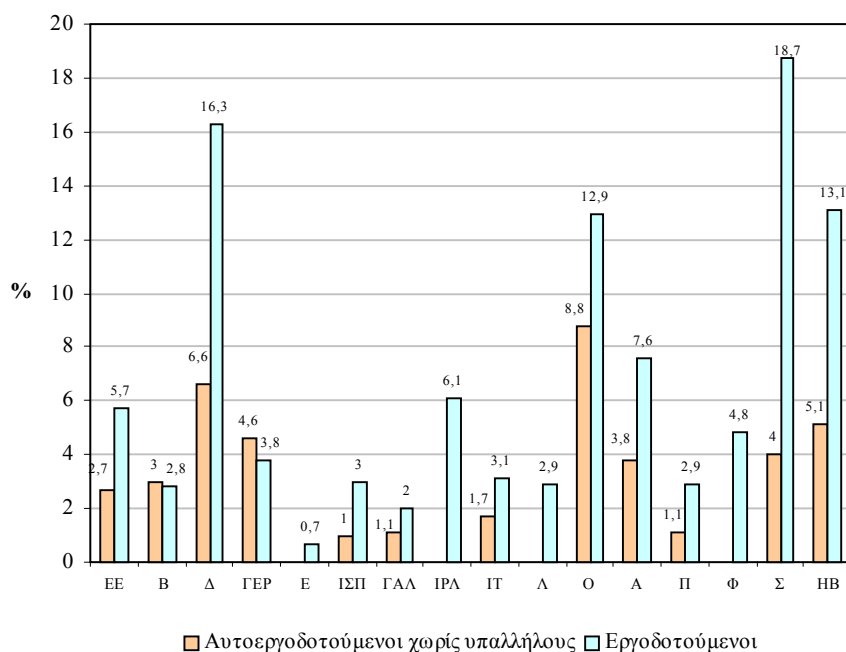
3.2. Η συμμετοχή των απασχολούμενων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε προγράμματα κατάρτισης

Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζεται η συμμετοχή των απασχολούμενων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε προγράμματα κατάρτισης. Τα στοιχεία αυτά εξετάζονται κατά χώρα, φύλο, ομάδα ηλικιών, μορφωτικό επίπεδο και επαγγελματική κατηγορία. Επισημαίνεται από την αρχή ότι τα στοιχεία τα οποία αναλύονται εδώ **αφορούν την κατάρτιση που έτυχαν οι αυτοεργοδοτούμενοι χωρίς υπαλλήλους και οι εργοδοτούμενοι ηλικίας 30 μέχρι 59 χρονών κατά τη διάρκεια των τελευταίων τεσσάρων εβδομάδων πριν τη συνέντευξη τους στην Έρευνα Εργατικού Δυναμικού του 1995.**

Κατά επαγγελματική υπόσταση και χώρα

Στο Σχεδιάγραμμα 35 φαίνεται η συμμετοχή των απασχολουμένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και χώρα το 1995.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 35
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΕ
ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΧΩΡΑ, 1995

Σημείωση: Τα στοιχεία συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων χωρίς υπαλλήλους για την Ελλάδα, Ιρλανδία, Λουξεμβούργο και Φιλανδία δεν είναι διαθέσιμα λόγω του μικρού δείγματος που λήφθηκε.

Πηγή: Key Data on Vocational Training in the European Union, European Commission, 1997

Από τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 35 διαπιστώνεται ότι **το συνολικό ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε προγράμματα κατάρτισης είναι περίπου 2 φορές μεγαλύτερο από το αντίστοιχο ποσοστό των**

αυτοεργοδοτούμενων χωρίς υπαλλήλους. Τα ποσοστά αυτά ανέρχονται σε **5,7%** για τους εργοδοτούμενους και **2,7%** για τους αυτοεργοδοτούμενους χωρίς υπαλλήλους.

Όσον αφορά την εξέταση των ποσοστών αυτών κατά χώρα η γενική εικόνα που επικρατεί είναι ότι **σχεδόν σε όλες τις χώρες-μέλη** της Ευρωπαϊκής Ένωσης το **ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης είναι μεγαλύτερο από εκείνο των αυτοεργοδοτούμενων χωρίς υπαλλήλους.**

Εξαιρέση αποτελούν το Βέλγιο και η Γερμανία όπου τα ποσοστά συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων χωρίς υπαλλήλους είναι μεγαλύτερα από τα αντίστοιχα ποσοστά των εργοδοτούμενων. Τα μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής αυτοεργοδοτούμενων χωρίς υπαλλήλους σε προγράμματα κατάρτισης έχει η Ολλανδία με 8,8% και η Δανία με 6,6%. Από την άλλη πλευρά, τα χαμηλότερα ποσοστά παρουσιάζονται στην Ισπανία με 1% και στη Γαλλία και Πορτογαλία με 1,1%.

Αξιοσημείωτη διαφορά προκύπτει στην περίπτωση της Σουηδίας στην οποία η συμμετοχή των εργοδοτούμενων φτάνει το 18,7% και είναι σχεδόν 5 φορές μεγαλύτερη από εκείνη των αυτοεργοδοτούμενων χωρίς υπαλλήλους που είναι μόλις 4%. Πρόσθετα, στην Ισπανία το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων είναι 3 φορές μεγαλύτερο από εκείνο των αυτοεργοδοτούμενων χωρίς υπαλλήλους, 3% και 1% αντίστοιχα.

Κατά επαγγελματική υπόσταση και φύλο

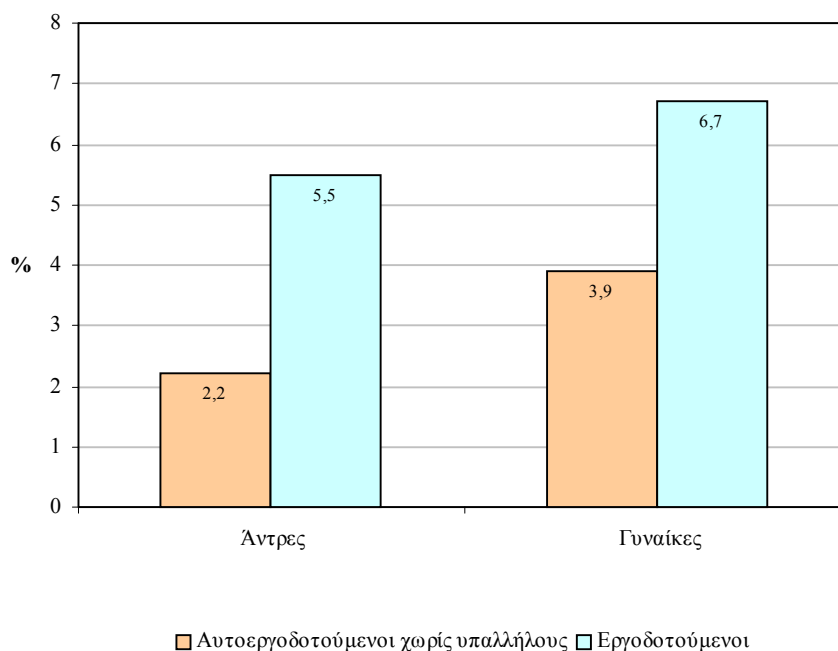
Το Σχεδιάγραμμα 36 απεικονίζει τη συμμετοχή των απασχολούμενων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και φύλο το 1995.

Από τα στοιχεία προκύπτει ότι **οι αυτοεργοδοτούμενοι χωρίς υπαλλήλους και των δύο φύλων συμμετέχουν σε μικρότερο βαθμό σε προγράμματα κατάρτισης από τους εργοδοτούμενους και των δύο φύλων.** Αυτό είναι ιδιαίτερα εμφανές στους αυτοεργοδοτούμενους άντρες χωρίς υπαλλήλους όπου το ποσοστό τους είναι 2,5 φορές μικρότερο από το αντίστοιχο των εργοδοτούμενων αντρών. Όσον αφορά τους αυτοεργοδοτούμενους

χωρίς υπαλλήλους 2,2% των αντρών και 3,9% των γυναικών συμμετέχουν σε προγράμματα κατάρτισης ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά συμμετοχής των εργοδοτούμενων είναι 5,5% και 6,7%.

Η τάση αυτή μπορεί να αποδοθεί εν μέρει στο γεγονός ότι οι περισσότερες γυναίκες στην Ευρωπαϊκή Ένωση απασχολούνται στους κλάδους της Υγείας και της Εκπαίδευσης (Πίνακας 6) όπου εκεί υπάρχουν μεγαλύτερες ανάγκες για συνεχή κατάρτιση από ότι σε άλλους κλάδους. Αξίζει επίσης να αναφερθεί ότι η ίδια εικόνα παρατηρείται και στην περίπτωση της Κύπρου με τις γυναίκες να έχουν ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης από τους άντρες.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 36
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΕ
ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΦΥΛΟ,
1995

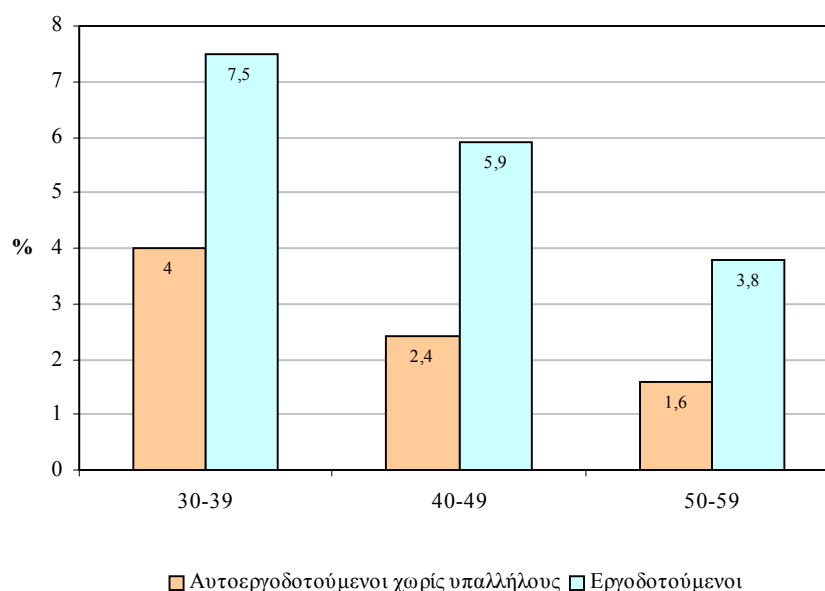

Πηγή: Key Data on Vocational Training in the European Union, European Commission, 1997

Κατά επαγγελματική υπόσταση και ομάδα ηλικιών

Το Σχεδιάγραμμα 37 δείχνει με παραστατικό τρόπο τη συμμετοχή των απασχολουμένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και ομάδα ηλικιών το 1995.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 37
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΕ
ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ
ΚΑΙ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ, 1995

Πηγή: Key Data on Vocational Training in the European Union, European Commission, 1997

Από την ανάλυση των στοιχείων φαίνεται ότι **σε όλες ανεξαιρέτα τις ομάδες ηλικιών το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων είναι σε ψηλότερα επίπεδα από εκείνο των αυτοεργοδοτούμενων χωρίς υπαλλήλους** με μεγάλη μάλιστα διαφορά. Ειδικότερα στις ομάδες ηλικιών 40-49 και 50-59 το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων είναι σχεδόν 2,5 φορές μεγαλύτερο από εκείνο των αυτοεργοδοτούμενων χωρίς υπαλλήλους.

Μια αρνητική σχέση η οποία προκύπτει αφορά την ηλικία των απασχολουμένων και το ποσοστό συμμετοχής τους σε προγράμματα κατάρτισης. Όσο μεγαλώνει η ηλικία και των δύο κατηγοριών απασχολουμένων τόσο περισσότερο μειώνεται το ποσοστό συμμετοχής τους σε προγράμματα κατάρτισης. Ενώ στην ομάδα ηλικιών 30-39 το ποσοστό συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων χωρίς υπαλλήλους ανέρχεται στο 4% στην ομάδα ηλικιών 40-49 μειώνεται στο 2,4% και στην ομάδα ηλικιών 50-59 πέφτει στο 1,6%. Τα ποσοστά συμμετοχής των εργοδοτούμενων για τις ομάδες ηλικιών 30-39, 40-49 και 50-59 είναι 7,5%, 5,9% και 3,8% αντίστοιχα.

Η τάση αυτή που παρουσιάζεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση φαίνεται να επικρατεί και στην Κύπρο. Εξετάζοντας τις ίδιες ομάδες ηλικιών (30-39, 40-49 και 50-59) στην Κύπρο και την Ευρωπαϊκή Ένωση διαπιστώνεται ότι και στις δύο περιπτώσεις το ποσοστό συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης τόσο των εργοδοτούμενων όσο και των αυτοεργοδοτούμενων μειώνεται παράλληλα με την αύξηση της ηλικίας των δύο κατηγοριών απασχολουμένων.

Κατά επαγγελματική υπόσταση και μορφωτικό επίπεδο

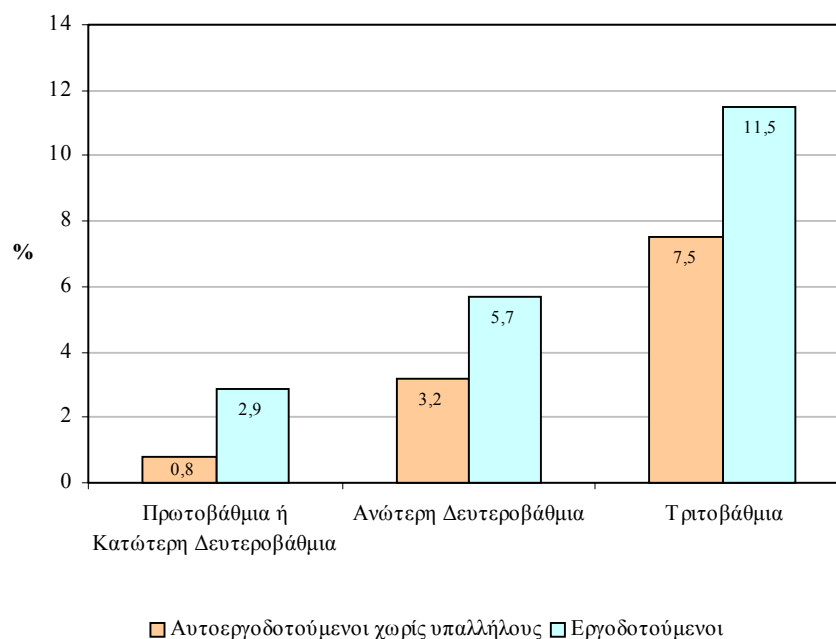
Το Σχεδιάγραμμα 38 στη συνέχεια παρουσιάζει τη συμμετοχή των απασχολουμένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική κατηγορία και μορφωτικό επίπεδο το 1995.

Από την εξέταση του Σχεδιαγράμματος 38 φαίνεται και πάλι ότι **οι εργοδοτούμενοι ανεξάρτητα από το επίπεδο μόρφωσης τους έχουν υψηλότερα ποσοστά συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης από τους αυτοεργοδοτούμενους χωρίς υπαλλήλους.** Η πιο αξιοπρόσεκτη διαφορά εντοπίζεται στο μορφωτικό επίπεδο της Πρωτοβάθμιας ή Κατώτερης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης όπου το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης ξεπερνά εκείνο των αυτοεργοδοτούμενων χωρίς υπαλλήλους κατά 3,5 περίπου φορές.

Η συμμετοχή και των δύο κατηγοριών απασχολουμένων σε προγράμματα κατάρτισης φαίνεται ότι σχετίζεται άμεσα με το

μορφωτικό τους επίπεδο. Συγκεκριμένα, όσο πιο μορφωμένοι είναι οι αυτοεργοδοτούμενοι χωρίς υπαλλήλους και οι εργοδοτούμενοι τόσο περισσότερο συμμετέχουν σε προγράμματα κατάρτισης, κάτι που παρατηρείται και στην περίπτωση της Κύπρου. Οι αυτοεργοδοτούμενοι χωρίς υπαλλήλους και οι εργοδοτούμενοι οι οποίοι αποφοίτησαν από την Πρωτοβάθμια ή Κατώτερη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση έχουν ποσοστά συμμετοχής που φτάνουν μόνο το 0,8% και 2,9% αντίστοιχα. Τα ποσοστά για την Ανώτερη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση είναι 3,2% για τους αυτοεργοδοτούμενους χωρίς υπαλλήλους και 5,7% για τους εργοδοτούμενους ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση ανέρχονται σε 7,5% και 11,5%.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 38
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΕ
ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΚΑΙ
ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ, 1995

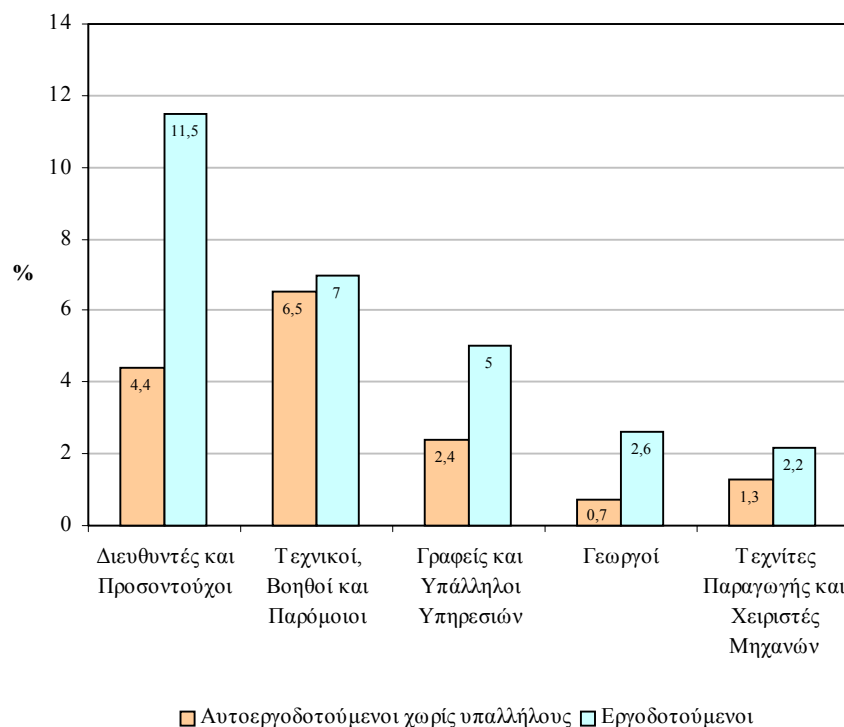

Πηγή: Key Data on Vocational Training in the European Union, European Commission, 1997

Κατά επαγγελματική υπόσταση και επαγγελματική κατηγορία

Τα στοιχεία που αφορούν τη συμμετοχή των απασχολουμένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε προγράμματα κατάρτισης το 1995 κατά επαγγελματική υπόσταση και επαγγελματική κατηγορία απεικονίζονται στο Σχεδιάγραμμα 39.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 39
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΕ
ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΚΑΙ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ, 1995

Σημείωση: Στα στοιχεία αυτά δεν συμπεριλαμβάνονται η Φιλανδία και η Σουηδία γιατί η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού τους το 1995 δεν κάλυψε πληροφορίες για τις επαγγελματικές κατηγορίες.

Πηγή: Key Data on Vocational Training in the European Union, European Commission, 1997

Όπως και στην περίπτωση της Κύπρου έτσι και στην Ευρωπαϊκή Ένωση **το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων υπερβαίνει σε όλες τις επαγγελματικές κατηγορίες το αντίστοιχο ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων χωρίς υπαλλήλους**. Ξεχωρίζει ιδιαίτερα η επαγγελματική κατηγορία των **Γεωργών** όπου το ποσοστό των εργοδοτούμενων στη συγκεκριμένη κατηγορία το οποίο συμμετέχει σε προγράμματα κατάρτισης **είναι 3,7 φορές μεγαλύτερο** από εκείνο των αυτοεργοδοτούμενων χωρίς υπαλλήλους. **Σημαντικές διαφορές** προκύπτουν επίσης στις επαγγελματικές κατηγορίες των **Διευθυντών και Προσωντούχων και Γραφείων και Υπαλλήλων Υπηρεσιών**.

Το υψηλότερο ποσοστό συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων χωρίς υπαλλήλους σε προγράμματα κατάρτισης παρουσιάζεται στην κατηγορία των Τεχνικών, Βοηθών και Παρομοίων με 6,5% και μετά ακολουθούν οι Διευθυντές και Προσωντούχοι με 4,4%. Αντίθετα, τα χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής τους σε προγράμματα κατάρτισης βρίσκονται στις κατηγορίες των Γεωργών με μόλις 0,7% και των Τεχνιτών Παραγωγής και Χειριστών Μηχανών με 1,3%.

Η ίδια περίπου εικόνα σχηματίζεται και στην περίπτωση των εργοδοτούμενων με αποτέλεσμα να εξάγεται το γενικό συμπέρασμα ότι **όσοι απασχολούνται σε επαγγέλματα τα οποία απαιτούν υψηλό επίπεδο μόρφωσης έχουν και μεγαλύτερα ποσοστά** συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης.

Ανακεφαλαιώνοντας, μπορεί να λεχθεί ότι από την εξέταση της συμμετοχής των απασχολούμενων της Κύπρου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση, φύλο, ομάδα ηλικιών, μορφωτικό επίπεδο και επαγγελματική κατηγορία διαπιστώνεται να επικρατεί η ίδια περίπου εικόνα. **Τα ποσοστά συμμετοχής των εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης**, σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις που αναλύθηκαν, **είναι μεγαλύτερα από τα αντίστοιχα ποσοστά των αυτοεργοδοτούμενων**. Παράγοντες όπως το κόστος κατάρτισης, ο μη ακριβής εντοπισμός των αναγκών κατάρτισης που αντιμετωπίζουν οι αυτοεργοδοτούμενοι και ο περιορισμένος χρόνος που διαθέτουν επιδρούν αρνητικά στη συμμετοχή τους σε δραστηριότητες κατάρτισης.

Οι περισσότεροι αυτοεργοδοτούμενοι παρουσιάζονται συνήθως απρόθυμοι να επενδύσουν σε κατάρτιση εκτός και αν υπάρχει άμεση ανάγκη για την επιχείρησή τους ή νομική υποχρέωση. Αυτό όμως μπορεί να οδηγήσει στην έλλειψη μιας μακροχρόνιας στρατηγικής για ανάπτυξη των γνώσεων και δεξιοτήτων τους με αποτέλεσμα να προκληθούν δυσμενείς επιπτώσεις στις επιχειρήσεις τους.

4. ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Η ανάπτυξη των γνώσεων και δεξιοτήτων όλου του ανθρώπινου δυναμικού και ιδίως των διευθυντών, οι οποίοι αποτελούν κέντρα λήψεως αποφάσεων, διαδραματίζει το δικό της σημαντικό ρόλο στην επιτυχία μιας επιχείρησης στη σημερινή εποχή που χαρακτηρίζεται από ένα γρήγορο ρυθμό τεχνολογικών και άλλων εξελίξεων. Η συνεχής κατάρτιση όλων ανεξάρτητα των απασχολουμένων στις διάφορες επιμέρους επαγγελματικές κατηγορίες αποτελεί τη βασική επιλογή που θα καταστήσει τις κυπριακές επιχειρήσεις ικανές να αντεπεξέλθουν στις αυξανόμενες προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας και της αναμενόμενης ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι αυτοεργοδοτούμενοι, οι οποίοι αποτελούν ένα σημαντικό μέρος του συνόλου των απασχολουμένων αφού ανάμεσα τους βρίσκεται και ένας μεγάλος αριθμός διευθυντών και ιδιοκτητών επιχειρήσεων, φαίνεται να αντιμετωπίζουν σημαντικές ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης. Στο κεφάλαιο αυτό, εξετάζονται και αναλύονται οι ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης των αυτοεργοδοτουμένων της Κύπρου κατά επαγγελματική κατηγορία. Σε **πρώτο στάδιο** γίνεται διαχωρισμός των κατηγοριών των εν λόγω αναγκών κατάρτισης και ανάπτυξης, ενώ σε **δεύτερο στάδιο** εντοπίζονται οι επαγγελματικές κατηγορίες των αυτοεργοδοτουμένων στις οποίες εκτιμάται ότι παρουσιάζονται σημαντικές ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης.

4.1. Κατηγορίες των αναγκών κατάρτισης και ανάπτυξης των αυτοεργοδοτουμένων

Οι ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης των αυτοεργοδοτουμένων χωρίζονται σε δύο βασικές κατηγορίες. Η **πρώτη κατηγορία** αφορά την αναβάθμιση τεχνικών γνώσεων και δεξιοτήτων που σχετίζονται άμεσα με την εξάσκηση του επαγγέλματος των αυτοεργοδοτουμένων, ενώ η **δεύτερη κατηγορία** αφορά την απόκτηση διευθυντικών και επιχειρηματικών γνώσεων και δεξιοτήτων, οι οποίες είναι απαραίτητες ιδιαίτερα για τους αυτοεργοδοτουμένους, στα πλαίσια της ανάγκης για συνεχή κατάρτιση που δημιουργούν οι έντονες ανταγωνιστικές συνθήκες και οι τεχνολογικές εξελίξεις.

4.1.1. Ανάγκες κατάρτισης για αναβάθμιση τεχνικών γνώσεων και δεξιοτήτων

Η κατάρτιση και ανάπτυξη των αυτοεργοδοτούμενων με σκοπό την **αναβάθμιση των τεχνικών γνώσεων και δεξιοτήτων τους κρίνεται απαραίτητη** γιατί αναμένεται ότι θα αυξήσει την αποτελεσματικότητά τους στην εκτέλεση της εργασίας τους και θα βελτιώσει την ποιότητα των προϊόντων και υπηρεσιών. Αυτό το είδος κατάρτισης θα βοηθήσει περαιτέρω στην αύξηση της παραγωγικότητας και κατά συνέπεια της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων των αυτοεργοδοτούμενων.

Οι ραγδαίες εξελίξεις που παρατηρούνται σήμερα στον τομέα της τεχνολογίας επηρεάζουν σε σημαντικό βαθμό ορισμένα επαγγέλματα αναφορικά με την τεχνική κατάρτιση που χρειάζεται να έχει ο κάθε αυτοεργοδοτούμενος στα εν λόγω επαγγέλματα για να μπορεί να εκτελεί την εργασία του γρηγορότερα και αποτελεσματικότερα. Η εισαγωγή και αξιοποίηση σύγχρονης τεχνολογίας σε διάφορα επαγγέλματα δημιουργεί ταυτόχρονα και ανάγκες για συνεχή τεχνική κατάρτιση και ανάπτυξη.

Οι ανάγκες για τεχνική κατάρτιση και ανάπτυξη ποικίλουν ανάλογα με το επάγγελμα που εξασκεί ο κάθε αυτοεργοδοτούμενος. Όλα τα επαγγέλματα έχουν **τα δικά τους χαρακτηριστικά και τις δικές τους ιδιαιτερότητες** και έτσι δημιουργούνται **διαφορετικές ανάγκες για τεχνική κατάρτιση** όχι μόνο ανάμεσα στις κύριες επαγγελματικές κατηγορίες και υποκατηγορίες αλλά ιδιαίτερα στα διάφορα επιμέρους επαγγέλματα και ειδικότητες.

Στον πίνακα 4.1 στο Παράρτημα 4 παρουσιάζονται, μεταξύ άλλων, αναλυτικά όλες οι επαγγελματικές κατηγορίες και υποκατηγορίες στις οποίες οι αυτοεργοδοτούμενοι έχουν ανάγκες για απόκτηση νέων και περαιτέρω βελτίωση των τεχνικών γνώσεων και δεξιοτήτων τους. Από τον πίνακα αυτό, προκύπτει ότι σημαντικός αριθμός αυτοεργοδοτούμενων βρίσκεται σε επαγγέλματα όπου εντοπίζονται σημαντικές ανάγκες τεχνικής κατάρτισης και ανάπτυξης.

Λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό των αυτοεργοδοτούμενων σε κάθε επάγγελμα, το είδος και το περιεχόμενο της εργασίας που απαιτείται στο συγκεκριμένο επάγγελμα καθώς και τις τεχνολογικές

εξειδίξεις σε διάφορους τομείς που επηρεάζουν σημαντικά ορισμένα επαγγέλματα, εντοπίζονται τα επαγγέλματα των αυτοεργοδοτούμενων τα οποία αντιμετωπίζουν τις σημαντικότερες ανάγκες τεχνικής κατάρτισης και ανάπτυξης. Αυτά είναι τα ακόλουθα:

- Τεχνίτες Παραγωγής και Παρόμοιοι
 - Κτίστες, Καλουπήδες, Σιδεροσυνδέτες, Ξυλουργοί
 - Υδραυλικοί, Ηλεκτρολόγοι
 - Ελαιοχρωματιστές
 - Συγκολλητές
 - Μηχανικοί οχημάτων
 - Μηχανικοί μηχανών, συσκευών και εξοπλισμού
 - Χρυσοχόοι, Αγγειοπλάστες, Τυπογράφοι
 - Παρασκευαστές τροφίμων και ποτών
 - Επιπλοποιοί
 - Ράπτες, Πλέκτες, Κόπτες

- Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές
 - Μάγειροι, Σερβιτόροι, Μπάρμεν
 - Υπάλληλοι παροχής προσωπικών υπηρεσιών
 - Πωλητές και Διαφημιστές εμπορευμάτων

- Γραφείς, Δακτυλογράφοι, Ταμίες και Παρόμοιοι
 - Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού (πελατών)

- Προσοντούχοι και Άλλοι Ειδικοί
 - Αρχιτέκτονες, Πολιτικοί Μηχανικοί
 - Ιατροί, Οδοντίατροι
 - Λογιστές
 - Νομικοί

- Γεωργοί, Κτηνοτρόφοι, Ψαράδες και Ειδικευμένοι Γεωργικοί Εργάτες
 - Γεωργοί και Ειδικοί Γεωργικοί Εργάτες
 - Κτηνοτρόφοι, Πτηνοτρόφοι
 - Γεωργοκτηνοτρόφοι

4.1.2. Ανάγκες κατάρτισης για απόκτηση διευθυντικών και επιχειρηματικών γνώσεων και δεξιοτήτων

Τα τελευταία χρόνια καταβάλλονται έντονες προσπάθειες για τον **εκσυγχρονισμό των κυπριακών επιχειρήσεων** και την **ανάπτυξη ενός σύγχρονου επιχειρηματικού πνεύματος**. Αυτές οι προσπάθειες όμως πρέπει απαραίτητα να συνοδεύονται και με την κατάλληλη κατάρτιση και ανάπτυξη των διευθυντικών στελεχών καθώς και των ιδιοκτητών επιχειρήσεων σε διευθυντικά και επιχειρηματικά θέματα.

Η **απόκτηση και αναβάθμιση διευθυντικών και επιχειρηματικών γνώσεων και δεξιοτήτων** από τους αυτοεργοδοτούμενους **θεωρείται επιβεβλημένη** από τη στιγμή που τα άτομα αυτά είναι υπεύθυνα για την παραγωγή και πώληση προϊόντων, την παροχή υπηρεσιών και την εν γένει λειτουργία και διεύθυνση μιας επιχείρησης. Ενέργειες όπως ο ακριβής εντοπισμός και η ικανοποίηση αυτών των αναγκών κατάρτισης γίνονται ακόμη πιο επιτακτικές αφού από αυτή την κατηγορία απασχολουμένων είναι δυνατό να προέλθουν οι μελλοντικοί διευθυντές μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων.

Πρόσθετα, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι ένας μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων αποτελείται από μόνο ένα άτομο (επιχειρήσεις ενός ατόμου) και κατά συνέπεια όλες οι ενέργειες και δραστηριότητες που χρειάζονται για τη λειτουργία και διεύθυνση μιας επιχείρησης πρέπει να γίνονται από το συγκεκριμένο άτομο που οφείλει να είναι άρτια καταρτισμένο και κατάλληλα ενημερωμένο προς το σκοπό αυτό.

Επομένως, **ανάγκες κατάρτισης για απόκτηση και αναβάθμιση των διευθυντικών και επιχειρηματικών γνώσεων και δεξιοτήτων έχει το σύνολο των αυτοεργοδοτούμενων, ήτοι 53.442 που περιέχονται στον πίνακα 4.1 στο Παράρτημα 4.**

Τα **βασικότερα θέματα** που σχετίζονται άμεσα με τη γενική διεύθυνση και λειτουργία μιας επιχείρησης και στα οποία αυτοεργοδοτούμενοι έχουν ανάγκες κατάρτισης είναι:

- Πληροφόρηση και Επικοινωνία
- Μάρκετινγκ / Πωλήσεις
- Μάνατζμεντ
- Διεύθυνση προσωπικού
- Οικονομική διαχείριση και Κοστολόγηση
- Τεχνολογία
- Ξένες γλώσσες
- Νομοθεσία
- Διαπραγματευτικές ικανότητες

Η γρήγορη και αποτελεσματική πληροφόρηση και επικοινωνία θεωρείται ως ένας από τους πιο σημαντικούς παράγοντες επιβίωσης και ανάπτυξης μιας επιχείρησης. Η δυνατότητα πρόσβασης σε πληροφορίες που αφορούν κυρίως την αγορά, εξασφάλιση πρώτων υλών, διάφορα προϊόντα και υπηρεσίες καθώς και εξελίξεις στην τεχνολογία ταξινομούνται στους τομείς ζωτικής σημασίας για μια επιχείρηση.

Το μάρκετινγκ/πωλήσεις, το μάνατζμεντ και η διεύθυνση προσωπικού αποτελούν εξίσου σημαντικούς τομείς στους οποίους αυτοεργοδοτούμενοι χρειάζονται κατάρτιση, πολύ περισσότερο όταν οι τομείς αυτοί αποτελούν ένα δυναμικό και συνεχώς μεταβαλλόμενο πλέγμα αξιών, αρχών, νοοτροπιών και αντιλήψεων.

Πρόσθετα, **η εκμάθηση ξένων γλωσσών** η οποία γίνεται πιο επιτακτική με την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας και την επικείμενη ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, **η γνώση της νομοθεσίας** πάνω σε διάφορα θέματα και ιδίως αυτά που αφορούν την εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου, **η σωστή οικονομική διαχείριση και κοστολόγηση** και **η περαιτέρω βελτίωση των διαπραγματευτικών ικανοτήτων** διαδραματίζουν το δικό τους σημαντικό ρόλο σε μια επιχείρηση.

Τονίζεται ότι οι ανάγκες κατάρτισης για απόκτηση διευθυντικών και επιχειρηματικών γνώσεων και δεξιοτήτων δεν εξαντλούνται στον

απόλυτο βαθμό με την παράθεση των συγκεκριμένων αναγκών κατάρτισης. Επίσης, **τα περιθώρια βελτίωσης που υπάρχουν είναι μεγάλα τόσο για τους αυτοεργοδοτούμενους που πιστεύεται ότι έχουν ικανοποιητικές γνώσεις πάνω στα θέματα αυτά όσο για εκείνους που έχουν ανεπαρκείς γνώσεις.**

4.2. Επαγγελματικές κατηγορίες των αυτοεργοδοτούμενων με σημαντικές ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης

Με βάση την πιο πάνω ανάλυση εξάγεται το συμπέρασμα ότι **οι ευρείες επαγγελματικές κατηγορίες οι οποίες αντιμετωπίζουν σημαντικές ανάγκες κατάρτισης για απόκτηση και περαιτέρω βελτίωση τόσο τεχνικών όσο και διευθυντικών και επιχειρηματικών γνώσεων και δεξιοτήτων είναι οι ακόλουθες:**

- Διευθυντές
- Προσοντούχοι και Άλλοι Ειδικοί
- Τεχνικοί, Βοηθοί, Ειδικοί Γραφείς και Παρόμοιοι
- Γραφείς, Δακτυλογράφοι, Ταμίες και Παρόμοιοι
- Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές
- Γεωργοί, Κτηνοτρόφοι, Ψαράδες και Ειδικευμένοι Γεωργικοί Εργάτες
- Τεχνίτες Παραγωγής και Παρόμοιοι
- Χειριστές Μηχανών και Εργαλείων και Συναρμολογητές (εκτός των Οδηγών, Μηχανοδηγών, Υπαξιωματικών και Ναυτών Πλοίων)

Ο πίνακας 4.1 στο Παράρτημα 4 παρουσιάζει αναλυτικά όλες τις πιο πάνω επαγγελματικές κατηγορίες και τις υποκατηγορίες τους μαζί με τον αριθμό και το φύλο των αυτοεργοδοτούμενων για το 2000.

Η κατάρτιση των αυτοεργοδοτούμενων που ανήκουν σε αυτές τις επαγγελματικές κατηγορίες πρέπει να στοχεύει από τη μια στην απόκτηση και αναβάθμιση των απαραίτητων γνώσεων και δεξιοτήτων για την αποτελεσματική εκτέλεση της εργασίας τους και από την άλλη στην απόκτηση εκείνων των γνώσεων που θα συμβάλουν στην επιβίωση και ανάπτυξη της επιχείρησής τους.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η επαγγελματική κατηγορία **“Πλανόδιοι, Καθαριστές, Φύλακες, Κλητήρες, Εργάτες και Παρόμοιοι”** όπως και η υποκατηγορία **“Οδηγοί, Μηχανοδηγοί, Υπαξιωματικοί και Ναύτες Πλοίων”** δεν συμπεριλήφθηκαν στις πιο πάνω κατηγορίες γιατί οι αυτοεργοδοτούμενοι αυτών των επαγγελμάτων **δεν φαίνεται να έχουν σημαντικές ανάγκες κατάρτισης λόγω του είδους του επαγγέλματος που ασκούν.**

Με τις σημαντικές αλλά και μεταβαλλόμενες ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης τόσο σε τεχνικά όσο και σε διευθυντικά και επιχειρηματικά θέματα που αντιμετωπίζουν οι αυτοεργοδοτούμενοι των επαγγελματικών κατηγοριών που εντοπίστηκαν, με την επικείμενη ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και με τα προβλήματα ανταγωνιστικότητας της Κυπριακής οικονομίας, προοιωνίζονται ανάγκες κατάρτισης πάνω σε συνεχή βάση.

5. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑνΑΔ

Στο κεφάλαιο 5, περιγράφεται σε πρώτο στάδιο το σύστημα κατάρτισης της ΑνΑΔ και στη συνέχεια εξετάζονται τόσο οι δυνατότητες που παρέχονται για αξιοποίηση του εν λόγω συστήματος από τους αυτοεργοδοτούμενους όσο και η χρησιμότητα που θα έχει μια ενδεχόμενη ένταξη της εν λόγω κατηγορίας απασχολουμένων στις αρμοδιότητες της ΑνΑΔ και στο σύστημα κατάρτισης της.

5.1. Το σύστημα κατάρτισης της ΑνΑΔ

Η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού εγκαθίδρυσε σταδιακά ένα **ολοκληρωμένο και ευέλικτο σύστημα κατάρτισης και ανάπτυξης** του ανθρώπινου δυναμικού με σκοπό τη δημιουργία των προϋποθέσεων για προγραμματισμένη και συστηματική κατάρτιση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου, σε όλα τα επίπεδα και σε όλους τους τομείς, για την ικανοποίηση των αναγκών της οικονομίας μέσα στα πλαίσια της κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής του κράτους.

Τα **κύρια συστατικά στοιχεία** του συστήματος αυτού είναι:

- Ο εντοπισμός και η διαπίστωση των αναγκών κατάρτισης
- Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή των κατάλληλων δραστηριοτήτων κατάρτισης
- Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων από την εφαρμογή δραστηριοτήτων κατάρτισης

Για σκοπούς καθοδήγησης των ιδρυμάτων και οργανισμών κατάρτισης για την εφαρμογή προγραμμάτων κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, που να ανταποκρίνονται στις συγκεκριμένες ανάγκες της οικονομίας, η ΑνΑΔ ετοιμάζει και κοινοποιεί κάθε χρόνο, ένα **Θεματολόγιο Προτεραιοτήτων**, που αφορά τα Πολυεπιχειρησιακά προγράμματα. Με βάση το Θεματολόγιο αυτό υποβάλλονται ανά εξάμηνο από τα ιδρύματα και οργανισμούς κατάρτισης, στην ΑνΑΔ, προγράμματα κατάρτισης για έγκριση και επιχορήγηση με βάση την πολιτική χορηγιών που εφαρμόζει η ΑνΑΔ.

Πρόσθετα με την έγκριση και προώθηση της εφαρμογής προγραμμάτων κατάρτισης, η ΑνΑΔ έχει θέσει σε εφαρμογή δύο **Σχέδια Συμβουλευτικών Υπηρεσιών** με στόχο την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις. Το ένα αφορά τις επιχειρήσεις με απασχόληση 20 άτομα και άνω και το άλλο αφορά τις Μικροεπιχειρήσεις με απασχόληση 5-19 άτομα. Επίσης, λειτουργεί και το **Σχέδιο Ενίσχυσης της Υποδομής Κατάρτισης** το οποίο αποσκοπεί στην αναβάθμιση της υποδομής κατάρτισης τόσο των ιδρυμάτων/οργανισμών κατάρτισης όσο και των επιχειρήσεων.

Περισσότερες αναλυτικές πληροφορίες για τις διάφορες κατηγορίες των προγραμμάτων κατάρτισης όπως και για τα Σχέδια της ΑνΑΔ δίνονται στο Παράρτημα 5.

5.1.1. Το φάσμα των προγραμμάτων κατάρτισης

Για σκοπούς καλύτερης επικοινωνίας και εναρμόνισης με τα δεδομένα που επικρατούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η ΑνΑΔ έχει ταξινομήσει τα προγράμματα κατάρτισης σε δύο κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία αφορά τα προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης και η δεύτερη κατηγορία αφορά τα προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης.

Με τον όρο **Αρχική Κατάρτιση** εννοούμε την κατάρτιση που στοχεύει στην παροχή εξυπαρχής γνώσεων και δεξιοτήτων που θα καταστήσουν το άτομο ικανό να εργοδοτηθεί σε συγκεκριμένο επάγγελμα, ενώ με τον όρο **Συνεχιζόμενη Κατάρτιση** αναφερόμαστε στην κατάρτιση η οποία στοχεύει στην παροχή πρόσθετων γνώσεων και δεξιοτήτων οι οποίες να καθιστούν το άτομο ικανό να ανταποκρίνεται στις εκάστοτε απαιτήσεις του επαγγέλματος του.

Τα προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης και Συνεχιζόμενης Κατάρτισης ταξινομούνται σε δύο άλλες ομάδες προγραμμάτων, τα **Μονοεπιχειρησιακά** προγράμματα και τα **Πολυεπιχειρησιακά** προγράμματα.

Τα **Μονοεπιχειρησιακά** προγράμματα στοχεύουν στην ικανοποίηση αναγκών κατάρτισης μιας συγκεκριμένης επιχείρησης. Την ευθύνη για την εφαρμογή των προγραμμάτων αυτών έχει η επιχείρηση και μπορούν να εφαρμοστούν εντός ή εκτός της επιχείρησης. Επίσης,

είναι δυνατό να εφαρμοστούν εντός ή εκτός Κύπρου και με εκπαιδευτή από την επιχείρηση ή από εξωτερικό εκπαιδευτή.

Τα **Πολυεπιχειρησιακά** προγράμματα στοχεύουν στην ικανοποίηση των αναγκών κατάρτισης περισσότερων της μιας επιχειρήσεων και αφορούν όλα τα επίπεδα του απασχολούμενου εργατικού δυναμικού. Μπορούν να έχουν διατομεακό χαρακτήρα ή να επικεντρώνονται σε ένα κλάδο ή τομέα της οικονομίας. Την ευθύνη για την εφαρμογή των πολυεπιχειρησιακών προγραμμάτων έχει ίδρυμα ή οργανισμός κατάρτισης και οι εκπαιδευτές δυνατό να προέρχονται από το ίδιο το ίδρυμα ή οργανισμό ή εκτός αυτού από την Κύπρο ή από το εξωτερικό.

Στον Πίνακα 7 παρουσιάζονται οι διάφορες επιμέρους κατηγορίες προγραμμάτων τόσο των Προγραμμάτων Αρχικής Κατάρτισης όσο και των Προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Κατάρτισης.

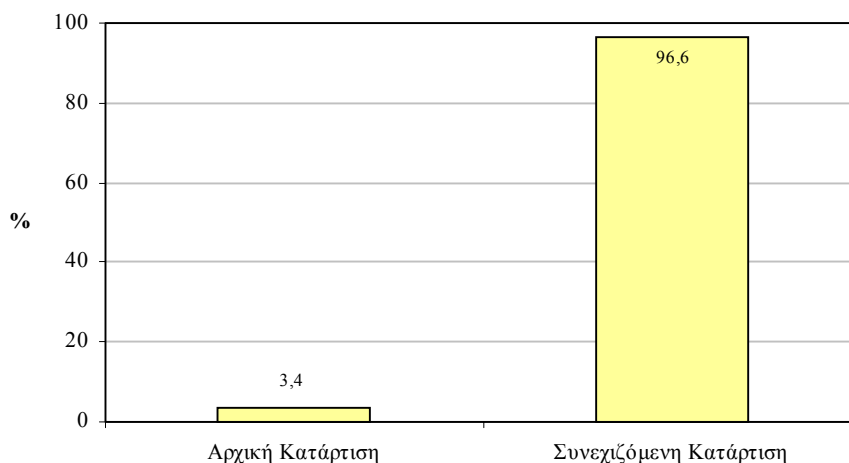
ΠΙΝΑΚΑΣ 7
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

A	ΑΡΧΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
1	Μονοεπιχειρησιακά
2	Πολυεπιχειρησιακά
	• Ταχύρυθμα
	• Σύστημα Μαθητείας
	• Πρακτική κατάρτιση μαθητών
	• Πρακτική κατάρτιση φοιτητών ΑΞΙΚ
	• Πρακτική κατάρτιση φοιτητών ΑΤΙ
B	ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
1	Μονοεπιχειρησιακά
	• Συνήθη
	• Στελέχωση επιχειρήσεων
	• Εποπτών
	• Στο εξωτερικό
2	Πολυεπιχειρησιακά
	• Συνήθη
	• Ζωτικής σημασίας
	• ΜΙΜ
	• Στο εξωτερικό

Προγράμματα κατάρτισης κατά κατηγορία κατάρτισης

Το **2000** ολοκληρώθηκαν συνολικά σε όλη την Κύπρο **2.453 προγράμματα κατάρτισης** τα οποία είχαν εγκριθεί από την ΑνΑΔ. Η ποσοστιαία κατανομή των προγραμμάτων αυτών κατά κύρια δραστηριότητα κατάρτισης παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 40.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 40
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ, 2000**

Πηγή: Πανόραμα Προσφοράς των Προγραμμάτων της ΑνΑΔ κατά το 2000

Από τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 40 διαπιστώνεται η συντριπτική αριθμητική υπεροχή των προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Κατάρτισης σε σχέση με τον αριθμό των προγραμμάτων Αρχικής Κατάρτισης. Συγκεκριμένα, τα **2.370** προγράμματα κατάρτισης ή ποσοστό **96,6%** αφορούσαν **Συνεχιζόμενη Κατάρτιση** και τα υπόλοιπα **83** ή ποσοστό **3,4%** ήταν προγράμματα **Αρχικής Κατάρτισης**.

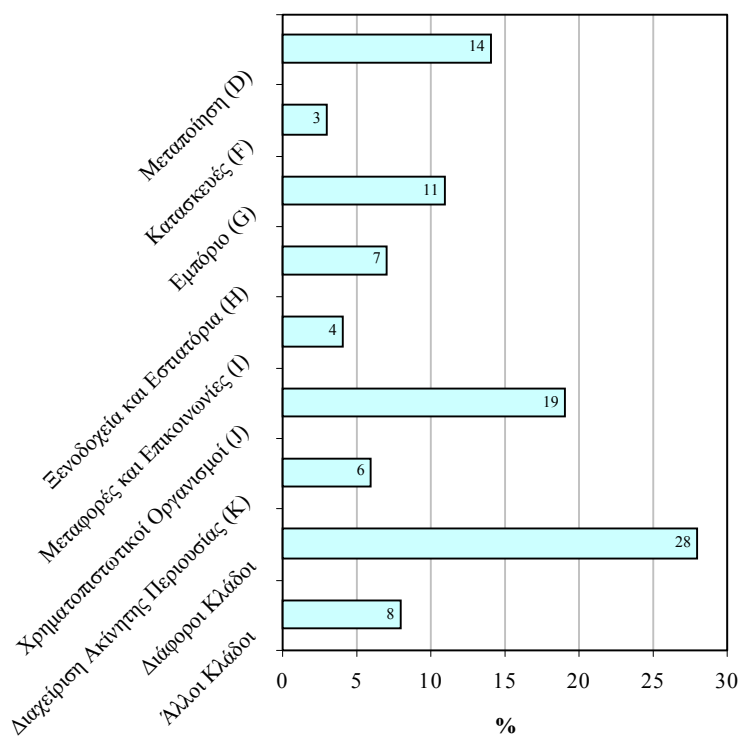
Από τα 2.370 προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης τα **1.664** ή **70%** ήταν **Μονοεπιχειρησιακά** σε αντίθεση με τα **706** ή **30%** που ήταν **Πολυεπιχειρησιακά**.

Αναλυτικά στοιχεία και πληροφορίες αναφορικά με τον αριθμό των προγραμμάτων κατάρτισης που υλοποιήθηκαν το 2000 για κάθε κατηγορία κατάρτισης και την ποσοστιαία κατανομή τους περιέχονται στον πίνακα 6.1 στο Παράρτημα 6.

Προγράμματα κατάρτισης κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Το Σχεδιάγραμμα 41 δείχνει παραστατικά την ποσοστιαία κατανομή των προγραμμάτων κατάρτισης κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας το 2000 ενώ περισσότερες λεπτομέρειες και αναλυτικά στοιχεία βρίσκονται στον πίνακα 6.2 στο Παράρτημα 6.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 41
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ, 2000**

Πηγή: Πανόραμα Προσφοράς των Προγραμμάτων της ΑνΑΔ κατά το 2000

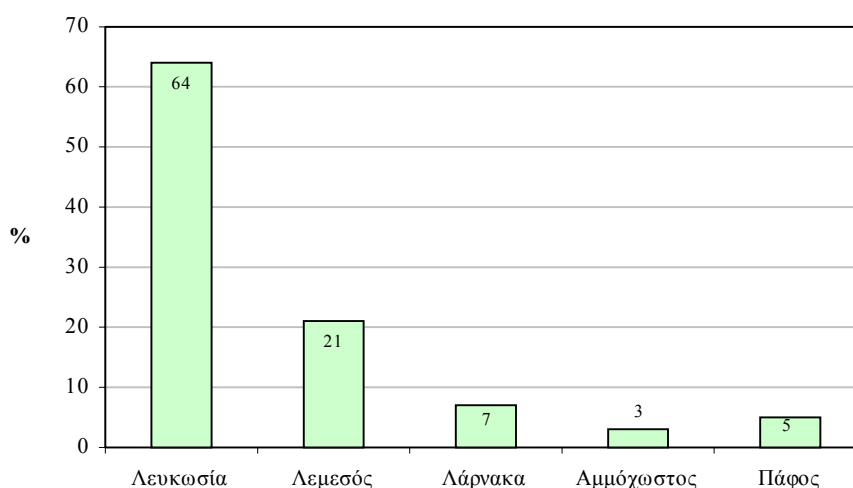
Σημειώνεται ότι το **28%** των προγραμμάτων κατάρτισης που υλοποιήθηκαν κατά το 2000 αφορούσαν προγράμματα τα οποία αποτείονταν σε εργοδοτούμενους επιχειρήσεων οι οποίες προέρχονταν από **διάφορους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας**. Κατά συνέπεια, ήταν δύσκολο να γίνει αναλυτική ταξινόμηση κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.

Από την εξέταση του Σχεδιαγράμματος 41 προκύπτει ότι το **μεγαλύτερο ποσοστό (19%)** προγραμμάτων κατάρτισης που υλοποιήθηκαν κατά το 2000 αφορούσε τον κλάδο των **Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών**. Στη συνέχεια ακολουθούν οι κλάδοι της Μεταποίησης με 14% και του Εμπορίου με 11%.

Προγράμματα κατάρτισης κατά επαρχία

Στο Σχεδιάγραμμα 42 παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή των προγραμμάτων κατάρτισης που εφαρμόστηκαν το 2000 κατά επαρχία.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 42
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ, 2000

Πηγή: Πανόραμα Προσφοράς των Προγραμμάτων της ΑνΑΔ κατά το 2000

Από τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 42 φαίνεται ότι το **64%** των προγραμμάτων κατάρτισης **κατά το 2000** εφαρμόστηκαν στη **Λευκωσία** και το **21%** στη **Λεμεσό**. Ακολουθεί η Λάρνακα με 7%, η Πάφος με 5% και η Αμμόχωστος με 3%.

Αναλυτικά στοιχεία σε σχέση με τον αριθμό των προγραμμάτων κατάρτισης κατά επαρχία για το 2000 παρουσιάζονται στον πίνακα 6.3 στο Παράρτημα 6.

5.1.2. Συμμετοχές εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης

Στο μέρος αυτό γίνεται εξέταση των **συμμετοχών των εργοδοτούμενων** κατά το **2000** στις διάφορες δραστηριότητες κατάρτισης οι οποίες ήταν **επιχορηγημένες από την ΑνΑΔ**.

Διευκρινίζεται ότι στον όρο “Συμμετοχή των εργοδοτούμενων σε δραστηριότητες κατάρτισης” περιλαμβάνονται και οι συμμετοχές ατόμων σε προγράμματα κατάρτισης πέραν της μιας φοράς. Επομένως, τα αριθμητικά στοιχεία αφορούν συμμετοχές και όχι αριθμό ατόμων.

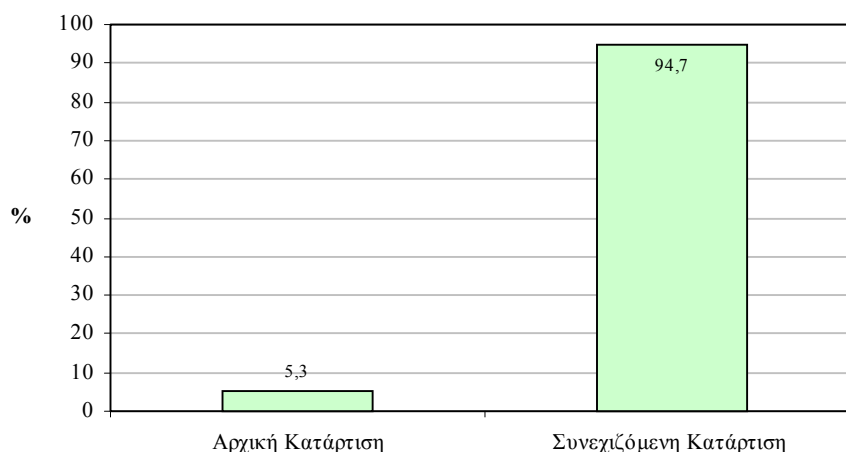
Συμμετοχές σε προγράμματα κατάρτισης κατά κατηγορία κατάρτισης

Ο **αριθμός των συμμετοχών των εργοδοτούμενων** στα διάφορα προγράμματα κατάρτισης το **2000** ανήλθε στις **24.498**. Ο μεγαλύτερος αριθμός συμμετοχών αφορούσε προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης. Συγκεκριμένα, το 2000 υπήρξαν 23.192 συμμετοχές σε προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης και 1.306 συμμετοχές σε προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης.

Στον πίνακα 7.1 στο Παράρτημα 7 υπάρχουν αναλυτικά στοιχεία αναφορικά με τη συμμετοχή των εργοδοτούμενων στα διάφορα προγράμματα κατάρτισης κατά κατηγορία κατάρτισης το 2000.

Στο Σχεδιάγραμμα 43 παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή των συμμετοχών των εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης το 2000 κατά κύρια κατηγορία κατάρτισης.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 43
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ, 2000

Πηγή: Πανόραμα Προσφοράς των Προγραμμάτων της ΑνΑΔ κατά το 2000

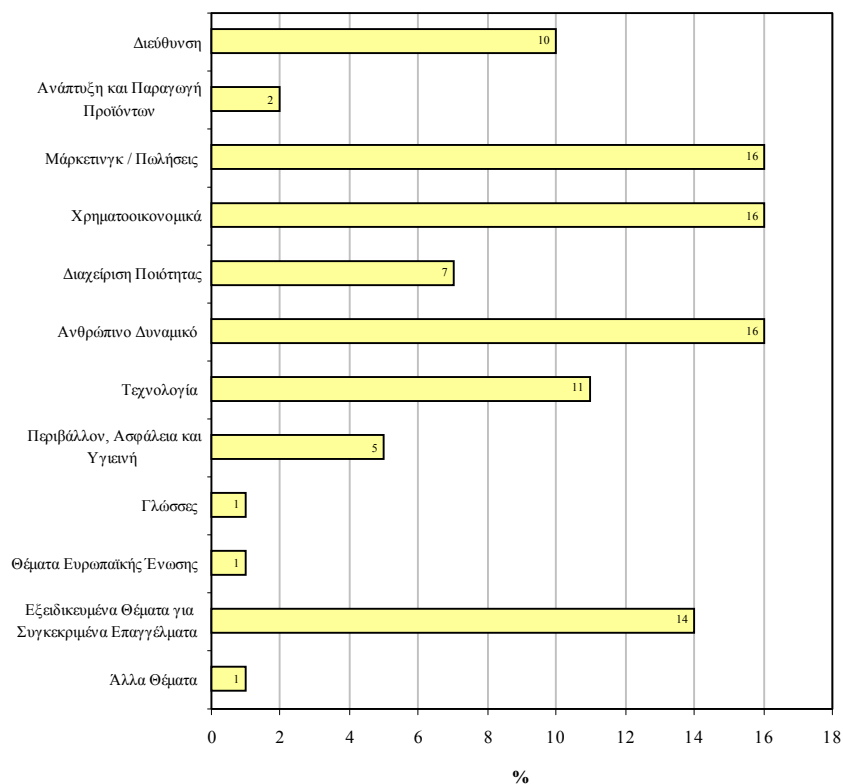
Σύμφωνα με τις πληροφορίες του Σχεδιαγράμματος 43, το **μεγαλύτερο ποσοστό** συμμετοχών εργοδοτούμενων που έτυχαν κατάρτισης το 2000 παρακολούθησαν προγράμματα **Συνεχιζόμενης Κατάρτισης**, **94,7%**, και μικρότερο ποσοστό, **5,3%**, προγράμματα **Αρχικής Κατάρτισης**.

Συμμετοχές εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης κατά θεματικό τομέα

Η ποσοστιαία κατανομή των συμμετοχών των εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης κατά θεματικό τομέα το 2000 απεικονίζεται παραστατικά στο Σχεδιάγραμμα 44.

Παρατηρώντας τις συμμετοχές κατά θεματικό τομέα, διαπιστώνεται ότι, τα **μεγαλύτερα ποσοστά** συμμετοχών το **2000** εντοπίστηκαν κατά σειρά στους **τομείς του Μάρκετινγκ/Πωλήσεων**, των **Χρηματοοικονομικών** και του **Ανθρώπινου Δυναμικού** με **16%** το κάθε ένα και των **Εξειδικευμένων Θεμάτων για συγκεκριμένα επαγγέλματα** με **14%**.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 44
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ
ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ, 2000**

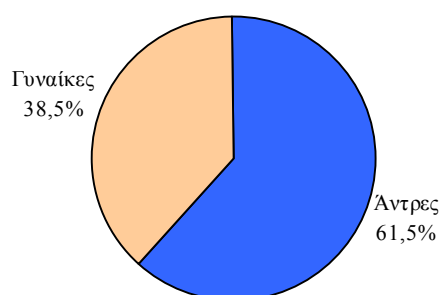
Πηγή: Πανόραμα Προσφοράς των Προγραμμάτων της ΑνΑΔ κατά το 2000

Στον πίνακα 7.2 του Παραρτήματος 7 περιέχονται αναλυτικά στοιχεία για τον αριθμό και την ποσοστιαία κατανομή των συμμετοχών των εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης κατά θεματικό τομέα το 2000.

Συμμετοχές σε προγράμματα κατάρτισης κατά φύλο

Το Σχεδιάγραμμα 45 σκιαγραφεί την εικόνα που παρουσιάστηκε αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των συμμετοχών των εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης το 2000 κατά φύλο.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 45
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ,
2000

Πηγή: Πανόραμα Προσφοράς των Προγραμμάτων της ΑνΑΔ κατά το 2000

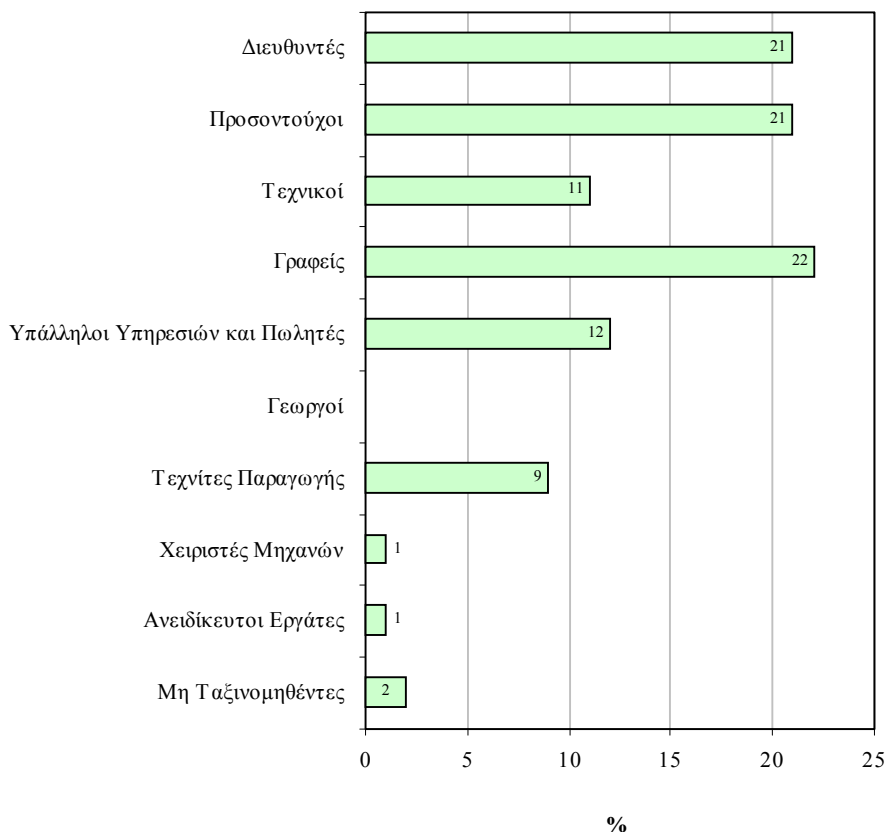
Σύμφωνα με τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 45 προκύπτει ότι **από τις 24.498 συμμετοχές εργοδοτούμενων** σε προγράμματα κατάρτισης το 2000, το **61,5%** ήταν **άντρες** και το υπόλοιπο **38,5%** **γυναίκες**.

Λεπτομέρειες σε σχέση με τα αριθμητικά στοιχεία των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης κατά φύλο το 2000 παρουσιάζονται στον πίνακα 7.3 στο Παράρτημα 7.

Συμμετοχές σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική κατηγορία

Στο Σχεδιάγραμμα 46, γίνεται παρουσίαση του ποσοστού των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2000 καταναμημένο κατά επαγγελματική κατηγορία, ενώ περισσότερες πληροφορίες και στοιχεία για το θέμα αυτό περιέχονται στον πίνακα 7.4 του Παραρτήματος 7.

**ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 46
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ, 2000**

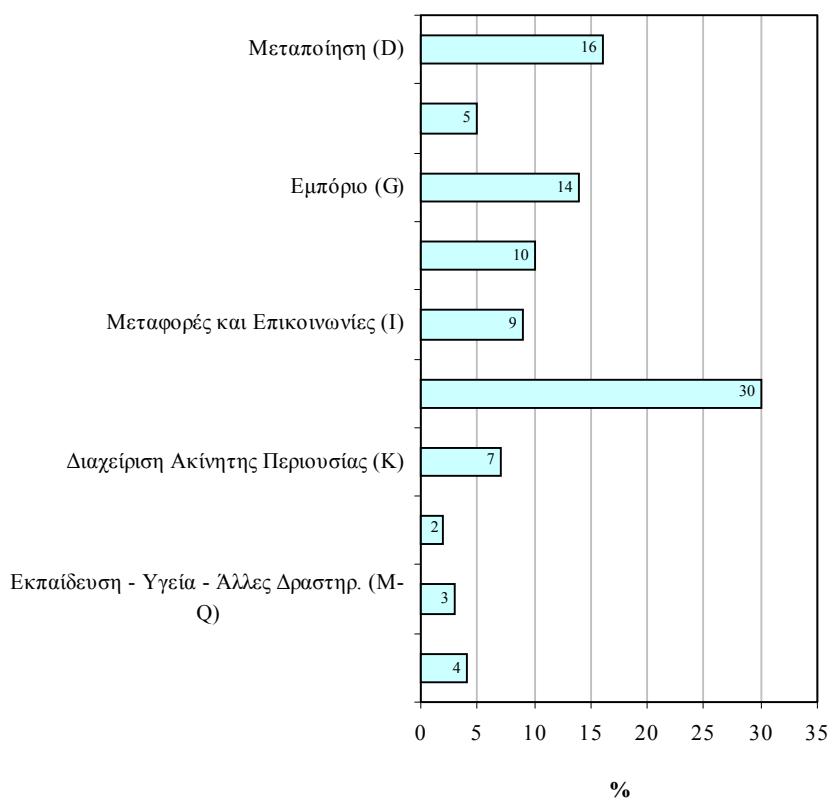
Πηγή: Πανόραμα Προσφοράς των Προγραμμάτων της ΑνΑΔ κατά το 2000

Από τις πληροφορίες του Σχεδιαγράμματος 46, προκύπτει ότι το **μεγαλύτερο ποσοστό** συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το **2000** προερχόταν από την επαγγελματική κατηγορία των **Γραφέων, Δακτυλογράφων και Ταμιών** με **22%**. Οι επαγγελματικές κατηγορίες με τα αμέσως μεγαλύτερα ποσοστά ήταν αυτές των Διευθυντών και των Προσωντούχων με 21% ενώ στις υπόλοιπες επαγγελματικές κατηγορίες παρουσιάστηκαν μικρότερα ποσοστά.

Συμμετοχές σε προγράμματα κατάρτισης κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Η ποσοστιαία κατανομή των συμμετοχών των εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης το 2000 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας απεικονίζεται στο Σχεδιάγραμμα 47.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 47
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ, 2000

Πηγή: Πανόραμα Προσφοράς των Προγραμμάτων της ΑνΑΔ κατά το 2000

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 47, το **μεγαλύτερο ποσοστό** συμμετοχών των εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης το **2000** εντοπίστηκε στον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας των

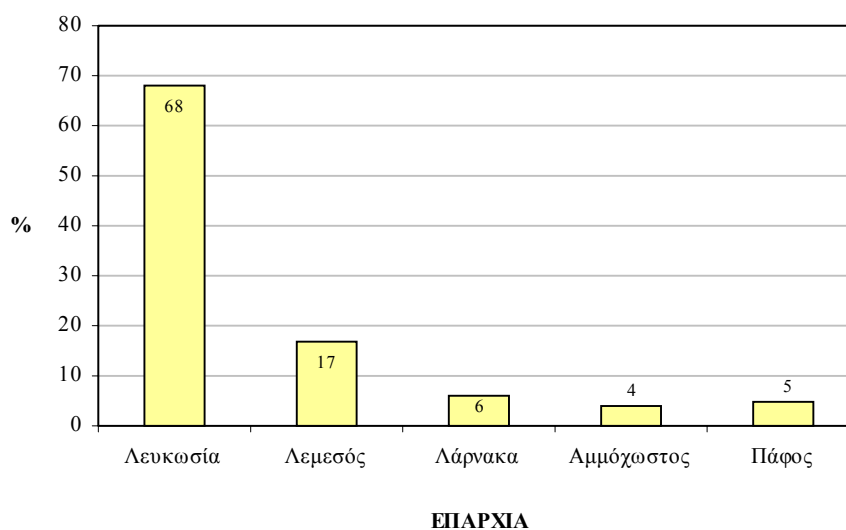
Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών με 30% και μετά ακολουθούν με διαφορά οι κλάδοι της **Μεταποίησης με 16%** και του **Εμπορίου με 14%**.

Αναλυτικά αριθμητικά στοιχεία για τις συμμετοχές των εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης το 2000 για όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας υπάρχουν στον πίνακα 7.5 στο Παράρτημα 7.

Συμμετοχές σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαρχία

Το Σχεδιάγραμμα 48 παρουσιάζει την ποσοστιαία κατανομή των συμμετοχών των εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης το 2000 κατά επαρχία.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 48
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΡΧΙΑ, 2000

Πηγή: Πανόραμα Προσφοράς των Προγραμμάτων της ΑνΑΔ κατά το 2000

Από την εξέταση του Σχεδιαγράμματος 48, φαίνεται ότι το **μεγαλύτερο ποσοστό** συμμετοχών είχε η επαρχία **Λευκωσίας** με

68% και ακολουθούσε η Λεμεσός με πολύ μικρότερο ποσοστό που ανερχόταν στο 17%. Τα ποσοστά συμμετοχών για τις υπόλοιπες επαρχίες ήταν 6% στη Λάρνακα, 5% στην Πάφο και 4% στην Αμμόχωστο.

Στον πίνακα 7.6 του Παραρτήματος 7 υπάρχουν αναλυτικά στοιχεία αναφορικά με τον αριθμό των συμμετοχών των εργοδοτούμενων στα διάφορα προγράμματα κατάρτισης κατά επαρχία για το 2000.

5.2. Δυνατότητα αξιοποίησης του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ

Το υποκεφάλαιο αυτό εξετάζει τη δυνατότητα αξιοποίησης του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ από τους αυτοεργοδοτούμενους αναφορικά με τη νομοθεσία της και το τέλος κατάρτισης, όπως επίσης και ενδεχόμενες επιφυλάξεις που δυνατό να εκφραστούν από μερίδα αυτοεργοδοτούμενων από μια ενδεχόμενη ένταξη τους στις αρμοδιότητες της ΑνΑΔ.

5.2.1. Νομοθεσία της ΑνΑΔ σε σχέση με τους αυτοεργοδοτούμενους

Οι αυτοεργοδοτούμενοι, σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΑνΑΔ, δεν περιλαμβάνονται στις ομάδες που καλύπτονται από τη σφαίρα αρμοδιοτήτων και το σύστημα κατάρτισης της. Με βάση τον περί Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Νόμο του 1999, οι αυτοεργοδοτούμενοι δεν καταβάλλουν τέλος κατάρτισης στο Ταμείο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και έτσι δεν δικαιούνται οποιαδήποτε χορηγήματα για δαπάνες τους αναφορικά με κατάρτιση.

Ο Νόμος του 1999 αναφέρει ότι **η καταβολή χορηγημάτων για σκοπούς κατάρτισης είναι συνδεδεμένη με την ύπαρξη εργασιακής σχέσης, ήτοι σχέσης εργοδότη και εργοδοτούμενου.** Αυτό προκύπτει τόσο από το γράμμα όσο και από το πνεύμα του Νόμου. Συγκεκριμένα, το άρθρο 5(ζ) αναφέρει χαρακτηριστικά ότι «η Αρχή έχει αρμοδιότητα και εξουσία να παρέχει ή εξασφαλίζει χορηγήματα σε εργοδότες σε σχέση με δαπάνες κατάρτισης των εργοδοτούμενων τους».

Πρόσθετα, αυτό τονίζεται και στο άρθρο 21 του Νόμου όπου επαναλαμβάνεται ότι **η Αρχή έχει εξουσία όπως καταβάλλει από το Ταμείο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού χορήγηση σε εργοδότες, αναφορικά με ποσά τα οποία αυτοί δαπάνησαν ή οφείλουν προς το σκοπό παροχής κατάρτισης σε εργοδοτούμενα από αυτούς άτομα.** Η καταβολή του χορηγήματος σε εργοδότες γίνεται σε ορισμένες περιπτώσεις κάτω από όρους και προϋποθέσεις που καθορίζονται από την Αρχή.

Η Αρχή παρέχει χορηγήματα για εγκεκριμένα από αυτή προγράμματα κατάρτισης που απευθύνονται μόνο σε εργοδοτούμενους. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου της Αρχής ο όρος “εργοδοτούμενος” περιλαμβάνει και πρόσωπα μη εργαζόμενα τα οποία θεωρούνται ως να ήταν εργαζόμενα, προς το σκοπό της παροχής σε αυτά κατάρτισης και αναζήτησης εργασίας και απασχόλησης μετά το πέρας της κατάρτισης τους.

Επομένως, με βάση τις αναφορές της νομοθεσίας που διέπει τη σύσταση και λειτουργία της Αρχής, προκύπτει το συμπέρασμα ότι **για να καταστεί δυνατή η αξιοποίηση του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ από τους αυτοεργοδοτούμενους πρέπει να προηγηθούν και οι αναγκαίες τροποποιήσεις στη νομοθεσία.**

5.2.2. Τέλος κατάρτισης

Οι αυτοεργοδοτούμενοι, όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, δεν υποχρεώνονται από τη νομοθεσία της ΑνΑΔ να καταβάλλουν τέλος κατάρτισης στο Ταμείο της και κατά συνέπεια δεν επιχορηγούνται οι δαπάνες τους σχετικά με κατάρτιση.

Το άρθρο 20(1) του Νόμου του 1999 αναφέρει ότι κάθε εργοδότης υποχρεούται να καταβάλλει στο Ταμείο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού τέλος που δε θα υπερβαίνει το ένα τοις εκατό των καταβλητέων απολαβών σε κάθε ένα από τους εργοδοτούμενους του. Με την καταβολή αυτού του τέλους ο εργοδότης δικαιούται χορήγηση αναφορικά με δαπάνες κατάρτισης των εργοδοτούμενων του κάτω από όρους και προϋποθέσεις που θέτει η Αρχή.

Στο εδάφιο 2 του ίδιου άρθρου αναφέρεται ότι η Αρχή με την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου καθορίζει με κανονισμούς τον τρόπο και

το χρόνο καταβολής του τέλους. Όλα τα τέλη που καταβάλλονται από τους εργοδότες κατατίθενται, με βάση το άρθρο 18(1) του Νόμου, στο “Ταμείο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού”.

Η καταβολή τέλους κατάρτισης όμως δεν αποτελεί πάντοτε προϋπόθεση για καταβολή επιδόματος/χορηγήματος. Αυτό διαφαίνεται από το γεγονός ότι επιδόματα/χορηγήματα καταβάλλονται και σε άτομα τα οποία δεν εργάζονται και τα οποία δεν πληρώνουν τέλος για σκοπούς παροχής κατάρτισης. Με βάση ρητή πρόνοια του άρθρου 2 τα άτομα αυτά, όπως έχει λεχθεί και πιο πάνω, θεωρούνται ως “εργοδοτούμενοι”.

Αυτή η κατηγορία “εργοδοτούμενων” δεν επιβαρύνεται με την καταβολή του τέλους κατάρτισης γιατί στην πραγματικότητα δεν απασχολούνται και δεν έχουν οποιοδήποτε εισόδημα. Το ίδιο όμως **δεν ισχύει και στην περίπτωση των αυτοεργοδοτούμενων οι οποίοι απασχολούνται και έχουν εισοδήματα.**

Έτσι, **μια ενδεχόμενη ένταξη των αυτοεργοδοτούμενων** στο σύστημα κατάρτισης της ΑνΑΔ με βάση τις πιο πάνω πρόνοιες της νομοθεσίας **θα συνεπάγεται και την υποχρεωτική καταβολή του τέλους κατάρτισης από μέρους τους** στη βάση των τεκμαρτών τους εισοδημάτων όπως αυτά καθορίζονται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

5.2.3. Οικονομική δυνατότητα της ΑνΑΔ

Η δυνατότητα αξιοποίησης του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ από τους αυτοεργοδοτούμενους **σχετίζεται άμεσα και με τις οικονομικές της δυνατότητες.** Μια ενδεχόμενη ένταξη των αυτοεργοδοτούμενων στις αρμοδιότητες της ΑνΑΔ θα πρέπει να πραγματοποιηθεί με τέτοιο τρόπο ούτως ώστε να αποφευχθούν οποιεσδήποτε καταστάσεις οι οποίες δυνατό να επηρεάσουν αρνητικά το Ταμείο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και κατ’ επέκταση το έργο το οποίο επιτελεί η ΑνΑΔ.

Κατά συνέπεια, για να μην δημιουργηθούν οποιαδήποτε δημοσιονομικά προβλήματα στο Ταμείο της ΑνΑΔ, **πρέπει να καθοριστούν οι εισφορές που θα κληθούν να καταβάλλουν οι αυτοεργοδοτούμενοι** από μια ενδεχόμενη ένταξη τους στο σύστημα κατάρτισης της ΑνΑΔ.

5.2.4. Ενδεχόμενες επιφυλάξεις από αυτοεργοδοτούμενους

Η υποχρέωση των αυτοεργοδοτούμενων για καταβολή του τέλους κατάρτισης στο Ταμείο της ΑνΑΔ από μια ενδεχόμενη ένταξη τους στο σύστημα κατάρτισης της **δυνατό να προκαλέσει αντιδράσεις** από αριθμό ατόμων της συγκεκριμένης κατηγορίας απασχολούμενων. Αυτό εκτιμάται ότι θα οφείλεται κυρίως σε πιθανολογούμενες δυσκολίες συμμετοχής τους σε προγράμματα κατάρτισης και στο γεγονός ότι κάποιοι από αυτούς δεν έχουν αντιληφθεί την τεράστια σημασία που μπορεί να διαδραματίσει η κατάρτιση στην επιβίωση και ανάπτυξη των επιχειρήσεων τους.

Κατά συνέπεια, η επιθυμία των αυτοεργοδοτούμενων για ένταξη στις αρμοδιότητες της ΑνΑΔ και αξιοποίησης του συστήματος κατάρτισης της σχετίζεται άμεσα και με τις πιθανολογούμενες δυσκολίες που η εν λόγω κατηγορία απασχολούμενων δυνατό να έχει για συμμετοχή της σε προγράμματα κατάρτισης. **Η διευκόλυνση της πρόσβασης** των αυτοεργοδοτούμενων στον τομέα της κατάρτισης **θα αποτελέσει σημαντικό καταλύτη** για να διασκεδαστούν τυχόν επιφυλάξεις αυτοεργοδοτούμενων ατόμων.

Όπως διαπιστώθηκε στην ανάλυση της κατάστασης που επικρατεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι αυτοεργοδοτούμενοι θεωρούν **τον περιορισμένο χρόνο** που έχουν λόγω του ιδιόμορφου και υπερφορτωμένου ωραρίου τους, **το ψηλό για αυτούς κόστος κατάρτισης** και **την έλλειψη συστήματος ακριβούς εντοπισμού των αναγκών κατάρτισης** που αντιμετωπίζουν σαν τους βασικότερους **αποτρεπτικούς παράγοντες** για συμμετοχή τους σε προγράμματα κατάρτισης.

Οι παράγοντες αυτοί δεν αναμένεται να είναι διαφορετικοί στην περίπτωση της Κύπρου αν δεν ληφθούν εκ των προτέρων σοβαρά υπόψη οι ιδιαιτερότητες της κατηγορίας των αυτοεργοδοτούμενων. **Για να καταστεί δυνατή η ένταξη τους στις αρμοδιότητες της ΑνΑΔ** και η καλύτερη δυνατή αξιοποίηση του συστήματος κατάρτισης της **πρέπει να σχεδιαστούν τα κατάλληλα προγράμματα, να εμπλουτιστεί ο κατάλογος των ήδη προσφερόμενων ειδικοτήτων με νέες ειδικότητες που να απευθύνονται προς τους αυτοεργοδοτούμενους** και η υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών να γίνεται σε τέτοιο χρόνο ούτως ώστε να

παρέχεται η ευκαιρία συμμετοχής στο μεγαλύτερο δυνατό αριθμό αυτοεργοδοτούμενων.

Η συμβολή της ΑνΑΔ στην ευκολότερη πρόσβαση των αυτοεργοδοτούμενων στον τομέα της κατάρτισης θεωρείται βασική προϋπόθεση για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας μιας ενδεχόμενης ένταξης των αυτοεργοδοτούμενων στο σύστημα κατάρτισης της ΑνΑΔ.

5.3. Χρησιμότητα αξιοποίησης του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ

Οι αυτοεργοδοτούμενοι αποτελούν ένα σημαντικό μέρος των απασχολούμενων της Κύπρου και έχουν άμεση συνεισφορά και επίδραση στην ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας. **Η αξιοποίηση του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ** αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στην απόκτηση και περαιτέρω βελτίωση τόσο των γνώσεων όσο και των δεξιοτήτων τους, γεγονός που θα έχει **θετική επίδραση στην αύξηση της παραγωγικότητας και επομένως της ανταγωνιστικότητας** συγκεκριμένων τομέων της οικονομίας.

Όπως εντοπίστηκε στο κεφάλαιο 4, οι ανάγκες κατάρτισης που αντιμετωπίζουν οι αυτοεργοδοτούμενοι χωρίζονται σε **δύο βασικές κατηγορίες**. Η **πρώτη** αφορά την απόκτηση βασικών τεχνικών γνώσεων και δεξιοτήτων ενώ η **δεύτερη** αφορά την απόκτηση διευθυντικών και επιχειρηματικών γνώσεων και δεξιοτήτων. Πρόσθετα, εντοπίστηκε ότι **η μεγάλη πλειοψηφία των αυτοεργοδοτούμενων** βρίσκεται σε επαγγέλματα τα οποία **αντιμετωπίζουν ανάγκες κατάρτισης** που αφορούν **τουλάχιστο** μία εκ των δύο πιο πάνω κατηγοριών.

Η ικανοποίηση των συγκεκριμένων αναγκών κατάρτισης, τεχνικών και επιχειρηματικών, θεωρείται όχι μόνο αναγκαία αλλά και υψίστης σημασίας από τη στιγμή που τα άτομα αυτά είναι υπεύθυνα για την παραγωγή και πώληση προϊόντων, την παροχή υπηρεσιών και την εν γένει λειτουργία μιας επιχείρησης.

Παρόλο που η συμμετοχή σε κατάρτιση περικλείει ορισμένες δαπάνες, δεν πρέπει να θεωρείται αυτό από τους αυτοεργοδοτούμενους ως αποτρεπτικός παράγοντας συμμετοχής τους

σε προγράμματα κατάρτισης. Η επένδυση στον τομέα της κατάρτισης προϋποθέτει κάποιο χρηματικό κόστος το οποίο όμως υπερκαλύπτεται μελλοντικά από τα διάφορα οφέλη της κατάρτισης. Η **κατάρτιση** σε τεχνικά και επιχειρηματικά θέματα θα τους καταστήσει **πιο ανταγωνιστικούς** και θα έχει **θετικό αντίκτυπο στην επικερδότητα της επιχείρησής τους**.

Με μια πιθανή ένταξη των αυτοεργοδοτούμενων στις αρμοδιότητες της ΑνΑΔ, η οποία θα συνεπάγεται και τη δυνατότητα αξιοποίησης του συστήματος κατάρτισης της, ένα **σημαντικό μέρος του κόστους κατάρτισης θα επιχορηγείται από την ΑνΑΔ** και έτσι το κέρδος το οποίο θα αποκομίζουν από την κατάρτιση θα είναι αισθητά μεγαλύτερο από το κόστος. Αυτό φανερώνει το **πολύ μεγάλο όφελος που θα έχουν από την κατάρτιση** και θα εξουδετερώνει τυχόν επιχείρημα ορισμένων αυτοεργοδοτούμενων, οι οποίοι δεν έχουν αντιληφθεί την ανάγκη και τη χρησιμότητα της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης, ότι θα επωμισθούν πρόσθετα έξοδα.

Με βάση το **κοινοτικό κεκτημένο** είναι δικαίωμα του κάθε απασχολούμενου να έχει **ίσες ευκαιρίες πρόσβασης σε προγράμματα κατάρτισης**. Παρόλο όμως που οι Κύπριοι αυτοεργοδοτούμενοι έχουν σημαντική προσφορά στην οικονομική δραστηριότητα, δεν δικαιούνται να αξιοποιούν το σύστημα κατάρτισης της ΑνΑΔ, όπως οι εργοδοτούμενοι. Αυτό προφανώς οφείλεται στη μη καταβολή του τέλους κατάρτισης από τους αυτοεργοδοτούμενους.

Επομένως, **η χρησιμότητα αξιοποίησης του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ** από τους αυτοεργοδοτούμενους εντοπίζεται στα πιο κάτω σημεία:

- (i) Απόκτηση και περαιτέρω βελτίωση τόσο των τεχνικών όσο και των επιχειρηματικών και διευθυντικών γνώσεων και δεξιοτήτων της κατηγορίας αυτής.
- (ii) Ορθή και ολοκληρωμένη ανάπτυξη των αυτοεργοδοτούμενων, αφού η κατηγορία αυτή αποτελεί φυτώριο μελλοντικών διευθυντών και ιδιοκτητών μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων.

- (iii) Εξίσωση των αυτοεργοδοτούμενων με τους εργοδοτούμενους και παροχή σε αυτούς ίσων δικαιωμάτων και ευκαιριών αναφορικά με τον τομέα της κατάρτισης.
- (iv) Εναρμόνιση με τις κατευθυντήριες γραμμές πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για παροχή ευκαιριών κατάρτισης σε όλες τις κατηγορίες των απασχολούμενων.

Οι σημαντικές ανάγκες κατάρτισης των αυτοεργοδοτούμενων που υπάρχουν, τα οφέλη τα οποία θα καρπωθούν από την κατάρτιση καθώς και η εναρμόνιση με τις κατευθυντήριες γραμμές πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης συγκλίνουν στο συμπέρασμα ότι **η χρησιμότητα αξιοποίησης του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ από αυτή την κατηγορία των απασχολούμενων είναι τεράστια**. Μια ενδεχόμενη ένταξη τους στις αρμοδιότητες της ΑνΑΔ θα συμβάλει ουσιαστικά στην **αποτελεσματικότερη εκτέλεση της εργασίας τους** και κατά συνέπεια θα δώσει **περισσότερη ώθηση στους ρυθμούς ανάπτυξης της οικονομίας της Κύπρου**.

6. ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ/ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

Από την εξέταση και ανάλυση των στοιχείων και δεδομένων αναφορικά με τους αυτοεργοδοτούμενους έχουν προκύψει ορισμένες σημαντικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα τα οποία καταγράφονται στο κεφάλαιο αυτό. Πρόσθετα, απορρέουν κάποια βασικά πορίσματα που αφορούν τις προοπτικές και τη δυνατότητα αξιοποίησης του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ από τους αυτοεργοδοτούμενους.

6.1. Βασικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Οι αυτοεργοδοτούμενοι αποτελούν ένα **σημαντικό μέρος του συνολικού αριθμού των απασχολούμενων** στην Κύπρο και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτή η κατηγορία απασχολούμενων διαδραματίζει το δικό της ουσιαστικό ρόλο τόσο στην ανάπτυξη της οικονομίας των κρατών όσο και στην καταπολέμηση διαφόρων κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων όπως είναι η ανεργία. Η ορθή και ολοκληρωμένη αντιμετώπιση της κατάρτισης και ανάπτυξης των αυτοεργοδοτούμενων αποκτά ιδιαίτερη σημασία από τη στιγμή που ανάμεσα στα άτομα αυτά περιλαμβάνεται και ένας **μεγάλος αριθμός από ιδιοκτήτες/διευθυντές επιχειρήσεων**.

6.1.1. Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τη σημασία των αυτοεργοδοτούμενων στην Κύπρο

- (i) Σύμφωνα με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της Κύπρου **οι αυτοεργοδοτούμενοι κατά το 2000** ανέρχονται στις **59.763** ή ποσοστό **21,4%** του συνόλου των **απασχολούμενων**. Από αυτούς, οι 42.124 (70,5%) είναι αυτοεργοδοτούμενοι χωρίς υπαλλήλους και οι 17.639 (29,5%) αυτοεργοδοτούμενοι με υπαλλήλους.
- (ii) Οι **αυτοεργοδοτούμενοι στη μεγάλη τους πλειοψηφία είναι άντρες** και αποτελούν το **81,3%** του συνόλου της κατηγορίας αυτής σε αντίθεση με τις **γυναίκες** που αποτελούν μόνο το **18,7%**.
- (iii) Το **μεγαλύτερο ποσοστό αυτοεργοδοτούμενων** εντοπίζεται στην **ομάδα ηλικιών 40-49** με **29,3%** ενώ ακολουθούν οι

ομάδες ηλικιών 30-39 και 50-59 με 25,6% και 22,9% αντίστοιχα.

- (iv) Η πλειοψηφία των αυτοεργοδοτούμενων με **35,6%** είναι **απόφοιτοι του δημοτικού ή δεν έχουν φοιτήσει καθόλου σε σχολείο**. Σημαντικά ποσοστά εντοπίζονται επίσης στο επίπεδο της **Ανώτερης Δευτεροβάθμιας με 29,9%** και της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης με 24,9%.
- (v) Οι επαγγελματικές κατηγορίες στις οποίες απασχολούνται οι **περισσότεροι αυτοεργοδοτούμενοι** είναι οι **Τεχνίτες Παραγωγής και Παρόμοιοι με 24,3%** και οι **Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές με 23,1%**. Το μικρότερο ποσοστό, 1,7%, εντοπίζεται στην επαγγελματική κατηγορία των Γραφέων, Δακτυλογράφων, Ταμιών και Παρομοίων.
- (vi) Η **πλειοψηφία των αυτοεργοδοτούμενων αντρών** εντοπίζεται στην επαγγελματική κατηγορία των **Τεχνιτών Παραγωγής με 28,5%** και ακολουθεί με σημαντική διαφορά η κατηγορία των **Υπαλλήλων Υπηρεσιών και Πωλητών με 18,9%**.
- (vii) Το **41,2%** των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών απασχολείται στην επαγγελματική κατηγορία των **Υπαλλήλων Υπηρεσιών και Πωλητών** ενώ δεύτερη σε μέγεθος κατηγορία με πολύ μεγάλη διαφορά είναι αυτή των Προσοντούχων με 16,4%.
- (viii) Η **πλειοψηφία των απασχολούμενων στην επαγγελματική κατηγορία των Γεωργών, Κτηνοτρόφων και Ψαράδων, με 73,0%**, είναι αυτοεργοδοτούμενοι, ενώ σημαντικό μέρος του συνόλου των απασχολούμενων αποτελούν επίσης και οι αυτοεργοδοτούμενοι Τεχνίτες Παραγωγής και Παρόμοιοι με 33,9% και οι Διευθυντές με 32,2%.
- (ix) Ο **κλάδος οικονομικής δραστηριότητας** όπου συγκεντρώνεται το **μεγαλύτερο με διαφορά ποσοστό αυτοεργοδοτούμενων** είναι αυτός του **Εμπορίου και Επιδιορθώσεων Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης με 23,9%**. Ακολουθούν με σημαντικά ποσοστά οι κλάδοι της Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Αλιείας (13,6%), της Μεταποίησης (12,9%) και των Κατασκευών (12,6%).

- (x) Οι περισσότεροι αυτοεργοδοτούμενοι άντρες εντοπίζονται στον κλάδο του Εμπορίου και Επιδιορθώσεων Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης με 23,8%. Σημαντικά ποσοστά εντοπίζονται επίσης στους κλάδους των Κατασκευών με 15,4%, της Γεωργίας και Αλιείας με 14,7% και της Μεταποίησης με 13,9%.
- (xi) Οι κλάδοι της Εκπαίδευσης, Υγείας και Άλλων Δραστηριοτήτων Υπηρεσιών συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό αυτοεργοδοτούμενων γυναικών με 28,2%. Ακολουθεί με μικρή η διαφορά ο κλάδος του Εμπορίου και Επιδιορθώσεων Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης με 24,2% ενώ τρίτος σε μέγεθος είναι ο κλάδος της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας με 16,2%.
- (xii) Οι αυτοεργοδοτούμενοι στους κλάδους της Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Αλιείας αποτελούν την πλειοψηφία των απασχολούμενων με 53,5% ενώ σημαντικό ποσοστό, 38,2%, στον κλάδο της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων ανήκουν στην κατηγορία των αυτοεργοδοτούμενων.
- (xiii) Στη Λευκωσία εργάζεται το μεγαλύτερο ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων με 36,9% και ακολουθούν κατά σειρά η Λεμεσός με 25,1%, η Λάρνακα με 17,3%, η Αμμόχωστος με 10,6% και η Πάφος με 10,1%.
- (xiv) Οι αυτοεργοδοτούμενοι άντρες που εργάζονται στη Λευκωσία ανέρχονται στο 36,6% του συνόλου των αυτοεργοδοτούμενων ενώ τα ποσοστά των υπόλοιπων επαρχιών είναι 25,8% για τη Λεμεσό, 17,5% για τη Λάρνακα, 10,5% για την Αμμόχωστο και 9,6% για την Πάφο.
- (xv) Οι περισσότερες αυτοεργοδοτούμενες γυναίκες εργάζονται στη Λευκωσία με 38,2% και ακολουθεί η Λεμεσός με 21,6%. Μικρότερα ποσοστά αυτοεργοδοτούνται στη Λάρνακα (16,6%), Πάφο (12,4%) και Αμμόχωστο (11,2%).
- (xvi) Στην Αμμόχωστο εργάζεται το μεγαλύτερο ποσοστό αυτοεργοδοτούμενων, υπολογιζόμενο πάνω στο σύνολο των

απασχολουμένων αυτής της επαρχίας, με 29,7% ενώ στη Λευκωσία, παρόλο που συγκεντρώνεται ο μεγαλύτερος αριθμός αυτοεργοδοτούμενων, το ποσοστό τους υπολογιζόμενο στο σύνολο των απασχολουμένων της εν λόγω επαρχίας είναι το χαμηλότερο με 19,0%.

(xvii) Στην **Κύπρο** εφαρμόζονται διάφορα **Σχέδια** τα οποία παρέχουν **δάνεια με ευνοϊκούς όρους και χορηγίες σε επιχειρήσεις, περιλαμβανομένων και αυτών των αυτοεργοδοτούμενων,** καθώς και άλλα **μέτρα βοήθειας και υποστήριξης** σε τομείς όπως είναι η **Πληροφόρηση** και οι **Συμβουλές**. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην **Εκπαίδευση και Κατάρτιση** όπου εφαρμόζεται μεγάλος αριθμός προγραμμάτων κατάρτισης που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων που αφορούν τους επιχειρηματίες.

6.1.2. Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τη σημασία των αυτοεργοδοτούμενων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

- (i) Οι αυτοεργοδοτούμενοι στην **Ευρωπαϊκή Ένωση**, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού 2000, αποτελούν το **14,1% του συνόλου των απασχολουμένων,** παρουσιάζοντας διαχρονικά μια **μικρή πτωτική τάση**. Αξίζει να σημειωθεί για σκοπούς σύγκρισης ότι το αντίστοιχο ποσοστό για την Κύπρο ανέρχεται σε 21,4%.
- (ii) **Μεταξύ των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης** εντοπίζονται **μεγάλες διακυμάνσεις** στα ποσοστά των αυτοεργοδοτούμενων, από 8,2% μέχρι 32,4%, που οφείλονται εν μέρει στις διαφορές στην έκταση της αυτοεργοδότησης στον τομέα της Γεωργίας και στον αριθμό των επιχειρήσεων οικογενειακού χαρακτήρα σε ορισμένες χώρες-μέλη.
- (iii) Η **πλειοψηφία** των αυτοεργοδοτούμενων στην **Ευρωπαϊκή Ένωση** συγκεντρώνεται στην **επαγγελματική κατηγορία των Διευθυντών με 23,5%** και μετά ακολουθούν οι κατηγορίες των Τεχνιτών Παραγωγής με 18,6%, των Γεωργών, Κτηνοτρόφων και Ψαράδων με 14,2% και των Προσοντούχων με 14,1%. Αντίθετα, τα μικρότερα ποσοστά εντοπίζονται στις κατηγορίες των Γραφών, Δακτυλογράφων και Ταμιών με μόλις 1,5%. Στην

περίπτωση της Κύπρου, τα μεγαλύτερα ποσοστά εντοπίζονται στους Τεχνίτες Παραγωγής με 24,3% και στους Υπάλληλους Υπηρεσιών και Πωλητές με 23,1%.

- (iv) Οι **περισσότεροι αυτοεργοδοτούμενοι άντρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση** είναι **Τεχνίτες Παραγωγής** με ποσοστό **23,8%** ενώ πολύ κοντά βρίσκονται και οι αυτοεργοδοτούμενοι Διευθυντές με 22,4%.
- (v) Η **πλειοψηφία των αυτοεργοδοτούμενων γυναικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση** εργάζεται στην επαγγελματική κατηγορία των **Διευθυντών** με ποσοστό της τάξης του **26,4%**. Σημαντικά ποσοστά παρατηρούνται επίσης στις κατηγορίες των **Υπαλλήλων Υπηρεσιών και Πωλητών** και των **Προσοντούχων** με 17,8% και 15,9% αντίστοιχα.
- (vi) Οι **περισσότεροι απασχολούμενοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης** που εργάζονται στην επαγγελματική κατηγορία των **Γεωργών, Κτηνοτρόφων και Ψαράδων**, με ποσοστό 58,3%, είναι **αυτοεργοδοτούμενοι** ενώ σημαντικό ποσοστό του συνόλου των απασχολουμένων αποτελούν και οι αυτοεργοδοτούμενοι Διευθυντές (39,4%).
- (vii) Η **μεγαλύτερη μάζα αυτοεργοδοτούμενων στην Ευρωπαϊκή Ένωση** με **21,7%**, όπως εξάλλου ισχύει και για την Κύπρο, εργάζεται **στον κλάδο του Εμπορίου και Επιδιορθώσεων Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης** και ακολουθούν οι κλάδοι της Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Αλιείας με 15,6% και οι κλάδοι της Εκπαίδευσης, Υγείας και Άλλων Υπηρεσιών με 14,7%.
- (viii) Ο **κλάδος του Εμπορίου και Επιδιορθώσεων Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης** συγκεντρώνει τους **περισσότερους αυτοεργοδοτούμενους άντρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση** με ποσοστό **20,6%**.
- (ix) Τα **μεγαλύτερα ποσοστά αυτοεργοδοτούμενων γυναικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση** συγκεντρώνονται στους κλάδους της **Εκπαίδευσης, Υγείας και Άλλων Δραστηριοτήτων Υπηρεσιών** με **27,8%** και του **Εμπορίου** με **24,7%**.

- (x) Η πλειοψηφία των απασχολουμένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στους κλάδους της Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Αλιείας είναι αυτοεργοδοτούμενοι με ποσοστό που ανέρχεται στο **51,3%**. Στη συνέχεια υπάρχει μια ομάδα κλάδων, την οποία αποτελούν οι κλάδοι των Κατασκευών, του Εμπορίου, των Ξενοδοχείων και Εστιατορίων και της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων, όπου τα ποσοστά των αυτοεργοδοτούμενων υπολογιζόμενα στο σύνολο των απασχολουμένων κυμαίνονται κοντά στο 20%.
- (xi) Η Ευρωπαϊκή Ένωση, κατανοώντας το σημαντικό ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι αυτοεργοδοτούμενοι στην καταπολέμηση της ανεργίας και στην αύξηση των ρυθμών ανάπτυξης των χωρών-μελών της παρέχει περαιτέρω **βοήθεια και υποστήριξη στους τομείς** των Δανειοδοτήσεων, της Πληροφόρησης και Επικοινωνίας, των Εργατικών Νόμων και Κανονισμών, των Συμβουλών και Βοήθειας και της Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.

6.1.3. Διαπιστώσεις και συμπεράσματα αναφορικά με την κατάρτιση και ανάπτυξη των αυτοεργοδοτούμενων στην Κύπρο

- (i) Το ποσοστό συμμετοχής των απασχολουμένων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης είναι **3,1%**. Το **ψηλότερο ποσοστό** συμμετοχής κατά επαγγελματική υπόσταση έχουν οι **εργοδοτούμενοι με 3,3%** και ακολουθούν με κάποια διαφορά οι **αυτοεργοδοτούμενοι με 2,5%** και τα συνεισφέροντα μέλη της οικογένειας με 2,1%.
- (ii) Οι **κυριότεροι λόγοι** που επεξηγούν σε μεγάλο βαθμό το γεγονός ότι οι αυτοεργοδοτούμενοι συμμετέχουν σε μικρότερο βαθμό σε προγράμματα κατάρτισης από τους εργοδοτούμενους είναι το **κόστος κατάρτισης** που πρέπει να επωμιστούν από μόνοι τους, η **έλλειψη συστήματος ακριβούς εντοπισμού και ικανοποίησης των αναγκών κατάρτισης** τους και το **υπερφορτωμένο ωράριο** τους.
- (iii) Η **συμμετοχή των γυναικών** σε προγράμματα κατάρτισης βρίσκεται σε **αρκετά ψηλότερα επίπεδα από εκείνη των**

αντρών. Το ποσοστό συμμετοχής για τις αυτοεργοδοτούμενες γυναίκες ανέρχεται στο 4,5% και το αντίστοιχο ποσοστό για τις εργοδοτούμενες στο 4,3%. Σε αντίθεση, το αντίστοιχο ποσοστό για τους αυτοεργοδοτούμενους άντρες είναι μόλις 2,1% ενώ εκείνο των εργοδοτουμένων 2,6%.

- (iv) Τα **μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής** σε προγράμματα κατάρτισης, τόσο στην περίπτωση των **αυτοεργοδοτουμένων** (5,3%) όσο και στην περίπτωση των **εργοδοτουμένων** (5,0%), εντοπίζονται στην **ομάδα ηλικιών 30-39**.
- (v) Τα **ποσοστά συμμετοχής των αυτοεργοδοτουμένων** σε προγράμματα κατάρτισης παρουσιάζονται **χαμηλότερα** από τα αντίστοιχα ποσοστά των εργοδοτουμένων στις **ομάδες ηλικιών 15-29, 40-49 και 50-59**.
- (vi) Όσο πιο ψηλό επίπεδο μόρφωσης έχουν οι απασχολούμενοι τόσο περισσότερο συμμετέχουν σε προγράμματα κατάρτισης. Τη **μεγαλύτερη συμμετοχή** παρουσιάζουν οι **απόφοιτοι της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης** με ποσοστά 6,2% για τους αυτοεργοδοτουμένους και 7,5% για τους εργοδοτουμένους ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά στο μορφωτικό επίπεδο Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση ή Καθόλου Σχολείο, όπου είναι και τα μικρότερα, φτάνουν το 0,8% και 0,3%.
- (vii) Η **συμμετοχή των αυτοεργοδοτουμένων** σε προγράμματα κατάρτισης στο **μορφωτικό επίπεδο της Ανώτερης Δευτεροβάθμιας και της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης** κυμαίνεται σε **χαμηλότερα επίπεδα** από τη συμμετοχή των εργοδοτουμένων.
- (viii) Το **ποσοστό συμμετοχής των αυτοεργοδοτουμένων** σε προγράμματα κατάρτισης σε **όλες ανεξάρτητα τις επαγγελματικές κατηγορίες** είναι **χαμηλότερο** από το αντίστοιχο ποσοστό των εργοδοτουμένων. Η σημαντικότερη διαφορά εντοπίζεται στις επαγγελματικές κατηγορίες των Τεχνικών, Βοηθών και Παρομοίων και των Τεχνιτών Παραγωγής και Χειριστών Μηχανών.

- (ix) Οι **απασχολούμενοι** στις επαγγελματικές κατηγορίες των **Διευθυντών** και των **Προσόντούχων συμμετέχουν σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό** σε προγράμματα κατάρτισης από τους απασχολούμενους των υπόλοιπων επαγγελματικών κατηγοριών. Το ποσοστό συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων στην εν λόγω επαγγελματική κατηγορία ανέρχεται στο 9,5% ενώ εκείνο των εργοδοτούμενων στο 9,9%.
- (x) Το **ψηλότερο ποσοστό** συμμετοχής των **αυτοεργοδοτούμενων** σε προγράμματα κατάρτισης παρουσιάζεται **στον κλάδο των Ενδιάμεσων Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών με 14,4%** ενώ στην περίπτωση των **εργοδοτούμενων στον κλάδο της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας με 8,2%**. Σε πολύ χαμηλά επίπεδα κυμαίνεται η συμμετοχή τους στον κλάδο της Μεταποίησης με το 1,7% των αυτοεργοδοτούμενων και το 0,8% των εργοδοτούμενων να συμμετέχει σε προγράμματα κατάρτισης.
- (xi) Η **συμμετοχή των αυτοεργοδοτούμενων** σε προγράμματα κατάρτισης **περιορίζεται σε ορισμένους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας** σε αντίθεση με τους εργοδοτούμενους όπου η συμμετοχή τους είναι κατανεμημένη σε όλους σχεδόν τους κλάδους.
- (xii) Η **πλειοψηφία των αυτοεργοδοτούμενων με 60,5%** και των **εργοδοτούμενων με 62,3%** έτυχε **συνεχιζόμενης κατάρτισης για βελτίωση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους**. Σημαντικά ποσοστά, τόσο των αυτοεργοδοτούμενων (35,4%) όσο και των εργοδοτούμενων (25,6%), παρακολούθησαν κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης από γενικό ενδιαφέρον.
- (xiii) Το **74,3% των αυτοεργοδοτούμενων** επέλεξε τη μέθοδο των **Συνεδρίων, Ομάδων εργασιών και Σεμιναρίων** για κατάρτιση και το υπόλοιπο **25,7%** την κατάρτιση **σε αίθουσα διδασκαλίας**. Τα αντίστοιχα ποσοστά για τους εργοδοτούμενους ανέρχονται σε 49,4% και 41,4%.

6.1.4. Διαπιστώσεις και συμπεράσματα αναφορικά με την κατάρτιση και ανάπτυξη των αυτοεργοδοτούμενων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

- (i) Το ποσοστό συμμετοχής των εργοδοτούμενων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε προγράμματα κατάρτισης είναι 5,7% σε σύγκριση με 2,7% των αυτοεργοδοτούμενων χωρίς υπαλλήλους. Αναφορικά με την εξέταση των ποσοστών αυτών κατά χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκύπτει ότι σε όλες τις χώρες-μέλη, πλην του Βελγίου και της Γερμανίας, οι αυτοεργοδοτούμενοι χωρίς υπαλλήλους συμμετέχουν σε μικρότερο βαθμό από ότι οι εργοδοτούμενοι.
- (ii) Τα ποσοστά συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων αντρών και γυναικών χωρίς υπαλλήλους σε προγράμματα κατάρτισης είναι πολύ χαμηλότερα από τα ποσοστά των εργοδοτούμενων και των δύο φύλων. Η συμμετοχή των αυτοεργοδοτούμενων αντρών και γυναικών χωρίς υπαλλήλους ανέρχεται στο 2,2% και 3,9% αντίστοιχα σε σύγκριση με 5,5% για τους εργοδοτούμενους άντρες και 6,7% για τις εργοδοτούμενες γυναίκες.
- (iii) Σε όλες τις ομάδες ηλικιών το ποσοστό συμμετοχής των αυτοεργοδοτούμενων χωρίς υπαλλήλους σε προγράμματα κατάρτισης βρίσκεται σε αρκετά χαμηλότερα επίπεδα από εκείνο των εργοδοτούμενων. Τα υψηλότερα ποσοστά και για τις δύο κατηγορίες απασχολούμενων εντοπίζονται στην ομάδα ηλικιών 30-39 και είναι 4% για τους αυτοεργοδοτούμενους χωρίς υπαλλήλους και 7,5% για τους εργοδοτούμενους. Από την άλλη πλευρά, τα χαμηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στην ομάδα ηλικιών 50-59 και φτάνουν μόλις το 1,6% για τους αυτοεργοδοτούμενους χωρίς υπαλλήλους και το 3,8% για τους εργοδοτούμενους.
- (iv) Οι εργοδοτούμενοι σε όλα τα επίπεδα μόρφωσης έχουν μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης από τους αυτοεργοδοτούμενους χωρίς υπαλλήλους. Πρόσθετα, προκύπτει ότι όσο πιο υψηλό επίπεδο μόρφωσης έχουν και οι δύο κατηγορίες απασχολούμενων τόσο

μεγαλύτερο είναι και το ποσοστό συμμετοχής τους σε προγράμματα κατάρτισης.

- (v) Τα **ψηλότερα ποσοστά συμμετοχής απασχολούμενων** σε προγράμματα κατάρτισης κατά μορφωτικό επίπεδο προέρχονται από τους **αποφοίτους Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης** όπου το ποσοστό των αυτοεργοδοτούμενων χωρίς υπαλλήλους είναι 7,5% και των εργοδοτούμενων 11,5%. Σε αντίθεση, τα **χαμηλότερα ποσοστά** παρατηρούνται στο μορφωτικό επίπεδο **Πρωτοβάθμιας ή Κατώτερης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης** με το ποσοστό των εργοδοτούμενων να είναι 3,5 περίπου φορές μεγαλύτερο από εκείνο των αυτοεργοδοτούμενων χωρίς υπαλλήλους, 2,9% και 0,8% αντίστοιχα.
- (vi) Οι **εργοδοτούμενοι σε όλες τις επαγγελματικές κατηγορίες συμμετέχουν σε μεγαλύτερο βαθμό** σε προγράμματα κατάρτισης **από τους αυτοεργοδοτούμενους χωρίς υπαλλήλους**. Σημαντικές διαφορές διαπιστώνονται στις επαγγελματικές κατηγορίες των Διευθυντών και Προσοντούχων, των Γραφείων και Υπαλλήλων Υπηρεσιών και των Γεωργών.
- (vii) Το **μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής** σε προγράμματα κατάρτισης για τους **αυτοεργοδοτούμενους χωρίς υπαλλήλους** παρουσιάζεται στην επαγγελματική κατηγορία των **Τεχνικών, Βοηθών και Παρομοίων με 6,5%** ενώ το χαμηλότερο στην επαγγελματική κατηγορία των Γεωργών με 0,7%. Αναφορικά με τη συμμετοχή των εργοδοτούμενων, το μεγαλύτερο ποσοστό εντοπίζεται στις επαγγελματικές κατηγορίες των Διευθυντών και Προσοντούχων με 11,5% και το μικρότερο στις κατηγορίες των Τεχνιτών Παραγωγής και Χειριστών Μηχανών με 2,2%.
- (viii) Η εικόνα που παρουσιάζεται αναφορικά με τη **συμμετοχή των απασχολούμενων της Κύπρου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης** σε προγράμματα κατάρτισης είναι **περίπου η ίδια**. Σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις που εξετάστηκαν διαπιστώνεται ότι οι **αυτοεργοδοτούμενοι συμμετέχουν σε μικρότερο βαθμό** σε προγράμματα κατάρτισης **από τους εργοδοτούμενους**. Αυτό είναι ιδιαίτερα εμφανές στην περίπτωση της συμμετοχής των απασχολούμενων σε προγράμματα κατάρτισης κατά

επαγγελματική κατηγορία όπου σε όλες ανεξαιρέτα τις επαγγελματικές κατηγορίες η συμμετοχή των αυτοεργοδοτούμενων βρίσκεται σε χαμηλότερα επίπεδα από εκείνη των εργοδοτούμενων.

6.1.5. Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τις ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης των αυτοεργοδοτούμενων της Κύπρου

- (i) Οι αυτοεργοδοτούμενοι αντιμετωπίζουν σημαντικές ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης οι οποίες χωρίζονται σε **δύο βασικές κατηγορίες**. Η **πρώτη κατηγορία** αφορά τις ανάγκες κατάρτισης για αναβάθμιση τεχνικών γνώσεων και δεξιοτήτων που σχετίζονται άμεσα με την εξάσκηση του επαγγέλματος των αυτοεργοδοτούμενων. Η **δεύτερη κατηγορία** αφορά τις ανάγκες κατάρτισης για απόκτηση διευθυντικών και επιχειρηματικών γνώσεων και δεξιοτήτων που σχετίζονται άμεσα με τη γενική διεύθυνση και λειτουργία μιας επιχείρησης.
- (ii) Οι ανάγκες για τεχνική κατάρτιση και ανάπτυξη **διαφέρουν από επάγγελμα σε επάγγελμα** γιατί το κάθε ένα από αυτά έχει τα δικά του χαρακτηριστικά και τις δικές του ιδιαιτερότητες.
- (iii) Τα **επάγγελα των αυτοεργοδοτούμενων** τα οποία αντιμετωπίζουν τις **σημαντικότερες ανάγκες τεχνικής κατάρτισης και ανάπτυξης** λαμβάνοντας υπόψη την απασχόληση, το είδος και το περιεχόμενο της εργασίας που απαιτείται καθώς και τις τεχνολογικές εξελίξεις σε διάφορους τομείς είναι:
 - Τεχνίτες Παραγωγής και Παρόμοιοι
 - Κτίστες, Καλουπιήδες, Σιδεροσυνδέτες, Ξυλουργοί
 - Υδραυλικοί, Ηλεκτρολόγοι
 - Ελαιοχρωματιστές
 - Συγκολλητές
 - Μηχανικοί οχημάτων
 - Μηχανικοί μηχανών, συσκευών και εξοπλισμού
 - Χρυσοχόοι, Αγγειοπλάστες, Τυπογράφοι
 - Παρασκευαστές τροφίμων και ποτών

- Επιπλοποιοί
 - Ράπτες, Πλέκτες, Κόπτες
 - Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές
 - Μάγειροι, Σερβιτόροι, Μπάρμεν
 - Υπάλληλοι παροχής προσωπικών υπηρεσιών
 - Πωλητές και Διαφημιστές εμπορευμάτων
 - Γραφείς, Δακτυλογράφοι, Ταμίες και Παρόμοιοι
 - Γραφείς εξυπηρέτησης κοινού (πελατών)
 - Προσοντούχοι και Άλλοι Ειδικοί
 - Αρχιτέκτονες, Πολιτικοί Μηχανικοί
 - Ιατροί, Οδοντίατροι
 - Λογιστές
 - Νομικοί
 - Γεωργοί, Κτηνοτρόφοι, Ψαράδες και Ειδικευμένοι Γεωργικοί Εργάτες
 - Γεωργοί και Ειδικοί Γεωργικοί Εργάτες
 - Κτηνοτρόφοι, Πτηνοτρόφοι
 - Γεωργοκτηνοτρόφοι
- (iv) Η απόκτηση **διευθυντικών και επιχειρηματικών γνώσεων και δεξιοτήτων** θεωρείται **απαραίτητη για όλες τις επαγγελματικές κατηγορίες των αυτοεργοδοτούμενων** αφού τα άτομα αυτά είναι υπεύθυνα για όλες τις ενέργειες και δραστηριότητες που απαιτούνται για τη λειτουργία και διεύθυνση μιας επιχείρησης.
- (v) Τα **σημαντικότερα θέματα** που σχετίζονται με τη γενική **διεύθυνση και λειτουργία μιας επιχείρησης** και στα οποία εντοπίζονται ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης για αυτοεργοδοτούμενους είναι:

- Πληροφόρηση και Επικοινωνία
- Μάρκετινγκ / Πωλήσεις
- Μάνατζμεντ
- Διεύθυνση προσωπικού
- Οικονομική διαχείριση και Κοστολόγηση
- Τεχνολογία
- Ξένες γλώσσες
- Νομοθεσία
- Διαπραγματευτικές ικανότητες

(vi) Οι **επαγγελματικές κατηγορίες των αυτοεργοδοτούμενων** οι οποίες αντιμετωπίζουν **σημαντικές ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης** για απόκτηση και περαιτέρω βελτίωση τόσο τεχνικών όσο και επιχειρηματικών και διευθυντικών γνώσεων και δεξιοτήτων είναι οι ακόλουθες:

- Διευθυντές
- Προσωντούχοι και Άλλοι Ειδικοί
- Τεχνικοί, Βοηθοί, Ειδικοί Γραφείς και Παρόμοιοι
- Γραφείς, Δακτυλογράφοι, Ταμίες και Παρόμοιοι
- Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές
- Γεωργοί, Κτηνοτρόφοι, Ψαράδες και Ειδικευμένοι Γεωργικοί Εργάτες
- Τεχνίτες Παραγωγής και Παρόμοιοι
- Χειριστές Μηχανών και Εργαλείων και Συναρμολογητές (εκτός των Οδηγών, Μηχανοδηγών, Υπαξιωματικών και Ναυτών Πλοίων)

6.1.6. Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τις προοπτικές και δυνατότητες αξιοποίησης του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ

(i) Η ΑνΑΔ εγκαθίδρυσε σταδιακά ένα **ολοκληρωμένο και ευέλικτο σύστημα κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού** που στοχεύει στην προγραμματισμένη και συστηματική ικανοποίηση των αναγκών κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα και σε όλους τους τομείς.

- (ii) Το φάσμα των προγραμμάτων κατάρτισης που υλοποιούνται μέσω της ΑνΑΔ καλύπτει και τις δύο βασικές κατηγορίες κατάρτισης, Αρχική και Συνεχιζόμενη, όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας όπως επίσης και όλες τις επαρχίες.
- (iii) Οι συμμετοχές των εργοδοτούμενων σε επιχορηγημένα από την ΑνΑΔ προγράμματα κατάρτισης κατά το 2000 αφορούσαν προγράμματα τόσο Αρχικής όσο και Συνεχιζόμενης Κατάρτισης και κάλυψαν ένα ευρύ φάσμα θεματικών τομέων όπως:
- Διεύθυνση
 - Μάρκετινγκ / Πωλήσεις
 - Χρηματοοικονομικά
 - Ανθρώπινο Δυναμικό
 - Τεχνολογία
 - Εξειδικευμένα Θέματα για Συγκεκριμένα Επαγγέλματα
- (iv) Οι συμμετοχές των εργοδοτούμενων αντρών αλλά και γυναικών σε προγράμματα κατάρτισης το 2000 προέρχονταν από όλες τις επαγγελματικές κατηγορίες και κλάδους οικονομικής δραστηριότητας και όλες τις επαρχίες.
- (v) Οι αυτοεργοδοτούμενοι δεν περιλαμβάνονται στις ομάδες που καλύπτονται από το σύστημα κατάρτισης της ΑνΑΔ. Σύμφωνα με τη νομοθεσία της, οι αυτοεργοδοτούμενοι δεν καταβάλλουν τέλος κατάρτισης στο Ταμείο ΑνΑΔ και έτσι δεν δικαιούνται οποιαδήποτε χορηγήματα για δαπάνες τους σχετικά με κατάρτιση. Ο περί Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Νόμος του 1999 αναφέρει ότι η ΑνΑΔ έχει αρμοδιότητα και εξουσία να παρέχει ή εξασφαλίζει χορηγήματα σε εργοδότες σε σχέση με δαπάνες κατάρτισης των εργοδοτούμενων τους.
- (vi) Για να καταστεί δυνατή η αξιοποίηση του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ από τους αυτοεργοδοτούμενους πρέπει να γίνουν οι αναγκαίες τροποποιήσεις στη νομοθεσία της η οποία θα τους υποχρεώνει να καταβάλλουν το νενομισμένο τέλος κατάρτισης.

- (vii) Η συμβολή της ΑνΑΔ στη **διευκόλυνση της πρόσβασης των αυτοεργοδοτούμενων σε δραστηριότητες κατάρτισης** θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας μιας ενδεχόμενης ένταξης των αυτοεργοδοτούμενων στις αρμοδιότητες της ΑνΑΔ.
- (viii) Η **χρησιμότητα αξιοποίησης** του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ από τους αυτοεργοδοτούμενους αφορά την:
- Απόκτηση και περαιτέρω βελτίωση των τεχνικών και επιχειρηματικών και διευθυντικών γνώσεων και δεξιοτήτων τους.
 - Ορθή και ολοκληρωμένη ανάπτυξη αυτής της κατηγορίας απασχολουμένων.
 - Παροχή ίσων ευκαιριών και δικαιωμάτων στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης με τους εργοδοτούμενους.
 - Εναρμόνιση με τις κατευθυντήριες γραμμές πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

6.2. Πορίσματα

Τα πορίσματα που καταγράφονται εδώ αναφέρονται στις προοπτικές και δυνατότητες που υπάρχουν για αξιοποίηση του συστήματος κατάρτισης της ΑνΑΔ από τους αυτοεργοδοτούμενους όπως απορρέουν μέσα από τη συνολική εικόνα που σχηματίστηκε από τη μελέτη του όλου θέματος.

- (i) Οι **αυτοεργοδοτούμενοι** στην Κύπρο αποτελούν μια **σημαντική κατηγορία απασχολουμένων**, η οποία διαδραματίζει το δικό της ξεχωριστό και ταυτόχρονα καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη της οικονομίας της τόπου. Η σημασία που έχει αυτή η κατηγορία απασχολουμένων είναι πολύ μεγάλη όχι μόνο λόγω του μεγάλου αριθμού ατόμων που την αποτελούν αλλά και επειδή ανάμεσα τους βρίσκεται και ένας **σημαντικός αριθμός από ιδιοκτήτες/διευθυντές επιχειρήσεων**.
- (ii) Η συμμετοχή των αυτοεργοδοτούμενων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης κυμαίνεται σε **χαμηλότερα επίπεδα από εκείνη των εργοδοτούμενων**. Οι κυριότερες παράμετροι

που επεξηγούν σε σημαντικό βαθμό αυτή την εικόνα είναι το κόστος κατάρτισης που πρέπει να καταβάλουν οι αυτοεργοδοτούμενοι από μόνοι τους, η έλλειψη συστήματος ακριβούς εντοπισμού και ικανοποίησης των αναγκών κατάρτισης που αντιμετωπίζουν και το ιδιόμορφο και υπερφορτωμένο ωράριο τους.

- (iii) Η μεγάλη πλειοψηφία των αυτοεργοδοτουμένων αντιμετωπίζει **σημαντικές ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης** για απόκτηση και περαιτέρω βελτίωση τόσο των τεχνικών όσο και των διευθυντικών και επιχειρηματικών γνώσεων και δεξιοτήτων της. Μια ενδεχόμενη ένταξη τους στη σφαίρα αρμοδιοτήτων της ΑνΑΔ θα συμβάλει στην **ορθή και ολοκληρωμένη κατάρτιση και ανάπτυξη τους** κάτι που θα έχει θετικές επιπτώσεις στην αύξηση της παραγωγικότητας τους και κατ' επέκταση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων τους.
- (iv) Με βάση τη νομοθεσία της ΑνΑΔ οι αυτοεργοδοτούμενοι δεν περιλαμβάνονται στις ομάδες που καλύπτονται από το σύστημα κατάρτισης της. Για να καταστεί δυνατή η ένταξη τους στις αρμοδιότητες της ΑνΑΔ και η αξιοποίηση του συστήματος κατάρτισης της πρέπει απαραίτητα να γίνουν οι **αναγκαίες τροποποιήσεις στη νομοθεσία** σύμφωνα με την οποία θα υποχρεώνονται να καταβάλλουν το νενομισμένο τέλος κατάρτισης.
- (v) Για τον ακριβή εντοπισμό και την ικανοποίηση των αναγκών κατάρτισης και ανάπτυξης των αυτοεργοδοτουμένων μπορεί να **αξιοποιηθεί** σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό το **υφιστάμενο σύστημα κατάρτισης της ΑνΑΔ**. Πρόσθετα, με την ευελιξία και την προσαρμοστικότητα που διακρίνει το εν λόγω σύστημα, σε περίπτωση που κριθεί σκόπιμο, θα μπορούσε χωρίς ιδιαίτερες δυσκολίες να **εμπλουτιστεί** τόσο με το σχεδιασμό και την εφαρμογή ειδικού Σχεδίου για αυτοεργοδοτουμένους όσο και με την εισαγωγή νέων θεματικών τομέων που να απευθύνονται στους αυτοεργοδοτουμένους για ικανοποίηση οποιωνδήποτε εξειδικευμένων ή ιδιόμορφων αναγκών τους. Στην προσπάθεια αυτή θα μπορούσε να αξιοποιηθούν άμεσα τα υφιστάμενα ιδρύματα και οργανισμοί κατάρτισης καθώς και οποιεσδήποτε άλλες πρόσθετες ad hoc διευθετήσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

**ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ**

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.1
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Αυτοεργοδοτούμενοι με υπαλλήλους	15.776	1.863	17.639
Αυτοεργοδοτούμενοι χωρίς υπαλλήλους	32.810	9.314	42.124
Εργοδοτούμενοι	116.980	93.734	210.714
Συνεισφέροντα μέλη της οικογένειας	1.095	7.630	8.725
ΣΥΝΟΛΟ	166.661	112.541	279.202

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.2
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ
ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
15 – 19	53	-	53
20 – 29	3.678	2.002	5.680
30 – 39	12.246	3.050	15.296
40 – 49	14.400	3.129	17.529
50 – 59	11.827	1.871	13.698
60 +	6.382	1.125	7.507
ΣΥΝΟΛΟ	48.586	11.177	59.763

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.3
ΑΥΤΟΕΡΓΟΛΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ
ΚΑΤΑ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Πρωτοβάθμια ή Καθόλου Σχολείο	18.066	3.242	21.308
Κατώτερη Δευτεροβάθμια	3.449	860	4.309
Σύστημα Μαθητείας	1.357	57	1.414
Ανώτερη Δευτεροβάθμια	14.467	3.406	17.873
Τριτοβάθμια	11.247	3.612	14.859
ΣΥΝΟΛΟ	48.586	11.177	59.763

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.4
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
1	Διευθυντές, Νομοθετικοί Λειτουργοί και Ανώτεροι Διοικητικοί Λειτουργοί	2.496	174	2.670
2	Προσωντούχοι και άλλοι Ειδικοί	5.251	1.828	7.079
3	Τεχνικοί, Βοηθοί, Ειδικοί Γραφείς και Παρόμοιοι	4.007	1.543	5.550
4	Γραφείς, Δακτυλογράφοι, Ταμίες και Παρόμοιοι	722	316	1.038
5	Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές	9.167	4.611	13.778
6	Γεωργοί, Κτηνοτρόφοι, Ψαράδες και Εξειδικευμένοι Γεωργικοί Εργάτες	6.592	858	7.450
7	Τεχνίτες Παραγωγής και Παρόμοιοι	13.834	667	14.501
8	Χειριστές Μηχανών & Εργαλείων και Συναρμολογητές	5.164	59	5.223
9	Πλανόδιοι, Καθαριστές, Φύλακες, Κλητήρες, Εργάτες και Παρόμοιοι	1.353	1.121	2.474
0	Στρατιωτικοί	-	-	-
	ΣΥΝΟΛΟ	48.586	11.177	59.763

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.5
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ
ΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ, 2000

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ		Αυτοεργοδοτούμενοι (α)	Απασχολούμενοι (β)	% (α) / (β)
1	Διευθυντές, Νομοθετικοί Λειτουργοί και Ανώτεροι Διοικητικοί Λειτουργοί	2.670	8.293	32,2
2	Προσωντούχοι και άλλοι Ειδικοί	7.079	35.055	20,2
3	Τεχνικοί, Βοηθοί, Ειδικοί Γραφείς και Παρόμοιοι	5.550	30.781	18,0
4	Γραφείς, Δακτυλογράφοι, Ταμίες και Παρόμοιοι	1.038	38.672	2,7
5	Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές	13.778	48.778	28,2
6	Γεωργοί, Κτηνοτρόφοι, Ψαράδες και Εξειδικευμένοι Γεωργικοί Εργάτες	7.450	10.211	73,0
7	Τεχνίτες Παραγωγής και Παρόμοιοι	14.501	42.784	33,9
8	Χειριστές Μηχανών & Εργαλείων και Συναρμολογητές	5.223	22.585	23,1
9	Πλανόδιοι, Καθαριστές, Φύλακες, Κλητήρες, Εργάτες και Παρόμοιοι	2.474	38.344	6,5
0	Στρατιωτικοί	-	3.699	-
ΣΥΝΟΛΟ		59.763	279.202	21,4

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.6
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ		ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
A- B	Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα και Δασοκομία – Αλιεία και Ιχθυοτροφεία	7.125	979	8.104
C	Ορυχεία και Λατομεία	-	-	-
D	Μεταποιητικές Βιομηχανίες	6.760	977	7.737
E	Παροχή Ηλεκτρικού Ρεύματος, Φυσικού Αερίου και Νερού	-	-	-
F	Κατασκευές	7.505	-	7.505
G	Εμπόριο, Επιδιορθώσεις Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης	11.577	2.706	14.283
H	Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	3.622	916	4.538
I	Μεταφορές, Αποθήκευση και Επικοινωνίες	2.630	186	2.816
J	Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί	953	444	1.397
K	Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες	4.384	1.810	6.194
L	Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα	66	-	66
M N O P Q	Εκπαίδευση Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα Άλλες Δραστηριότητες Υπηρεσιών Ιδιωτικά Νοικοκυριά Άλλο Εργατικό Δυναμικό	3.964	3.159	7.123
ΣΥΝΟΛΟ		48.586	11.177	59.763

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.7
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΥΤΟΕΡΓΟΛΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ, 2000

ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	Αυτοεργοδοτούμενοι (α)	Απασχολούμενοι (β)	% (α) / (β)
A- Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα και B Δασοκομία – Αλιεία και Ιχθυοτροφεία	8.104	15.157	53,5
C Ορυχεία και Λατομεία	-	698	-
D Μεταποιητικές Βιομηχανίες	7.737	35.957	21,5
E Παροχή Ηλεκτρικού Ρεύματος, Φυσικού Αερίου και Νερού	-	2.675	-
F Κατασκευές	7.505	27.842	27,0
G Εμπόριο, Επιδιορθώσεις Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης	14.283	51.147	27,9
H Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	4.538	26.846	16,9
I Μεταφορές, Αποθήκευση και Επικοινωνίες	2.816	16.299	17,3
J Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί	1.397	15.583	9,0
K Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες	6.194	16.232	38,2
L Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα	66	24.656	0,3
M Εκπαίδευση N Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα O Άλλες Δραστηριότητες Υπηρεσιών P Ιδιωτικά Νοικοκυριά Q Άλλο Εργατικό Δυναμικό	7.123	46.110	16,3
ΣΥΝΟΛΟ	59.763	279.202	21,4

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.8
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΟΥ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΕΠΑΡΧΙΑ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Λευκωσία	17.799	4.274	22.073
Λεμεσός	12.554	2.412	14.966
Λάρνακα	8.495	1.852	10.347
Αμμόχωστος	5.072	1.251	6.323
Πάφος	4.666	1.388	6.054
ΣΥΝΟΛΟ	48.586	11.177	59.763

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.9
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ
ΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΟΥ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ, 2000

ΕΠΑΡΧΙΑ	Αυτοεργοδο- τούμενοι (α)	Απασχολού- μενοι (β)	% (α) / (β)
Λευκωσία	22.073	116.404	19,0
Λεμεσός	14.966	70.485	21,2
Λάρνακα	10.347	44.899	23,0
Αμμόχωστος	6.323	21.287	29,7
Πάφος	6.054	26.127	23,2
ΣΥΝΟΛΟ	59.763	279.202	21,4

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.10
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ-ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΕ

ΧΩΡΑ ΕΕ	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Βέλγιο (Β)	16,1	15,4	15,4	14,9	15,4	14,8	14,0
Δανία (Δ)	9,5	8,4	8,3	8,3	8,4	8,3	8,2
Γερμανία (ΓΕΡ)	8,9	9,4	9,6	9,9	10,0	10,0	10,1
Ελλάδα (Ε)	34,8	33,8	33,7	33,3	32,5	32,0	32,4
Ισπανία (ΙΣΠ)	20,9	21,8	21,5	20,9	20,2	19,3	18,3
Γαλλία (ΓΑΛ)	12,9	11,6	11,3	11,2	10,9	10,6	10,1
Ιρλανδία (ΙΡΛ)	22,6	20,8	19,8	19,5	18,8	17,8	17,6
Ιταλία (ΙΤ)	24,3	24,5	24,8	24,5	24,4	24,4	24,2
Λουξεμβούργο (Λ)	9,5	9,9	9,1	8,3	8,8	8,5	8,9
Ολλανδία (Ο)	10,0	11,4	11,2	11,3	10,8	10,7	10,4
Αυστρία (Α)	11,3	10,8	10,8	10,8	11,0	10,9	10,8
Πορτογαλία (Π)	25,8	25,8	26,8	26,9	25,9	24,9	23,7
Φινλανδία (Φ)	14,1	15,0	15,1	14,4	14,0	13,0	12,9
Σουηδία (Σ)	9,3	11,3	11,7	11,2	10,9	11,0	10,6
Ηνωμένο Βασίλειο (ΗΒ)	13,5	12,8	12,6	12,4	12,1	11,7	11,3
ΕΕ-15	15,4	14,9	15,0	14,9	14,7	14,4	14,1

Πηγή: Employment in Europe 2000, European Commission

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΟΣΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΕΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΤΩΝ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΠΟΣΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΕΩΝ
ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΤΩΝ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΠΟ 7.1.2002

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ		Κατώτατο εβδομαδιαίο ποσό ασφαλιστέων αποδοχών	Ανώτατο εβδομαδιαίο ποσό ασφαλιστέων αποδοχών
1	Πρόσωπα που ασκούν ελεύθερο επάγγελμα		412
α	για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα 10 χρόνια	130	
β	για χρονική περίοδο που υπερβαίνει τα 10 χρόνια	262	
2	Πρόσωπα που απασχολούνται στο χονδρικό εμπόριο, κτηματομεσίτες, πράκτορες ασφαλειών, βιομήχανοι και άλλοι επιχειρηματίες	262	
3	Τεχνίτες που απασχολούνται σε αστικές περιοχές	130	
4	Οικοδόμοι και πρόσωπα που ασκούν επάγγελμα συναφές προς την οικοδομική βιομηχανία	164	
5	Γεωργοί, κτηνοτρόφοι, πτηνοτρόφοι, αλιείς και συναφή επαγγέλματα	95	
6	Οδηγοί μεταφορικών μέσων, χειριστές εκσκαφών και συναφή επαγγέλματα	130	
7	Κληρικοί *	95	
8	Πλανοδιοπόλες	95	
9	Πρόσωπα που δεν υπάγονται σε άλλη επαγγελματική κατηγορία και απασχολούνται σε αστικές περιοχές	130	
10	Πρόσωπα που δεν υπάγονται σε άλλη επαγγελματική κατηγορία και απασχολούνται σε αγροτικές περιοχές	95	

* Το εβδομαδιαίο ποσό των ασφαλιστέων αποδοχών των κληρικών των οποίων ο εβδομαδιαίος μισθός υπερβαίνει το πιο πάνω κατώτατο ποσό είναι ο πραγματικός μισθός μέχρι και το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών.

Πηγή: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, 2002

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

**ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ**

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ
ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Αυτοεργοδοτούμενοι με υπαλλήλους	348	-	348
Αυτοεργοδοτούμενοι χωρίς υπαλλήλους	663	502	1.165
Εργοδοτούμενοι	3.030	3.985	7.015
Συνεισφέροντα μέλη της οικογένειας	117	63	180
ΣΥΝΟΛΟ	4.158	4.550	8.708

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΥΤΟΕΡΓΟΛΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ
ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
15 – 19	-	-	-
20 – 29	70	-	70
30 – 39	474	331	805
40 – 49	236	171	407
50 – 59	67	-	67
60 +	164	-	164
ΣΥΝΟΛΟ	1.011	502	1.513

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ
ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
15 – 19	-	-	-
20 – 29	539	862	1.401
30 – 39	1.441	1.623	3.064
40 – 49	675	1.138	1.813
50 – 59	375	305	680
60 +	-	57	57
ΣΥΝΟΛΟ	3.030	3.985	7.015

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.4
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ
ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
15 – 19	1.491	2.172	3.663
20 – 29	28.378	25.131	53.509
30 – 39	34.135	27.029	61.164
40 – 49	28.480	23.773	52.253
50 – 59	19.376	13.287	32.663
60 +	5.120	2.342	7.462
ΣΥΝΟΛΟ	116.980	93.734	210.714

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.5
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ
ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
15 – 19	-	-	-
20 – 29	727	862	1.589
30 – 39	1.914	2.018	3.932
40 – 49	911	1.308	2.219
50 – 59	442	305	747
60 +	164	57	221
ΣΥΝΟΛΟ	4.158	4.550	8.708

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.6
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ
ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
15 – 19	1.597	2.172	3.769
20 – 29	32.432	27.597	60.029
30 – 39	46.447	31.807	78.254
40 – 49	42.880	28.949	71.829
50 – 59	31.202	17.149	48.351
60 +	12.104	4.866	16.970
ΣΥΝΟΛΟ	166.662	112.540	279.202

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.7
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΥΤΟΕΡΓΟΛΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ
ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Πρωτοβάθμια ή Καθόλου Σχολείο	55	125	180
Κατώτερη Δευτεροβάθμια	70	-	70
Σύστημα Μαθητείας	-	-	-
Ανώτερη Δευτεροβάθμια	201	134	335
Τριτοβάθμια	685	243	928
ΣΥΝΟΛΟ	1.011	502	1.513

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.8
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ
ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Πρωτοβάθμια ή Καθόλου Σχολείο	-	119	119
Κατώτερη Δευτεροβάθμια	80	57	137
Σύστημα Μαθητείας	-	-	-
Ανώτερη Δευτεροβάθμια	725	1.251	1.976
Τριτοβάθμια	2.225	2.558	4.783
ΣΥΝΟΛΟ	3.030	3.985	7.015

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.9
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ
ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Πρωτοβάθμια ή Καθόλου Σχολείο	23.389	17.233	40.622
Κατώτερη Δευτεροβάθμια	8.944	6.973	15.917
Σύστημα Μαθητείας	4.078	352	4.430
Ανώτερη Δευτεροβάθμια	46.766	39.346	86.112
Τριτοβάθμια	33.803	29.830	63.633
ΣΥΝΟΛΟ	116.980	93.734	210.714

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.10
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ
ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Πρωτοβάθμια ή Καθόλου Σχολείο	55	245	300
Κατώτερη Δευτεροβάθμια	150	57	207
Σύστημα Μαθητείας	-	-	-
Ανώτερη Δευτεροβάθμια	1.044	1.385	2.429
Τριτοβάθμια	2.909	2.863	5.772
ΣΥΝΟΛΟ	4.158	4.550	8.708

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.11
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ
ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Πρωτοβάθμια ή Καθόλου Σχολείο	41.883	24.538	66.421
Κατώτερη Δευτεροβάθμια	12.449	8.385	20.834
Σύστημα Μαθητείας	5.436	409	5.845
Ανώτερη Δευτεροβάθμια	61.775	45.015	106.790
Τριτοβάθμια	45.119	34.193	79.312
ΣΥΝΟΛΟ	166.662	112.540	279.202

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.12
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΥΤΟΕΡΓΟΛΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ		ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
1	Διευθυντές, Νομοθετικοί Λειτουργοί και Ανώτεροι Διοικητικοί Λειτουργοί	67	-	67
2	Προσωντούχοι και άλλοι Ειδικοί	618	242	860
3	Τεχνικοί, Βοηθοί, Ειδικοί Γραφείς και Παρόμοιοι	201	-	201
4	Γραφείς, Δακτυλογράφοι, Ταμίες και Παρόμοιοι	-	-	-
5	Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές	125	197	322
6	Γεωργοί, Κτηνοτρόφοι, Ψαράδες και Εξειδικευμένοι Γεωργικοί Εργάτες	-	-	-
7	Τεχνίτες Παραγωγής και Παρόμοιοι	-	63	63
8	Χειριστές Μηχανών & Εργαλείων και Συναρμολογητές	-	-	-
9	Πλανόδιοι, Καθαριστές, Φύλακες, Κλητήρες, Εργάτες και Παρόμοιοι	-	-	-
0	Στρατιωτικοί	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ		1.011	502	1.513

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.13
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
1	Διευθυντές, Νομοθετικοί Λειτουργοί και Ανώτεροι Διοικητικοί Λειτουργοί	472	180	652
2	Προσοντούχοι και άλλοι Ειδικοί	1.065	1.603	2.668
3	Τεχνικοί, Βοηθοί, Ειδικοί Γραφείς και Παρόμοιοι	597	718	1.315
4	Γραφείς, Δακτυλογράφοι, Ταμίες και Παρόμοιοι	305	998	1.303
5	Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές	321	310	631
6	Γεωργοί, Κτηνοτρόφοι, Ψαράδες και Εξειδικευμένοι Γεωργικοί Εργάτες	-	-	-
7	Τεχνίτες Παραγωγής και Παρόμοιοι	211	-	211
8	Χειριστές Μηχανών & Εργαλείων και Συναρμολογητές	-	57	57
9	Πλανόδιοι, Καθαριστές, Φύλακες, Κλητήρες, Εργάτες και Παρόμοιοι	-	119	119
0	Στρατιωτικοί	59	-	59
	ΣΥΝΟΛΟ	3.030	3.985	7.015

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.14
ΕΡΓΟΛΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
1	Διευθυντές, Νομοθετικοί Λειτουργοί και Ανώτεροι Διοικητικοί Λειτουργοί	4.600	952	5.552
2	Προσωντούχοι και άλλοι Ειδικοί	13.940	13.910	27.850
3	Τεχνικοί, Βοηθοί, Ειδικοί Γραφείς και Παρόμοιοι	15.059	10.044	25.103
4	Γραφείς, Δακτυλογράφοι, Ταμίες και Παρόμοιοι	8.921	27.684	36.605
5	Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές	16.850	16.107	32.957
6	Γεωργοί, Κτηνοτρόφοι, Ψαράδες και Εξειδικευμένοι Γεωργικοί Εργάτες	895	126	1.021
7	Τεχνίτες Παραγωγής και Παρόμοιοι	26.358	1.379	27.737
8	Χειριστές Μηχανών & Εργαλείων και Συναρμολογητές	13.595	3.297	16.892
9	Πλανόδιοι, Καθαριστές, Φύλακες, Κλητήρες, Εργάτες και Παρόμοιοι	13.441	19.858	33.299
0	Στρατιωτικοί	3.321	377	3.698
	ΣΥΝΟΛΟ	116.980	93.734	210.714

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.15
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
1	Διευθυντές, Νομοθετικοί Λειτουργοί και Ανώτεροι Διοικητικοί Λειτουργοί	539	180	719
2	Προσοντούχοι και άλλοι Ειδικοί	1.683	1.908	3.591
3	Τεχνικοί, Βοηθοί, Ειδικοί Γραφείς και Παρόμοιοι	797	718	1.515
4	Γραφείς, Δακτυλογράφοι, Ταμίες και Παρόμοιοι	305	998	1.303
5	Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές	505	507	1.012
6	Γεωργοί, Κτηνοτρόφοι, Ψαράδες και Εξειδικευμένοι Γεωργικοί Εργάτες	-	-	-
7	Τεχνίτες Παραγωγής και Παρόμοιοι	270	63	333
8	Χειριστές Μηχανών & Εργαλείων και Συναρμολογητές	-	57	57
9	Πλανόδιοι, Καθαριστές, Φύλακες, Κλητήρες, Εργάτες και Παρόμοιοι	-	119	119
0	Στρατιωτικοί	59	-	59
	ΣΥΝΟΛΟ	4.158	4.550	8.708

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.16
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ		ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
1	Διευθυντές, Νομοθετικοί Λειτουργοί και Ανώτεροι Διοικητικοί Λειτουργοί	7.095	1.198	8.293
2	Προσωντούχοι και άλλοι Ειδικοί	19.191	15.864	35.055
3	Τεχνικοί, Βοηθοί, Ειδικοί Γραφείς και Παρόμοιοι	19.066	11.715	30.781
4	Γραφείς, Δακτυλογράφοι, Ταμίες και Παρόμοιοι	9.758	28.914	38.672
5	Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές	26.316	22.462	48.778
6	Γεωργοί, Κτηνοτρόφοι, Ψαράδες και Εξειδικευμένοι Γεωργικοί Εργάτες	7.755	2.456	10.211
7	Τεχνίτες Παραγωγής και Παρόμοιοι	40.380	2.404	42.784
8	Χειριστές Μηχανών & Εργαλείων και Συναρμολογητές	18.923	3.663	22.586
9	Πλανόδιοι, Καθαριστές, Φύλακες, Κλητήρες, Εργάτες και Παρόμοιοι	14.856	23.488	38.344
0	Στρατιωτικοί	3.322	376	3.698
ΣΥΝΟΛΟ		166.662	112.540	279.202

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.17
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΥΤΟΕΡΓΟΛΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
A- Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα και B Δασοκομία – Αλιεία και Ιχθυοτροφεία	-	-	-
C Ορυχεία και Λατομεία	-	-	-
D Μεταποιητικές Βιομηχανίες	67	62	129
E Παροχή Ηλεκτρικού Ρεύματος, Φυσικού Αερίου και Νερού	-	-	-
F Κατασκευές	-	-	-
G Εμπόριο, Επιδιορθώσεις Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης	190	114	304
H Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	-	-	-
I Μεταφορές, Αποθήκευση και Επικοινωνίες	-	-	-
J Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί	201	-	201
K Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες	242	57	299
L Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα	-	-	-
M Εκπαίδευση N Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα O Άλλες Δραστηριότητες Υπηρεσιών P Ιδιωτικά Νοικοκυριά Q Άλλο Εργατικό Δυναμικό	311	269	580
ΣΥΝΟΛΟ	1.011	502	1.513

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.18
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
A- Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα και B Δασοκομία – Αλιεία και Ιχθυοτροφεία	-	-	-
C Ορυχεία και Λατομεία	-	-	-
D Μεταποιητικές Βιομηχανίες	-	224	224
E Παροχή Ηλεκτρικού Ρεύματος, Φυσικού Αερίου και Νερού	133	-	133
F Κατασκευές	215	116	331
G Εμπόριο, Επιδιορθώσεις Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης	467	382	849
H Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	-	63	63
I Μεταφορές, Αποθήκευση και Επικοινωνίες	427	62	489
J Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί	513	618	1.131
K Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες	230	561	791
L Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα	384	182	566
M Εκπαίδευση N Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα O Άλλες Δραστηριότητες Υπηρεσιών P Ιδιωτικά Νοικοκυριά Q Άλλο Εργατικό Δυναμικό	661	1.777	2.438
ΣΥΝΟΛΟ	3.030	3.985	7.015

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.19
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
A- Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα και B Δασοκομία – Αλιεία και Ιχθυοτροφεία	2.330	1.352	3.682
C Ορυχεία και Λατομεία	698	-	698
D Μεταποιητικές Βιομηχανίες	16.430	10.831	27.261
E Παροχή Ηλεκτρικού Ρεύματος, Φυσικού Αερίου και Νερού	2.170	505	2.675
F Κατασκευές	18.506	1.583	20.089
G Εμπόριο, Επιδιορθώσεις Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης	19.270	15.770	35.040
H Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	10.192	10.839	21.031
I Μεταφορές, Αποθήκευση και Επικοινωνίες	8.569	4.914	13.483
J Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί	6.229	7.819	14.048
K Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες	3.054	6.617	9.671
L Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα	16.893	7.698	24.591
M Εκπαίδευση N Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα O Άλλες Δραστηριότητες Υπηρεσιών P Ιδιωτικά Νοικοκυριά Q Άλλο Εργατικό Δυναμικό	12.639	25.806	38.445
ΣΥΝΟΛΟ	116.980	93.734	210.714

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.20
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
A- Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα και B Δασοκομία – Αλιεία και Ιχθυοτροφεία	-	-	-
C Ορυχεία και Λατομεία	-	-	-
D Μεταποιητικές Βιομηχανίες	67	287	354
E Παροχή Ηλεκτρικού Ρεύματος, Φυσικού Αερίου και Νερού	133	-	133
F Κατασκευές	215	116	331
G Εμπόριο, Επιδιορθώσεις Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης	775	496	1.271
H Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	-	63	63
I Μεταφορές, Αποθήκευση και Επικοινωνίες	427	62	489
J Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί	714	617	1.331
K Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες	472	681	1.153
L Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα	384	182	566
M Εκπαίδευση N Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα O Άλλες Δραστηριότητες Υπηρεσιών P Ιδιωτικά Νοικοκυριά Q Άλλο Εργατικό Δυναμικό	971	2.046	3.017
ΣΥΝΟΛΟ	4.158	4.550	8.708

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.21
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
A- Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα και B Δασοκομία – Αλιεία και Ιχθυοτροφεία	9.785	5.373	15.158
C Ορυχεία και Λατομεία	698	-	698
D Μεταποιητικές Βιομηχανίες	23.299	12.657	35.956
E Παροχή Ηλεκτρικού Ρεύματος, Φυσικού Αερίου και Νερού	2.170	505	2.675
F Κατασκευές	26.140	1.702	27.842
G Εμπόριο, Επιδιορθώσεις Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης	31.255	19.892	51.147
H Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	13.873	12.973	26.846
I Μεταφορές, Αποθήκευση και Επικοινωνίες	11.199	5.100	16.299
J Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί	7.182	8.400	15.582
K Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες	7.500	8.733	16.233
L Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα	16.958	7.698	24.656
M Εκπαίδευση N Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα O Άλλες Δραστηριότητες Υπηρεσιών P Ιδιωτικά Νοικοκυριά Q Άλλο Εργατικό Δυναμικό	16.603	29.507	46.110
ΣΥΝΟΛΟ	166.662	112.540	279.202

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.22
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΕΙΔΟΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Αρχική κατάρτιση	-	-	-
Συνεχιζόμενη κατάρτιση για βελτίωση γνώσεων και δεξιοτήτων	657	257	914
Συνεχιζόμενη κατάρτιση για επιστροφή στην αγορά εργασίας	-	-	-
Συνεχιζόμενη κατάρτιση για άλλους λόγους	-	63	63
Κατάρτιση στα πλαίσια επίσημου κρατικού προγράμματος	-	-	-
Γενικού ενδιαφέροντος	354	182	536
ΣΥΝΟΛΟ	1.011	502	1.513

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.23
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΕΙΔΟΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Αρχική κατάρτιση	-	107	107
Συνεχιζόμενη κατάρτιση για βελτίωση γνώσεων και δεξιοτήτων	2.169	2.200	4.369
Συνεχιζόμενη κατάρτιση για επιστροφή στην αγορά εργασίας	65	129	194
Συνεχιζόμενη κατάρτιση για άλλους λόγους	137	349	486
Κατάρτιση στα πλαίσια επίσημου κρατικού προγράμματος	66	-	66
Γενικού ενδιαφέροντος	593	1.200	1.793
ΣΥΝΟΛΟ	3.030	3.985	7.015

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.24
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΕΙΔΟΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Αρχική κατάρτιση	118	107	225
Συνεχιζόμενη κατάρτιση για βελτίωση γνώσεων και δεξιοτήτων	2.826	2.520	5.346
Συνεχιζόμενη κατάρτιση για επιστροφή στην αγορά εργασίας	65	129	194
Συνεχιζόμενη κατάρτιση για άλλους λόγους	137	411	548
Κατάρτιση στα πλαίσια επίσημου κρατικού προγράμματος	66	-	66
Γενικού ενδιαφέροντος	946	1.383	2.329
ΣΥΝΟΛΟ	4.158	4.550	8.708

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.25
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΥΤΟΕΡΓΟΛΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΜΕΘΟΔΟ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΜΕΘΟΔΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Σε αίθουσα διδασκαλίας	326	62	388
Αποκλειστικά στον τόπο εργασίας	-	-	-
Συνδυασμός διδασκαλίας σε αίθουσα και πρακτικής εξάσκησης	-	-	-
Συνέδρια, Ομάδες εργασίας, Σεμινάρια	685	440	1.125
ΣΥΝΟΛΟ	1.011	502	1.513

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.26
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΜΕΘΟΔΟ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΜΕΘΟΔΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Σε αίθουσα διδασκαλίας	784	2.121	2.905
Αποκλειστικά στον τόπο εργασίας	194	177	371
Συνδυασμός διδασκαλίας σε αίθουσα και πρακτικής εξάσκησης	201	72	273
Συνέδρια, Ομάδες εργασίας, Σεμινάρια	1.851	1.615	3.466
ΣΥΝΟΛΟ	3.030	3.985	7.015

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.27
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΜΕΘΟΔΟ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΜΕΘΟΔΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Σε αίθουσα διδασκαλίας	1.228	2.184	3.412
Αποκλειστικά στον τόπο εργασίας	194	176	370
Συνδυασμός διδασκαλίας σε αίθουσα και πρακτικής εξάσκησης	201	72	273
Συνέδρια, Ομάδες εργασίας, Σεμινάρια	2.535	2.118	4.653
ΣΥΝΟΛΟ	4.158	4.550	8.708

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.28
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΟΔΟ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

(εξαιρούνται όσοι συμμετείχαν σε Συνέδρια, Ομάδες εργασίας, Σεμινάρια)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Λιγότερο από 1 εβδομάδα	-	-	-
1 εβδομάδα αλλά λιγότερο από 1 μήνα	-	-	-
1 μήνα αλλά λιγότερο από 3 μήνες	80	-	80
3 μήνες αλλά λιγότερο από 6 μήνες	-	-	-
6 μήνες αλλά λιγότερο από 1 έτος	55	63	118
1 έτος αλλά λιγότερο από 2 έτη	-	-	-
2 έτη ή περισσότερο	191	-	191
Δεν καθορίστηκε η περίοδος	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ	326	63	389

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.29
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΟΔΟ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

(εξαιρούνται όσοι συμμετείχαν σε Συνέδρια, Ομάδες εργασίας, Σεμινάρια)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Λιγότερο από 1 εβδομάδα	569	371	940
1 εβδομάδα αλλά λιγότερο από 1 μήνα	200	123	323
1 μήνα αλλά λιγότερο από 3 μήνες	205	295	500
3 μήνες αλλά λιγότερο από 6 μήνες	-	57	57
6 μήνες αλλά λιγότερο από 1 έτος	206	864	1.070
1 έτος αλλά λιγότερο από 2 έτη	-	125	125
2 έτη ή περισσότερο	-	418	418
Δεν καθορίστηκε η περίοδος	-	116	116
ΣΥΝΟΛΟ	1.180	2.369	3.549

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.30
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΟΔΟ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

(εξαιρούνται όσοι συμμετείχαν σε Συνέδρια, Ομάδες εργασίας, Σεμινάρια)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Λιγότερο από 1 εβδομάδα	569	371	940
1 εβδομάδα αλλά λιγότερο από 1 μήνα	200	123	323
1 μήνα αλλά λιγότερο από 3 μήνες	285	295	580
3 μήνες αλλά λιγότερο από 6 μήνες	118	57	175
6 μήνες αλλά λιγότερο από 1 έτος	261	927	1.188
1 έτος αλλά λιγότερο από 2 έτη	-	125	125
2 έτη ή περισσότερο	191	418	609
Δεν καθορίστηκε η περίοδος	-	116	116
ΣΥΝΟΛΟ	1.624	2.432	4.056

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.31
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΑΡΙΘΜΟ ΩΡΩΝ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

(εξαιρούνται όσοι συμμετείχαν σε Συνέδρια, Ομάδες εργασίας, Σεμινάρια)

ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΡΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
1-5	176	63	239
6-10	80	-	80
11-15	70	-	70
16-20	-	-	-
21-30	-	-	-
31-40	-	-	-
41+	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ	326	63	389

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.32
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΑΡΙΘΜΟ ΩΡΩΝ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

(εξαιρούνται όσοι συμμετείχαν σε Συνέδρια, Ομάδες εργασίας, Σεμινάρια)

ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΡΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
1-5	216	1.748	1.964
6-10	196	321	517
11-15	283	129	412
16-20	80	-	80
21-30	80	57	137
31-40	266	114	380
41+	59	-	59
ΣΥΝΟΛΟ	1.180	2.369	3.549

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.33
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΑΡΙΘΜΟ ΩΡΩΝ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

(εξαιρούνται όσοι συμμετείχαν σε Συνέδρια, Ομάδες εργασίας, Σεμινάρια)

ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΡΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
1-5	510	1.811	2.321
6-10	276	321	597
11-15	353	129	482
16-20	80	-	80
21-30	80	57	137
31-40	266	114	380
41+	59	-	59
ΣΥΝΟΛΟ	1.624	2.432	4.056

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

**ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ
ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ**

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1
ΑΥΤΟΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, 2000

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ		ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
<u>1</u>	<u>Διευθυντές, Νομοθετικοί</u> <u>Λειτουργοί και Ανώτεροι</u> <u>Διοικητικοί Λειτουργοί</u>	<u>2.496</u>	<u>174</u>	<u>2.670</u>
<u>11</u>	<u>Νομοθετικοί και Ανώτεροι</u> <u>Διοικητικοί Λειτουργοί</u>	-	-	-
111	Νομοθετικοί και Ανώτεροι Κυβερνητικοί Λειτουργοί	-	-	-
114	Ανώτεροι Λειτουργοί και Στελέχη Ειδικών Οργανώσεων και Οργανισμών	-	-	-
<u>12</u>	<u>Διευθυντές και Ανώτεροι</u> <u>Τμηματάρχες</u>	<u>681</u>	<u>117</u>	<u>798</u>
121	Διευθυντές και Ανώτεροι Τμηματάρχες	170	-	170
122	Διευθυντές Παραγωγής, Εργασιών και Προγραμμάτων	307	117	424
123	Άλλοι Ειδικευμένοι Διευθυντές	204	-	204
<u>13</u>	<u>Διευθυντές Μικρών Επιχειρήσεων</u>	<u>1.815</u>	<u>57</u>	<u>1.872</u>
131	Διευθυντές Μικρών Επιχειρήσεων	1.815	57	1.872

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ		ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
<u>2</u>	<u>Προσόντοϋγοι και άλλοι Ειδικοί</u>	<u>5.251</u>	<u>1.828</u>	<u>7.079</u>
<u>21</u>	<u>Φυσικοί, Μαθηματικοί, Μηχανικοί, Αρχιτέκτονες και Παρόμοιοι</u>	<u>1.415</u>	<u>298</u>	<u>1.713</u>
211	Φυσικοί, Χημικοί, Μετεωρολόγοι, Γεωλόγοι και Παρόμοιοι	-	63	63
212	Μαθηματικοί, Στατιστικολόγοι και Παρόμοιοι	-	-	-
213	Αναλυτές, Προγραμματιστές και Άλλοι Ειδικοί Ηλεκτρονικών Υπολογιστών	137	-	137
214	Αρχιτέκτονες, Μηχανικοί, Τοπογράφοι και Παρόμοιοι	1.278	235	1.513
<u>22</u>	<u>Βιολόγοι, Γεωπόνοι, Ιατροί, Νοσοκόμοι και Παρόμοιοι</u>	<u>1.513</u>	<u>542</u>	<u>2.055</u>
221	Βιολόγοι και Γεωπόνοι	-	-	-
222	Ιατροί, Οδοντίατροι, Κτηνίατροι και Φαρμακοποιοί (εκτός Νοσοκόμοι)	1.513	542	2.055
223	Διπλωματούχοι Νοσοκόμοι και Μαιέες	-	-	-
<u>23</u>	<u>Διδακτικό Προσωπικό</u>	<u>123</u>	<u>621</u>	<u>744</u>
231	Καθηγητές Πανεπιστημίων, Κολεγίων και Άλλων Ανωτάτων Σχολών	-	-	-
232	Καθηγητές Μέσης Εκπαίδευσης	123	373	496
233	Δάσκαλοι Δημοτικών Σχολείων και Προσχολικής Ηλικίας	-	248	248

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ		ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
234	Ειδικοί Δάσκαλοι (Αναπήρων)	-	-	-
235	Άλλο Διδακτικό και Εποπτικό Προσωπικό	-	-	-
<u>24</u>	<u>Άλλοι Ειδικοί</u>	<u>2.200</u>	<u>367</u>	<u>2.567</u>
241	Λογιστές και Άλλοι Ειδικοί για Οικονομικά και Εμπορικά Θέματα	760	116	876
242	Νομικοί	1.075	57	1.132
243	Αρχειοφύλακες, Βιβλιοθηκάριοι και Παρόμοιοι	-	-	-
244	Ειδικοί Κοινωνικών, Πολιτικών και Παρόμοιων Επιστημών	122	65	187
245	Συγγραφείς, Δημοσιογράφοι, Ζωγράφοι, Μουσικοί, Σκηνοθέτες, Ηθοποιοί και Άλλοι Παρόμοιοι	243	129	372
247	Λειτουργοί Κυβερνητικών Υπηρεσιών	-	-	-
<u>3</u>	<u>Τεχνικοί, Βοηθοί, Ειδικοί Γραφείς και Παρόμοιοι</u>	<u>4.007</u>	<u>1.543</u>	<u>5.550</u>
<u>31</u>	<u>Τεχνικοί Βοηθοί Φυσικών Επιστημών και Μηχανικής</u>	<u>115</u>	<u>66</u>	<u>181</u>
311	Τεχνικοί Βοηθοί Φυσικών Επιστημών και Μηχανικής	57	-	57
312	Τεχνικοί Βοηθοί Ειδικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών	-	-	-

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ		ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
313	Χειριστές Οπτικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού	58	66	124
314	Χειριστές Αεροσκαφών, Κυβερνήτες Πλοίων, Ελεγκτές Εναέριας Κυκλοφορίας και Παρόμοιοι Τεχνικοί	-	-	-
315	Επιθεωρητές Κτιρίων, Ασφάλειας στους Τόπους Εργασίας, Υγείας και Ποιότητας	-	-	-
<u>32</u>	<u>Τεχνικοί Βοηθοί Βιολογίας, Γεωπονίας, Υγείας και Παρόμοιοι</u>	<u>129</u>	<u>193</u>	<u>322</u>
321	Τεχνικοί Βοηθοί Βιολογίας, Γεωπονίας και Παρόμοιοι	-	-	-
322	Τεχνικοί Βοηθοί σε Θέματα Υγείας (εκτός Νοσοκόμοι)	129	193	322
323	Πρακτικοί Νοσοκόμοι και Μαίες	-	-	-
<u>33</u>	<u>Βοηθητικό Διδακτικό Προσωπικό</u>	<u>67</u>	<u>169</u>	<u>236</u>
331	Βοηθητικό Διδακτικό Προσωπικό Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης	-	-	-
332	Βοηθητικό Διδακτικό Προσωπικό Προσχολικής Ηλικίας	-	-	-
333	Βοηθητικό Διδακτικό Προσωπικό Ειδικής Εκπαίδευσης	-	-	-
334	Άλλο Βοηθητικό Διδακτικό Προσωπικό	67	169	236
<u>34</u>	<u>Άλλοι Σχετικοί Τεχνικοί, Ειδικοί & Βοηθοί Οικονομικών, Εμπορικών, Κοινωνικών και Άλλων Υπηρεσιών</u>	<u>3.696</u>	<u>1.115</u>	<u>4.811</u>
341	Ειδικοί, Τεχνικοί και Βοηθοί Οικονομικών, Εμπορικών Υπηρεσιών και Πωλήσεων	2.646	808	3.454

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ		ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
342	Πράκτορες και Μεσίτες Εμπορικών Υπηρεσιών	497	59	556
343	Γραφείς, Βοηθοί Λογιστές και Άλλοι Γραφείς Διοίκησης	122	72	194
344	Κυβερνητικοί Λειτουργοί Φόρων, Δασμών, Τελωνείων και Παρόμοιοι	-	-	-
345	Επιθεωρητές Αστυνομίας και Ντετέκτιβς	-	-	-
346	Κοινωνικοί Λειτουργοί (βοηθοί)	-	-	-
347	Καλλιτέχνες, Αθλητές, Διακοσμητές και Άλλοι Παρόμοιοι	431	176	607
348	Κατηχητές, Ιεροκήρυκες και Ψάλτες	-	-	-
4	<u>Γραφείς, Δακτυλογράφοι, Ταμίες και Παρόμοιοι</u>	<u>721</u>	<u>317</u>	<u>1.038</u>
41	<u>Γραφείς Λογιστηρίου, Τραπεζών, Αποθήκης, Δακτυλογράφοι και Παρόμοιοι Γραφείς</u>	<u>135</u>	<u>131</u>	<u>266</u>
411	Ιδιαιτέρες Γραμματείες, Δακτυλογράφοι και Άλλοι Χειριστές Πληκτρολογίου	-	-	-
412	Γραφείς Λογιστηρίου, Τραπεζών και Στατιστικής	65	-	65
413	Αποθηκάριοι και Γραφείς Μεταφορών και Παραγωγής	-	-	-

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ		ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
414	Γραφείς Βιβλιοθηκών και Αρχείου, Ταχυδρομικοί Διανομείς και Παρόμοιοι	70	-	70
419	Γραφείς Γενικών Καθηκόντων	-	131	131
<u>42</u>	<u>Γραφείς Εξυπηρέτησης Κοινού (Πελατών)</u>	<u>586</u>	<u>186</u>	<u>772</u>
421	Ταμίες, Εισπράκτορες και Παρόμοιοι Γραφείς	586	114	700
422	Γραφείς Παροχής Πληροφοριών	-	72	72
<u>5</u>	<u>Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές</u>	<u>9.167</u>	<u>4.611</u>	<u>13.778</u>
<u>51</u>	<u>Υπάλληλοι Παροχής Υπηρεσιών</u>	<u>3.688</u>	<u>2.626</u>	<u>6.314</u>
511	Συνοδοί Ταξιδιών και Ξεναγοί	-	-	-
512	Μάγειροι, Σερβιτόροι, Μπάρμεν και Οικονόμοι	3.053	859	3.912
513	Υπάλληλοι Παροχής Προσωπικής Φροντίδας και Περιποίησης και Παρόμοιοι	-	114	114
514	Άλλοι Υπάλληλοι Παροχής Προσωπικών Υπηρεσιών	635	1.653	2.288
516	Αστυνομικοί, Πυροσβέστες, Δεσμοφύλακες και Παρόμοιοι	-	-	-

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ		ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
52	<u>Μανεκέν, Πωλητές και Διαφημιστές Εμπορευμάτων</u>	5.479	1.985	7.464
521	Μανεκέν και Άλλα Μοντέλα	-	-	-
522	Πωλητές και Διαφημιστές Εμπορευμάτων (όλων των ειδών)	5.479	1.985	7.464
6	<u>Γεωργοί, Κτηνοτρόφοι, Ψαράδες και Ειδικευμένοι Γεωργικοί Εργάτες</u>	6.592	858	7.450
61	<u>Καλλιεργητές Γης (Ιδιοκτήτες) και Ειδικευμένοι Εργάτες Γεωργίας και Αλιείας</u>	6.592	858	7.450
611	Γεωργοί και Ειδικοί Γεωργικοί Εργάτες	3.458	672	4.130
612	Κτηνοτρόφοι, Πτηνοτρόφοι και Παρόμοιοι	1.753	57	1.810
613	Γεωργοκτηνοτρόφοι	787	129	916
614	Ειδικευμένοι Δασών και Παρόμοιοι	181	-	181
615	Ιχθυοτρόφοι, Ψαράδες, Κυνηγοί και Παγιδευτές	413	-	413
7	<u>Τεχνίτες Παραγωγής και Παρόμοιοι</u>	13.834	667	14.501
71	<u>Μεταλλωρύχοι, Λατόμοι και Τεχνίτες Οικοδομών</u>	6.976	-	6.976
711	Μεταλλωρύχοι, Λατόμοι, Κόπτες και Σκαλιστές Πέτρας	57	-	57

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ		ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
712	Κτίστες, Καλουπήδες, Σιδηροσυνδέτες, Ξυλουργοί και Παρόμοιοι Τεχνίτες	4.699	-	4.699
713	Υδραυλικοί, Ηλεκτρολόγοι, Τεχνίτες Απομονώσεων και Τζαμιών και Παρόμοιοι	1.318	-	1.318
714	Ελαιοχρωματιστές, Τοποθετητές Χαρτιού και Καθαριστές Εξωτερικών Τοίχων και Καπνοδόχων και Παρόμοιοι	902	-	902
<u>72</u>	<u>Τεχνίτες Παραγωγής Προϊόντων από Μέταλλο, Τεχνίτες Μηχανημάτων και Παρόμοιοι</u>	<u>3.987</u>	-	<u>3.987</u>
721	Συγκολλητές, Κατασκευαστές Καλουπιών Μεταλλουργίας και Ειδών από Μεταλλικά Φύλλα, Τεχνίτες Μεταλ. Κατασκ. και Παρ.	984	-	984
722	Κωμοδρόμοι, Κατασκευαστές Εργαλείων και Παρόμοιοι	376	-	376
723	Μηχανικοί, Εφαρμοστές και Εγκαταστάτες Μηχανημάτων, Οχημάτων και Παρόμοιοι	1.804	-	1.804
724	Μηχανικοί και Εφαρμοστές Ηλεκτρικών και Ηλεκτρονικών Μηχανών, Συσκευών και Εξοπλισμού	823	-	823
<u>73</u>	<u>Χρυσογόοι, Αγγειοπλάστες, Κεραμοποιοί, Τεχν. Χειροτεχνίας, Τυπογράφοι και Παρόμοιοι</u>	<u>839</u>	<u>65</u>	<u>904</u>
731	Κατασκευαστές και Επιδιορθωτές Οργάνων Ακριβείας από Μέταλλα και Παρόμοια Υλικά	440	-	440
732	Αγγειοπλάστες, Κεραμοποιοί, Υαλουργοί και Παρόμοιοι	130	65	195
733	Τεχνίτες Χειροτεχνίας Υφαντών, Κεντημάτων, Ειδών από Ξύλο, Δέρμα και Παρόμοια Υλικά	-	-	-
734	Τυπογράφοι, Στοιχειοθέτες, Εκτυπωτές και Παρόμοιοι	269	-	269

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ		ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
74	<u>Τεχνίτες Τροφίμων, Καπνού, Επίπλων, Ραπτικής, Δέρματος και Υποδημάτων</u>	<u>2.032</u>	<u>602</u>	<u>2.634</u>
741	Παρασκευαστές Τροφίμων και Ποτών και Παρόμοιοι	578	246	824
742	Επιπλοποιοί, Τεχνίτες Συντήρησης και Επεξεργασίας Ξύλου και Παρόμοιοι	687	57	744
743	Ράπτες, Πλέκτες, Κόπτες, Κεντητές, Ταπετσάρηδες και Παρόμοιοι	590	299	889
744	Υποδηματοποιοί, Βυρσοδέπες, Κατασκευαστές Δερμάτινων Ειδών και Παρόμοιοι	177	-	177
8	<u>Χειριστές Μηχανών & Εργαλείων και Συναρμολογητές</u>	<u>1.317</u>	<u>59</u>	<u>1.376</u>
81	<u>Χειριστές Μηχανημάτων και Παρόμοιοι</u>	<u>133</u>	-	<u>133</u>
811	Χειριστές Μηχανημάτων Εξόρυξης και Επεξεργασίας στα Μεταλλεία και Λατομεία	133	-	133
812	Χειριστές Μηχανημάτων Κατεργασίας Μετάλλων	-	-	-
813	Χειριστές Μηχανημάτων Αγγειοπλαστικής, Κεραμουργίας και Υαλουργίας	-	-	-
814	Χειριστές Μηχανημάτων Επεξεργασίας Ξύλου και Κατασκευής Χαρτιού	-	-	-
815	Χειριστές Μηχανημάτων και Συσκευών Χημικής Επεξεργασίας	-	-	-
816	Χειριστές Μηχανημάτων Παραγωγής Ενέργειας και Παρόμοιοι	-	-	-
817	Χειριστές Βιομηχανικών Ρομπότ	-	-	-

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ		ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
82	Χειριστές Μηχανημάτων Παραγωγής και Συναρμολογητές	1.184	59	1.243
821	Χειριστές Μηχανοεργαλείων και Μηχανημάτων Παραγωγής Προϊόντων Μετάλλου και Προϊόντων από μη Μεταλλικά Ορυκτά	181	-	181
822	Χειριστές Μηχανημάτων Παραγωγής Χημικών Προϊόντων	-	-	-
823	Χειριστές Μηχανημάτων Παραγωγής Προϊόντων από Πλαστικό και Ελαστικό	312	-	312
824	Χειριστές Ξυλουργικών Μηχανημάτων	-	-	-
825	Χειριστές Μηχανημάτων Εκτύπωσης, Βιβλιοδεσίας και Παραγωγής Χάρτινων Ειδών	65	-	65
826	Χειριστές Μηχανημ. Κλωστοϋφ., Πλεκτοβ. και Νηματουργίας και Κατασκευής Προϊόντων από Ύφασμα, Γούνα και Δέρμα	546	59	605
827	Χειριστές Μηχανών Παραγωγής και Συντήρησης Τροφίμων	80	-	80
828	Συναρμολογητές	-	-	-
829	Άλλοι Χειριστές Μηχανών μη αλλού ταξινομηθείς	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ		43.385	10.057	53.442

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000, Στατιστική Υπηρεσία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑ ΤΗΣ ΑνΑΔ

ΜΟΝΟΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ:

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Σκοπός: Σχεδίαση, οργάνωση και εφαρμογή προγραμμάτων από τις ίδιες τις επιχειρήσεις για κάλυψη των δικών τους αναγκών κατάρτισης.

Χρήσιμες πληροφορίες:

- Καλύπτονται ανάγκες επιχειρήσεων για:
 - ☆ Αρχική κατάρτιση νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού
 - ☆ Επιμόρφωση υφιστάμενου προσωπικού
- Τα προγράμματα μπορούν να εφαρμοστούν με εκπαιδευτές που είναι υπάλληλοι της επιχείρησης ή με άλλους εκπαιδευτές, από την Κύπρο ή το εξωτερικό.
- Υποβάλλεται σχετική αίτηση τουλάχιστον 15 μέρες πριν από την έναρξη του προγράμματος.

Οικονομική κάλυψη:

Καταβάλλεται χορήγηση στον εργοδότη που υπολογίζεται ανάλογα με το επίπεδο και τη διάρκεια του προγράμματος, καθώς επίσης την προέλευση των εκπαιδευτών.

ΠΟΛΥΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ:

ΙΔΡΥΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Σκοπός: Συμμετοχή εργοδοτούμενων επιχειρήσεων σε πολυεπιχειρησιακά προγράμματα που εφαρμόζονται, από κρατικά ή ιδιωτικά ιδρύματα κατάρτισης, σχολές και οργανισμούς.

Χρήσιμες πληροφορίες:

- Επιχορηγείται η συμμετοχή δικαιούχων εργοδοτούμενων επιχειρήσεων σε εγκριμένα από την ΑνΑΔ προγράμματα.
- Η συμμετοχή στα προγράμματα εξασφαλίζεται μετά από συνεννόηση των επιχειρήσεων με τους οργανωτές τους.
- Μετά από επιτυχή συμπλήρωση του προγράμματος υποβάλλεται αίτηση για επιχορήγηση.

Οικονομική κάλυψη:

Καταβάλλεται χορήγημα στον εργοδότη σε σχέση με το δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα, που υπολογίζεται ανάλογα με το επίπεδο και τη διάρκεια του, καθώς επίσης την προέλευση των εκπαιδευτών.

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Σκοπός: Μετάβαση και κατάρτιση στο εξωτερικό, με στόχο την κάλυψη αναγκών επιχειρήσεων, σε τομείς που έχουν σχέση με νέα τεχνολογία και τεχνογνωσία.

Χρήσιμες πληροφορίες:

- Επιχορηγείται η συμμετοχή, για θέματα νέας τεχνολογίας/τεχνογνωσίας, σε προγράμματα εξωτερικού εφόσον παρόμοια δεν μπορούν να εφαρμοστούν στην Κύπρο.
- Υποβάλλεται σχετική αίτηση τουλάχιστον 15 μέρες πριν από την ημερομηνία έναρξης του προγράμματος.
- Για κάθε πρόγραμμα εγκρίνεται η συμμετοχή ενός μόνο ατόμου από την ίδια την επιχείρηση. Η επιχορήγηση γίνεται μετά την επιτυχή συμπλήρωση του.

Οικονομική κάλυψη:

Καταβάλλεται χορήγηση που καλύπτει μέχρι και 70% των δαπανών του εργοδότη για δίδακτρα, έξοδα συντήρησης και αεροπορικά ναύλα. Ανάλογα με τη διάρκεια του προγράμματος υπάρχει ανώτατο ποσό επιχορήγησης.

ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Σκοπός: Πρόσληψη και κατάρτιση ατόμων με στόχο τη στελέχωση επιχειρήσεων με διευθυντικό, εποπτικό ή άλλο προσοντούχο προσωπικό.

A. Προγράμματα της ΑνΑΔ για στελέχωση επιχειρήσεων

- Ικανοποιούνται ανάγκες στελέχωσης επιχειρήσεων μέσα από την πρόσληψη και κατάρτιση άνεργων αποφοίτων σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στις λειτουργίες Βοηθού στο Γενικό Διευθυντή, Μάρκετινγκ, Παραγωγής και Διεύθυνσης Κατασκευών.
- Τα προγράμματα διαρκούν 6 ή 12 μήνες, ανάλογα με τις ανάγκες της θέσης και τα προσόντα του αποφοίτου, και περιλαμβάνουν πρακτική και θεωρητική κατάρτιση.
- Η εισδοχή στα προγράμματα γίνεται πάνω σε συνεχή βάση.
- Οι απόφοιτοι επιλέγονται από την επιχείρηση. Γίνονται δεκτοί απόφοιτοι χωρίς πείρα ή με πείρα μικρότερη από 12 μήνες (για το δωδεκάμηνο πρόγραμμα) ή 6 μήνες (για το εξάμηνο πρόγραμμα).
- Καταβάλλεται μηνιαίο χορήγημα για κάλυψη των εξόδων κατάρτισης μέσα στην επιχείρηση. Επιπρόσθετα, η ΑνΑΔ καλύπτει όλα τα έξοδα ιδρυματικής κατάρτισης.

B. Μεταπτυχιακό πρόγραμμα του Μεσογειακού Ινστιτούτου Διευθύνσεως (MIM)

- Παρέχεται θεωρητική και πρακτική κατάρτιση σε απόφοιτους πανεπιστημίων για στελέχωση επιχειρήσεων σε διευθυντικές θέσεις.
- Το πρόγραμμα οργανώνεται από το MIM, που είναι το διεθνές σκέλος του Κέντρου Παραγωγικότητας, και διαρκεί από Σεπτέμβριο μέχρι Ιούλιο.
- Η ΑνΑΔ καταβάλλει χορήγηση έναντι του μισθού του καταρτιζομένου και του δικαιώματος συμμετοχής του στο MIM.

Γ. Βασικό πρόγραμμα εκπαίδευσης εποπτών βιομηχανίας που εφαρμόζει το Κέντρο Παραγωγικότητας (ΚΕΠΑ)

- Ικανοποιούνται ανάγκες στελέχωσης επιχειρήσεων στο επίπεδο του επόπτη μέσα από την εργοδότηση και κατάρτιση αποφοίτων σχολών μέσης παιδείας.
- Το πρόγραμμα οργανώνεται από το ΚΕΠΑ και λειτουργεί πάνω σε συνεχή βάση. Η διάρκεια του είναι 6 μήνες και περιλαμβάνει θεωρητική και πρακτική κατάρτιση.
- Η ΑνΑΔ καταβάλλει χορήγηση έναντι του μισθού του καταρτιζομένου και του δικαιώματος συμμετοχής στο πρόγραμμα του ΚΕΠΑ.

ΑΡΧΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Σκοπός: Κατάρτιση νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας με σκοπό την κάλυψη αναγκών σε επαγγέλματα στα οποία παρουσιάζονται σημαντικές ελλείψεις.

Χρήσιμες πληροφορίες:

- Οργανώνονται προγράμματα σε συνεργασία με το:
 - ☆ Κέντρο Παραγωγικότητας, για κατάρτιση σε τεχνικά επαγγέλματα.
 - ☆ Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο, για κατάρτιση σε ξενοδοχειακά επαγγέλματα.
- Τα προγράμματα απευθύνονται βασικά σε άνεργους απόφοιτους σχολών μέσης εκπαίδευσης.
- Τα προγράμματα διαρκούν από 12-24 εβδομάδες, ανάλογα με τις απαιτήσεις κάθε επαγγέλματος και περιλαμβάνουν θεωρητικά και εργαστηριακά μαθήματα σε κέντρο ή ίδρυμα και πρακτική κατάρτιση στη βιομηχανία.

Οικονομική κάλυψη:

Καλύπτονται όλα τα έξοδα για το ιδρυματικό σκέλος των προγραμμάτων. Επίσης, στους συμμετέχοντες καταβάλλεται εβδομαδιαίο επίδομα. Στις επιχειρήσεις που προσλαμβάνουν καταρτιζομένους καταβάλλεται χορήγηση για την περίοδο της πρακτικής κατάρτισης.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ – ΜΑΘΗΤΩΝ

Σκοπός: Απόκτηση πρακτικών γνώσεων και δεξιοτήτων από φοιτητές και μαθητές με στόχο την ομαλή ένταξη τους στην αγορά εργασίας.

Χρήσιμες πληροφορίες:

- Καλύπτεται η πρακτική κατάρτιση:
 - ☆ Φοιτητών του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου
 - ☆ Φοιτητών του Ανώτερου Ξενοδοχειακού Ινστιτούτου
 - ☆ Μαθητών του ξενοδοχειακού κλάδου των Τεχνικών Σχολών
- Η επιλογή επιχειρήσεων και η τοποθέτηση των φοιτητών/μαθητών για πρακτική κατάρτιση, καθώς επίσης η παρακολούθηση και αξιολόγηση της προόδου τους, γίνεται από τους οργανωτές των προγραμμάτων.
- Μετά τη συμπλήρωση της κατάρτισης οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις υποβάλλουν σχετική αίτηση μέσω του αντίστοιχου φορέα που οργανώνει τα προγράμματα.

Οικονομική κάλυψη:

Παρέχεται οικονομική βοήθεια στον εργοδότη, που καθορίζεται ανάλογα με το πρόγραμμα και κλάδο στον οποίο φοιτά ο φοιτητής ή μαθητής.

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

Σκοπός: Πρόσληψη και κατάρτιση νέων μέσω του Συστήματος Μαθητείας.

Χρήσιμες πληροφορίες:

- Το Σύστημα Μαθητείας στοχεύει σε νέους και νέες ηλικίας 15 χρονών και άνω που, μετά τη φοίτηση τους στο γυμνάσιο, επιθυμούν να καταρτιστούν και απασχοληθούν σε τεχνικά επαγγέλματα.
- Η φοίτηση στο Σύστημα διαρκεί δύο χρόνια και περιλαμβάνει την παρακολούθηση μαθημάτων στην Τεχνική Σχολή και πρακτική κατάρτιση στη βιομηχανία.
- Επιχειρήσεις που προσλαμβάνουν μαθητευομένους υποβάλλουν αίτηση στην ΑνΑΔ για επιχορήγηση της συμμετοχής τους στο Σύστημα Μαθητείας. Η αίτηση υποβάλλεται κατά την έναρξη του σχολικού έτους.

Οικονομική κάλυψη:

Καταβάλλεται χορήγηση στον εργοδότη σε σχέση με το μισθό του μαθητευομένου για τις μέρες φοίτησης που ο τελευταίος φοιτά στην Τεχνική Σχολή της επαρχίας του.

ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ 20 ΑΤΟΜΑ ΚΑΙ ΑΝΩ

Σκοπός: Ετοιμασία μελετών, που στοχεύουν στην αύξηση της παραγωγικότητας και τη βελτίωση της αποδοτικότητας των επιχειρήσεων μέσω της ανάπτυξης και πληρέστερης αξιοποίησης του προσωπικού τους.

Χρήσιμες πληροφορίες:

- Καλύπτεται το κόστος ετοιμασίας μελετών από ειδικούς συμβούλους με σκοπό τη σφαιρική εξέταση θεμάτων που άπτονται:
 - ☆ Προγραμματισμού του ανθρώπινου δυναμικού
 - ☆ Επιλογής και πρόσληψης προσωπικού
 - ☆ Αμοιβής και υποκίνησης προσωπικού
 - ☆ Κατάρτισης και ανάπτυξης προσωπικού
- Δικαιούχοι όλες οι επιχειρήσεις που απασχολούν τουλάχιστον 20 άτομα, άσχετα τομέα οικονομικής δραστηριότητας.
- Η μελέτη, αφού ετοιμαστεί υποβάλλεται στην ΑνΑΔ για τελική έγκριση. Κατά την ετοιμασία της μελέτης υπάρχει συνεχής συνεργασία με την επιχείρηση και το σύμβουλο.

Οικονομική κάλυψη:

Η ΑνΑΔ καλύπτει μέχρι 75% του κόστους ετοιμασίας της μελέτης, με ανώτατο ποσό £4.000.

ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Σκοπός: Ετοιμασία εκθέσεων, που στοχεύουν στη βελτίωση της λειτουργίας και αποδοτικότητας των μικροεπιχειρήσεων και γενικά στην επαύξηση της ανταγωνιστικότητας τους, μέσω της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού τους.

Χρήσιμες πληροφορίες:

- Καλύπτεται το κόστος ετοιμασίας της έκθεσης από ειδικούς συμβούλους με σκοπό τη σφαιρική εξέταση θεμάτων που άπτονται:
 - ☆ Οργάνωση / Διοίκηση
 - ☆ Οικονομική διαχείριση
 - ☆ Μάρκετινγκ / Πωλήσεις
 - ☆ Εξειδικευμένα θέματα ανθρώπινου δυναμικού
- Δικαιούχοι όλες οι μικροεπιχειρήσεις που απασχολούν μεταξύ 5-19 άτομα, άσχετα από τομέα οικονομικής δραστηριότητας.
- Η έκθεση, αφού ετοιμαστεί υποβάλλεται στην ΑνΑΔ για τελική έγκριση. Κατά την ετοιμασία της έκθεσης υπάρχει συνεχής συνεργασία με την επιχείρηση και το σύμβουλο.

Οικονομική κάλυψη:

Η ΑνΑΔ καλύπτει μέχρι 75% του κόστους ετοιμασίας της έκθεσης με ανώτατο ποσό:

- Επιχειρήσεις με απασχόληση 5-9 άτομα μέχρι £2.000
- Επιχειρήσεις με απασχόληση 10-19 άτομα μέχρι £2.500

Σε περίπτωση που η επιχείρηση είναι εγκατεστημένη σε αγροτική περιοχή, η επιχορήγηση αυξάνεται κατά £500.

ΣΧΕΔΙΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Σκοπός: Ενίσχυση της υποδομής κατάρτισης επιχειρήσεων, ιδρυμάτων και οργανισμών κατάρτισης, με σκοπό την κάλυψη των αναγκών κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού σε τομείς, επαγγέλματα ή θέματα που ενέχουν προτεραιότητα.

Χρήσιμες πληροφορίες:

- Για τους σκοπούς της δραστηριότητας αυτής ο όρος υποδομή κατάρτισης περιλαμβάνει:
 - ☆ Τεχνικό εξοπλισμό κατάρτισης (μηχανήματα, όργανα, εργαλεία)
 - ☆ Οπτικοακουστικά μέσα και βοηθήματα
 - ☆ Προδιαγραφές/περιεχόμενα προγραμμάτων
 - ☆ Εκπαιδευτές και υπεύθυνους κατάρτισης

Δεν καλύπτονται έξοδα για κτιριακές εγκαταστάσεις, δικαιώματα (royalties) για χρήση προγραμμάτων και λειτουργικά έξοδα για αξιοποίηση της υποδομής.

- Επιχειρήσεις, ιδρύματα και οργανισμοί κατάρτισης, που ενδιαφέρονται για ανάπτυξη της υποδομής κατάρτισης, υποβάλλουν ολοκληρωμένη εισήγηση/πρόταση στην ΑνΑΔ.
- Με την έγκριση της αίτησης υπογράφεται συμφωνητικό έγγραφο που περιέχει τις υποχρεώσεις της κάθε πλευράς.

Οικονομική κάλυψη:

Παρέχεται οικονομική ενίσχυση που καλύπτει ποσοστό 75% της προϋπολογιζόμενης δαπάνης. Μέρος της οικονομικής ενίσχυσης επιστρέφεται, μέσα σε προκαθορισμένο χρόνο με την εφαρμογή προγραμμάτων που επιχορηγούνται από την ΑνΑΔ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6

**ΠΙΝΑΚΕΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΣ
ΑνΑΔ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 2000**

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.1
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ, 2000

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ		Αριθμός προγραμμάτων	Ποσοστιαία κατανομή προγραμμάτων (%)
A	ΑΡΧΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	83	3,38
1	Μονοεπιχειρησιακά	10	0,41
2	Πολυεπιχειρησιακά	73	2,98
	• Ταχύρυθμα	7	0,29
	• Σύστημα Μαθητείας	47	1,92
	• Πρακτική κατάρτιση μαθητών	10	0,41
	• Πρακτική κατάρτιση φοιτητών ΑΞΙΚ	5	0,20
	• Πρακτική κατάρτιση φοιτητών ΑΠΙ	4	0,16
B	ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	2.370	96,62
1	Μονοεπιχειρησιακά	1.664	67,84
	• Συνήθη	1.312	53,49
	• Στελέχωση επιχειρήσεων	61	2,49
	• Εποπτών	2	0,08
	• Στο εξωτερικό	289	11,78
2	Πολυεπιχειρησιακά	706	28,78
	• Συνήθη	677	27,60
	• Ζωτικής σημασίας	28	1,14
	• ΜΙΜ	1	0,04
ΣΥΝΟΛΟ		2.453	100

Πηγή: Πανόραμα Προσφοράς των Προγραμμάτων της ΑνΑΔ κατά το 2000

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.2
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ, 2000

ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ		Αριθμός προγραμμάτων	Ποσοστιαία κατανομή προγραμμάτων (%)
D	Μεταποιητικές Βιομηχανίες	345	14
E	Παροχή Ηλεκτρικού Ρεύματος, Φυσικού Αερίου και Νερού	23	1
F	Κατασκευές	85	3
G	Εμπόριο, Επιδιορθώσεις Αυτοκινήτων & Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης	262	11
H	Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	167	7
I	Μεταφορές, Αποθήκευση και Επικοινωνίες	101	4
J	Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί	479	19
K	Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες	142	6
L	Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα	17	1
M	Εκπαίδευση	28	1
N	Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα	39	2
	Άλλες Δραστηριότητες μ.α.τ.	49	2
	Διάφοροι Κλάδοι	698	28
	Μη ταξινομηθέντα προγράμματα	18	1
ΣΥΝΟΛΟ		2.453	100

Σημείωση: οι κλάδοι με πολύ μικρούς αριθμούς και ποσοστά δεν παρουσιάζονται αναλυτικά στον πίνακα και ενσωματώνονται στον κλάδο “Άλλες Δραστηριότητες μ.α.τ.”

Πηγή: Πανόραμα Προσφοράς των Προγραμμάτων της ΑνΑΔ κατά το 2000

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.3
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ, 2000

ΕΠΑΡΧΙΑ	Αριθμός προγραμμάτων	Ποσοστιαία κατανομή προγραμμάτων (%)
Λευκωσία	1.574	64
Λεμεσός	510	21
Λάρνακα	172	7
Αμμόχωστος	82	3
Πάφος	115	5
ΣΥΝΟΛΟ	2.453	100

Πηγή: Πανόραμα Προσφοράς των Προγραμμάτων της ΑνΑΔ κατά το 2000

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7

**ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ
ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑνΑΔ ΤΟ 2000**

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.1
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΕΡΓΟΛΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ, 2000

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ		Αριθμός συμμετοχών	Ποσοστιαία κατανομή συμμετοχών (%)
A	ΑΡΧΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	1.306	5,33
1	Μονοεπιχειρησιακά	20	0,08
2	Πολυεπιχειρησιακά	1.286	5,25
•	Ταχύρυθμα	155	0,63
•	Σύστημα Μαθητείας	373	1,52
•	Πρακτική κατάρτιση μαθητών	285	1,16
•	Πρακτική κατάρτιση φοιτητών ΑΞΙΚ	59	0,24
•	Πρακτική κατάρτιση φοιτητών ΑΠΙ	414	1,69
B	ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	23.192	94,67
1	Μονοεπιχειρησιακά	14.799	60,41
•	Συνήθη	14.471	59,07
•	Στελέχωση επιχειρήσεων	54	0,22
•	Εποπτών	2	0,01
•	Στο εξωτερικό	272	1,11
2	Πολυεπιχειρησιακά	8.393	34,26
•	Συνήθη	7.978	32,57
•	Ζωτικής σημασίας	410	1,67
•	MIM	5	0,02
ΣΥΝΟΛΟ		24.498	100

Πηγή: Πανόραμα Προσφοράς των Προγραμμάτων της ΑνΑΔ κατά το 2000

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.2
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΕΡΓΟΛΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ, 2000

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	Αριθμός συμμετοχών	Ποσοστιαία κατανομή συμμετοχών (%)
Διεύθυνση	2.329	10
Ανάπτυξη και Παραγωγή Προϊόντων	498	2
Μάρκετινγκ / Πωλήσεις	3.950	16
Χρηματοοικονομικά	3.965	16
Διαχείριση Ποιότητας	1.767	7
Ανθρώπινο Δυναμικό	3.951	16
Τεχνολογία	2.675	11
Περιβάλλον, Ασφάλεια και Υγιεινή	1.231	5
Γλώσσες	215	1
Θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης	356	1
Εξειδικευμένα Θέματα για Συγκεκριμένα Επαγγέλματα	3.347	14
Άλλα Θέματα	214	1
ΣΥΝΟΛΟ	24.498	100

Πηγή: Πανόραμα Προσφοράς των Προγραμμάτων της ΑνΑΔ κατά το 2000

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.3
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΕΡΓΟΛΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ, 2000

ΦΥΛΟ	Αριθμός συμμετοχών	Ποσοστιαία κατανομή συμμετοχών (%)
Άντρες	15.067	61
Γυναίκες	9.431	39
ΣΥΝΟΛΟ	24.498	100

Πηγή: Πανόραμα Προσφοράς των Προγραμμάτων της ΑνΑΔ κατά το 2000

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.4
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ, 2000

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ		Αριθμός συμμετοχών	Ποσοστιαία κατανομή συμμετοχών (%)
1	Διευθυντές, Νομοθετικοί Λειτουργοί και Ανώτεροι Διοικητικοί Λειτουργοί	5.088	21
2	Προσωντούχοι και άλλοι Ειδικοί	5.203	21
3	Τεχνικοί, Βοηθοί, Ειδικοί Γραφείς και Παρόμοιοι	2.784	11
4	Γραφείς, Δακτυλογράφοι, Ταμίες και Παρόμοιοι	5.382	22
5	Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές	3.069	12
6	Γεωργοί, Κτηνοτρόφοι, Ψαράδες και Ειδικευμένοι Γεωργικοί Εργάτες	-	-
7	Τεχνίτες Παραγωγής και Παρόμοιοι	2.271	9
8	Χειριστές Μηχανών & Εργαλείων και Συναρμολογητές	157	1
9	Πλανόδιοι, Καθαριστές, Φύλακες, Κλητήρες, Εργάτες και Παρόμοιοι	163	1
MT	Μη Ταξινομηθέντες	381	2
ΣΥΝΟΛΟ		24.498	100

Πηγή: Πανόραμα Προσφοράς των Προγραμμάτων της ΑνΑΔ κατά το 2000

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.5
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΕΡΓΟΛΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ, 2000

ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ		Αριθμός συμμετοχών	Ποσοστιαία κατανομή συμμετοχών (%)
D	Μεταποιητικές Βιομηχανίες	3.913	16
E	Παροχή Ηλεκτρικού Ρεύματος, Φυσικού Αερίου και Νερού	362	1
F	Κατασκευές	1.224	5
G	Εμπόριο, Επιδιορθώσεις Αυτοκινήτων και Ειδών Προσωπικής ή Οικιακής Χρήσης	3.308	14
H	Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	2.475	10
I	Μεταφορές, Αποθήκευση και Επικοινωνίες	2.079	9
J	Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί	7.330	30
K	Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας και Επιχειρηματικές Δραστηριότητες	1.632	7
L	Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα	589	2
M	Εκπαίδευση	313	1
N	Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα	255	1
O	Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών	816	3
	Άλλες Δραστηριότητες μ.α.τ.	202	1
ΣΥΝΟΛΟ		24.498	100

Πηγή: Πανόραμα Προσφοράς των Προγραμμάτων της ΑνΑΔ κατά το 2000

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.6
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΕΡΓΟΛΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ, 2000

ΕΠΑΡΧΙΑ	Αριθμός συμμετοχών	Ποσοστιαία κατανομή συμμετοχών (%)
Λευκωσία	16.514	68
Λεμεσός	4.255	17
Λάρνακα	1.519	6
Αμμόχωστος	1.080	4
Πάφος	1.130	5
ΣΥΝΟΛΟ	24.498	100

Πηγή: Πανόραμα Προσφοράς των Προγραμμάτων της ΑνΑΔ κατά το 2000

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 8
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

1:	Ποσοστιαία κατανομή αυτοεργοδοτούμενων στην Κύπρο κατά επαγγελματική κατηγορία και φύλο, 2000	10
2:	Ποσοστιαία κατανομή αυτοεργοδοτούμενων στην Κύπρο κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και φύλο, 2000	16
3:	Ποσοστιαία κατανομή αυτοεργοδοτούμενων στην Κύπρο κατά επαρχία που εργάζονται και φύλο, 2000	22
4:	Διαχρονική εξέλιξη του ποσοστού των αυτοεργοδοτούμενων στο σύνολο των απασχολούμενων στην Ευρωπαϊκή Ένωση	36
5:	Ποσοστιαία κατανομή αυτοεργοδοτούμενων στην ΕΕ κατά επαγγελματική κατηγορία και φύλο, 2000	38
6:	Ποσοστιαία κατανομή αυτοεργοδοτούμενων στην ΕΕ κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και φύλο, 2000	44
7:	Ταξινόμηση προγραμμάτων κατάρτισης	91

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 9
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

1:	Ποσοστιαία κατανομή απασχολουμένων στην Κύπρο κατά επαγγελματική υπόσταση, 2000	6
2:	Ποσοστιαία κατανομή αυτοεργοδοτούμενων στην Κύπρο κατά φύλο, 2000	7
3:	Ποσοστιαία κατανομή αυτοεργοδοτούμενων στην Κύπρο κατά ομάδα ηλικιών, 2000	8
4:	Ποσοστιαία κατανομή αυτοεργοδοτούμενων στην Κύπρο κατά μορφωτικό επίπεδο, 2000	9
5:	Ποσοστιαία κατανομή αυτοεργοδοτούμενων στην Κύπρο κατά επαγγελματική κατηγορία, 2000	11
6:	Ποσοστιαία κατανομή αυτοεργοδοτούμενων αντρών στην Κύπρο κατά επαγγελματική κατηγορία, 2000	12
7:	Ποσοστιαία κατανομή αυτοεργοδοτούμενων γυναικών στην Κύπρο κατά επαγγελματική κατηγορία, 2000	13
8:	Ποσοστό αυτοεργοδοτούμενων στο σύνολο των απασχολουμένων στην Κύπρο κατά επαγγελματική κατηγορία, 2000	15
9:	Ποσοστιαία κατανομή αυτοεργοδοτούμενων στην Κύπρο κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, 2000	17
10:	Ποσοστιαία κατανομή αυτοεργοδοτούμενων αντρών στην Κύπρο κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, 2000	18
11:	Ποσοστιαία κατανομή αυτοεργοδοτούμενων γυναικών στην Κύπρο κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, 2000	19

12:	Ποσοστό αυτοεργοδοτούμενων στο σύνολο των απασχολούμενων στην Κύπρο κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, 2000	21
13:	Ποσοστιαία κατανομή αυτοεργοδοτούμενων στην Κύπρο κατά επαρχία που εργάζονται, 2000	23
14:	Ποσοστιαία κατανομή αυτοεργοδοτούμενων αντρών στην Κύπρο κατά επαρχία που εργάζονται, 2000	24
15:	Ποσοστιαία κατανομή αυτοεργοδοτούμενων γυναικών στην Κύπρο κατά επαρχία που εργάζονται, 2000	25
16:	Ποσοστό αυτοεργοδοτούμενων στο σύνολο των απασχολούμενων στην Κύπρο κατά επαρχία που εργάζονται, 2000	26
17:	Ποσοστιαία κατανομή αυτοεργοδοτούμενων στην ΕΕ κατά επαγγελματική κατηγορία, 2000	39
18:	Ποσοστιαία κατανομή αυτοεργοδοτούμενων αντρών στην ΕΕ κατά επαγγελματική κατηγορία, 2000	40
19:	Ποσοστιαία κατανομή αυτοεργοδοτούμενων γυναικών στην ΕΕ κατά επαγγελματική κατηγορία, 2000	41
20:	Ποσοστό αυτοεργοδοτούμενων στο σύνολο των απασχολούμενων στην ΕΕ κατά επαγγελματική κατηγορία, 2000	43
21:	Ποσοστιαία κατανομή αυτοεργοδοτούμενων στην ΕΕ κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, 2000	45
22:	Ποσοστιαία κατανομή αυτοεργοδοτούμενων αντρών στην ΕΕ κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, 2000	46

23:	Ποσοστιαία κατανομή αυτοεργοδοτούμενων γυναικών στην ΕΕ κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, 2000	47
24:	Ποσοστό αυτοεργοδοτούμενων στο σύνολο των απασχολούμενων στην ΕΕ κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, 2000	49
25:	Συμμετοχή απασχολούμενων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση, 2000	56
26:	Συμμετοχή απασχολούμενων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και φύλο, 2000	57
27:	Συμμετοχή απασχολούμενων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και ομάδα ηλικιών, 2000	59
28:	Συμμετοχή απασχολούμενων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και μορφωτικό επίπεδο, 2000	61
29:	Συμμετοχή απασχολούμενων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και επαγγελματική κατηγορία, 2000	62
30:	Συμμετοχή απασχολούμενων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, 2000	64
31:	Συμμετοχή απασχολούμενων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και είδος δραστηριότητας κατάρτισης, 2000	66

32:	Συμμετοχή απασχολουμένων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και μέθοδο κατάρτισης, 2000	68
33:	Συμμετοχή απασχολουμένων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και περίοδο κατάρτισης, 2000	69
34:	Συμμετοχή απασχολουμένων της Κύπρου σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και αριθμό ωρών κατάρτισης την εβδομάδα, 2000	71
35:	Συμμετοχή απασχολουμένων της ΕΕ σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και χώρα, 1995	73
36:	Συμμετοχή απασχολουμένων της ΕΕ σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και φύλο, 1995	75
37:	Συμμετοχή απασχολουμένων της ΕΕ σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και ομάδα ηλικιών, 1995	76
38:	Συμμετοχή απασχολουμένων της ΕΕ σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και μορφωτικό επίπεδο, 1995	78
39:	Συμμετοχή απασχολουμένων της ΕΕ σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική υπόσταση και επαγγελματική κατηγορία, 1995	79
40:	Ποσοστιαία κατανομή προγραμμάτων κατάρτισης κατά κύρια δραστηριότητα κατάρτισης, 2000	92
41:	Ποσοστιαία κατανομή προγραμμάτων κατάρτισης κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, 2000	93

42:	Ποσοστιαία κατανομή προγραμμάτων κατάρτισης κατά επαρχία, 2000	94
43:	Συμμετοχές εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης κατά κύρια κατηγορία κατάρτισης, 2000	96
44:	Συμμετοχές εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης κατά θεματικό τομέα, 2000	97
45:	Συμμετοχές εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης κατά φύλο, 2000	98
46:	Συμμετοχές εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική κατηγορία, 2000	99
47:	Συμμετοχές εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, 2000	100
48:	Συμμετοχές εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαρχία, 2000	101

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 10

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αρχή Βιομηχανικής Κατάρτισεως Κύπρου (1992), Κύπριοι Διευθυντές: Κατάρτιση και Ανάπτυξη

Αρχή Βιομηχανικής Κατάρτισεως Κύπρου (1998), Οι Μικροεπιχειρήσεις της Κύπρου στο κατώφλι του 2000: Η συμβολή του ανθρώπινου δυναμικού

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου (1999), Ο περί Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Νόμος του 1999, Ν. 125(I)/99

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου (2000), Η Γεωγραφική Διάσταση των Προγραμμάτων και Σχεδίων της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού 1997-1998

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου (2001), Η Λειτουργία της Κατάρτισης σε Επιχειρήσεις της Κύπρου στο κατώφλι του 21ου αιώνα

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου (2002), Πανόραμα Προσφοράς των Προγραμμάτων της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού κατά το 2000

European Commission (1997), Key Data on Vocational Training in the European Union

European Commission (1997), Proposal for Guidelines for Member States Employment Policies 1998

European Commission (1999), Follow-up of the 3rd European Conference of Crafts and Small Businesses

European Commission (2000), European Charter for Small Enterprises

European Commission (2001), Report on the Candidate Countries' Measures to Promote Entrepreneurship and Competitiveness

European Commission (2001), Proposal for Guidelines for Member States Employment Policies 2002

European Commission (2001), Employment in Europe 2000

European Parliament (1998), Growth and Patterns of Self-Employment in the EU Member States

International Labour Organisation (1990), The promotion of self-employment, Report VII

International Labour Organisation (1998), Job Creation in Small and Medium-Sized Enterprises Recommendation, 1998

Lena Skiold (1999), Governments focus on self-employment and SMEs

Richard Breen with Brendan Halpin (1988), Self-employment and the unemployed

Statistical Office of the European Communities (2001), Labour Force Survey, Results 2000

Στατιστική Υπηρεσία (2001), Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2000

